

**GİRNE KAPISI-ELEFThERIA MEYDANI AKSI ÜZERİNDEKİ
KAMUSAL MEKANLARIN GELİŞİMİ VE KONUTLARIN
TRANSFORMASYONLARI**

**YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İÇ MİMARLIK ANA BİLİM DALI**

Gaye ANIL

YÜKSEK LİSANS TEZİ

LEFKOŞA, 2017

GAYE ANIL

**GİRNE KAPISI-ELEFThERIA MEYDANI AKSI ÜZERİNDEKİ
KAMUSAL MEKANLARIN GELİŞİMİ VE
KONUTLARIN TRANSFORMASYONLARI**

**YDÜ
2017**

**GİRNE KAPISI-ELEFThERIA MEYDANI AKSI ÜZERİNDEKİ
KAMUSAL MEKANLARIN GELİŞİMİ VE KONUTLARIN
TRANSFORMASYONLARI**

**YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI**

Gaye ANIL

YÜKSEK LİSANS TEZİ

LEFKOŞA, 2017

**Gaye ANIL: GİRNE KAPISI-ELEFTERIA MEYDANI AKSI ÜZERİNDEKİ KAMUSAL MEKANLARIN
GELİŞİMİ VE KONULARIN TRANSFORMASYONU**

Fen Bilimleri Enstitü Müdürü Onayı

Prof. Dr. Nadire ÇAVUŞ

**Bu çalışma, jürimiz tarafından Yakın Doğu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü İç Mimarlık
Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.**

İnceleme Görevi alan Komite Üyeleri:

Doç. Dr. Hakan Sağlam

Danışman, İç Mimarlık Bölümü, YDÜ

Yrd. Doç. Dr. Huriye Gürdallı

Eş Danışman, Mimarlık Bölümü, YDÜ

Doç. Dr. Afet Çeliker Coşkun

İç Mimarlık Bölümü, DAÜ

Dr. Ayten Özsvaşı Akçay

Mimarlık Bölümü, YDÜ

Bu tezin her aşamasında bilimsel etik kurallara uyulduğunu, tezdeki bütün bilgilerin akademik ve etik kurallar içinde elde edildiğini, tez çalışması ve yazımı sırasında başkalarının eserlerinin telif haklarını ihlal edici etik dışı bir davranışta bulunulmadığını beyan ederim.

İsim, Soyisim: Gaye Anıl

İmza:

Tarih: 24.11.2016

TEŞEKKÜR

Tezimi hazırlarken emeğini ve sabrını esirgemeyen, 19 Mayıs Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölüm Başkanı danışman hocam sayın Doç. Dr. Hakan Sağlam’a sonsuz teşekkür ederim. Bilgisini hiç esirgemeyen, tezimi hazırlarken bana ışık tutan eş danışmanım sayın Yrd. Doç. Dr. Huriye Gürdallı’ya teşekkür ederim.

Her zaman her konuda desteği ile yanımda olan sevgili eşim Bora Dellaloğlu’na, çalışma süresince hep yanımda olan çok sevdiğim arkadaşım Özge Mercan’a, çalışmamda yardımcı olan babam Cemal Anıl’a, Güney Kıbrıs’taki bilgilere ulaşmama yardımcı olan sayın Andreas Gregoriades’e ve desteğini hiç esirgemeyen aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Aileme...

ÖZET

Kentler tarihsel süreç içinde sosyal, kültürel, ekonomik ve politik nedenlerle sürekli değişip gelişmektedir. Kentlerdeki bu değişim, üst yapı kurumlarından fiziksel çevreye incelenebilir, mimarlığa ilişkin veriler ortaya konabilir. Üst ve/veya alt yapı kurumlarındaki dönüştürülemez değişim, toplumdaki her kurumu dolayısıyla iç mimarlık alanını da etkilemektedir. Bu değişim en açık biçimde özel ve kamusal yaşam alanlarında gözlenmektedir. Öznenin bağlı değişimlerden etkilenen bireysel varlığı doğrudan kendi oluşturduğu yaşam alanlarına yansımaktadır. Farklı nedenlerle değişen, dönüşen yeniden şekillenen bu oluşum, geleceğin üzerine oturtulduğu yol gösterici belirleyici bir altlık görevi görmektedir. Bu bağlamda Lefkoşa'nın bir başkent olarak önemli akslarından biri olarak kabul edilen Girne Kapısı'nı Eleftheria Meydanı'na bağlayan ve önemli bir tarihsel şahitliği bulunan aks inceleme alanı olarak ele alınmıştır. Çalışma alanı olarak seçilen bu coğrafya, bilindiği gibi var olduğu günden bugüne çok hızlı, köklü, sosyal, politik, ekonomik, kültürel, pek çok dönüşüme tanıklık ederek travmaya sahne olmuş sürekli yeni kimlikler arayarak varlığını günümüze dek sürdürmüştür. Çalışmada tarihsel süreçte gerçekleşen dönüşüm, kamusal ve konutlarda yapıların biçim, biçem ve işlevlerine göre sınıflandırılmaya çalışılmıştır.

Çalışma kapsamında, ele alınmış aksın üzerindeki yapıların değişimi analiz edilmiştir. Bu bağlamda, Girne Kapısı ile Eleftheria Meydanı aksı üzerinde bulunan 186 adet yapının tarihsel süreçleri ve işlevleri incelenmiştir. Konutların ticari yapılara dönüştüğü ve bununla birlikte önceden konut olarak kullanılan yapıların azaldığı gözlemlenmiştir. Araştırma kapsamında yazılı ve sözlü kaynaklar yanında yerinde gözlem ve saptamalar yapılarak veri toplanmıştır. Toplumsal yapıdaki bu hızlı dönüşümlerin devam edeceği varsayımından hareketle alandaki transformasyonun da dönüşümünde devam edeceği söylenebilir. Kentin gelecekte alacağı biçim üzerinde yeni tartışma ve araştırmalara temel oluşturabilmesi, zaman içinde belge niteliğine dönüşebilecek saptamaları ile tezin önemli bir kaynak oluşturması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kentsel oluşum; değişim; kentlerdeki transformasyon; dönüşüm; Girne Kapısı- Eleftheria Meydanı aksı

ABSTRACT

Cities continuously change and develop as a result of social, cultural, economic and political factors. This change in cities can be studied from superstructure to physical environment in order to produce architectural data. This irreversible development of sub and/or super structure is the cause of fundamental changes within the context of the individual. This change can be observed at the private and public living spaces. The personal existence of the subject, which is influenced by relative changes, has direct impact on the living spaces he/she creates. This formation that is shaped, transformed, reformed by various reasons serves as a determining and guiding basis for the future. In this regard buildings and structures on the axis of Kyrenia Gate stretching to Eleftheria Square located in Cyprus' divided capital, Nicosia city, are studied. It is known that selected area has witnessed many fundamental political, social, economic and cultural transformations and reached to present day while searching for new identities. The historical transformation of public and private spaces was classified based on style and form.

Scope of the study, evaluation of the flow structure of the changes on the selected axis has been analysed. In this context, Girne Gate with Eleftheria Square located on the axis, 186 structures in the historical processes has been scrutinised. It has been observed that the buildings which have been used as residence before, have been change to commercial structures. Within the scope of the research the buildings/structures in the selected axis were investigated and documented on the location aside of literature scan and vocal history resource research that were also conducted. With reference to supposition that the rapid transformation of the social structure will continue, it can be discussed that the transformation of the space will also continue. It is aimed that, with findings which can qualify as documents in time, this thesis can serve as an important resource and basis for new research on the future form that city will take.

Keywords: Kyrenia Avenue; Eeftheria Square; urban formation; urban transformation; change

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	i
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
ŞEKİL LİSTESİ.....	xi
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xviii

BÖLÜM 1: GİRİŞ

1.1 Tezin Amacı.....	1
1.2 Tezin Kapsamı.....	2
1.3 Tezin Yöntemi.....	3

BÖLÜM 2: KENT

2.1 Kent Kavramının Tanımı ve Tarihsel Süreç İçerisindeki Gelişimi.....	5
2.2 Kent İmgesi ve Oluşumu.....	8
2.3 Kenti okumak (Okunabilirlik).....	14
2.3.1 Yollar.....	16
2.3.2. Kenarlar.....	17
2.3.3. Bölgeler.....	17
2.3.4. Düğüm / Odak noktaları.....	17
2.3.1.5. İşaret öğeleri.....	17
2.4 Bölüm Özeti.....	18

BÖLÜM 3: LEFKOŞA KENTİ

3.1 Lefkoşa'nın Oluşumu.....	19
3.2 Lefkoşa'nın Tarihteki Yeri ve Kentleşme Süreci.....	21
3.3 Bölüm Özeti.....	28

BÖLÜM 4: LEFKOŞA'DA YER ALAN GİRNE KAPISI ELEFThERIA MEYDANI AKSI ÜZERİNDEKİ YAPILARIN TRANSFORMASYONLARI

4.1 Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı'nın İncelenmesi (Okunabilirlik Analizi).....	30
4.1.1 Yollar.....	32
4.1.2 Kenarlar.....	33
4.1.2.1 Aksta bulunan yapıların silueti.....	34
4.1.3 Bölgeler.....	108
4.1.3.1 Samanbahca evleri bölgesi.....	110
4.1.3.2 Arasta bölgesi no 28-7-9.....	112
4.1.4 Düğüm/Odak Noktaları.....	113
4.1.4.1 İnönü meydanı.....	115
4.1.4.2 Atatürk meydanı.....	117
4.1.4.3 Eleftheria meydanı.....	119
4.1.5 İşaret öğeleri.....	120
4.1.5.1 Girne Kapısı.....	121
4.1.5.2 Mevlevi Tekkesi (no:186).....	124
4.1.5.3 Mahkeme Binaları.....	125
4.1.5.4 Saray Otel.....	128
4.2 Transformasyona Uğrayan ve Uğramayan Yapıların Harita Üzerinden Anlatımı.....	129
4.3 Transformasyona Uğrayan ve Uğramayan Yapıların Grafikselsel Anlatımı.....	130
4.4 Bölüm Özeti.....	131

BÖLÜM 5: SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	132
---	------------

KAYNAKÇA.....	134
----------------------	------------

EKLER.....	140
-------------------	------------

Ek 1: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, Girne Kapısı, No: 188, No: 186 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	141
Ek 2: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:184, No:182-178, No: 176 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	142
Ek 3: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:174, No:172, No: 168-170 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	143
Ek 4: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:166, No:164-178, No: 160-162 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	144
Ek 5: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:154-158, No:164-152, No: 140-144/1 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	145
Ek 6: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:138-134, No:128-132, No: 126 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	146
Ek 7: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:122-124, No:116-120, No: 114 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	147
Ek 8: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:110-112, No: 108/1, No: 106 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	148
Ek 9: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No: 92-104, No: 80, No:78-1-2 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	149
Ek 10: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:76, No:74, No: 72 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	150
Ek 11: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:70, No:68, No: 66-64 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	151
Ek 12: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:62-48, No:46-38, No: 32-36 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	152
Ek 13: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:28-30, No:26, No: 24-186 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	153
Ek 14: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:18, No:16, No: 14 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	154
Ek 15: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:12 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	155

Ek 16: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:28, No:26, No: 24 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	156
Ek 17: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:20-22, No:18, No: 14-16 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	157
Ek 18: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:12, No:8- 10, No: 3 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	158
Ek 19: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No: 6, No: 2- 4, No: 1 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	159
Ek 20: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:3-5, No:7- 9 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	160
Ek 21: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:41-73, No:79, Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	161
Ek 22: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:87-91, No:93-99, No: 101-105 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	162
Ek 23: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:107-111, No:113-115, No: 117-135 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	163
Ek 24: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:137-141, No:143-151, No: 153-157 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	164
Ek 25: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:159-163, No:165-169, No: 171-179 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	165
Ek 26: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:181-185, No:187-191, No: 193-195 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	166
Ek 27: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:197-201, No:203, No: 205-211 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	167
Ek 28: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:197-201, No:203, No: 205-211 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	168
Ek 29: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:225-227, No:229-231 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	169
Ek 30: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, Eleftheria Meydanı'nın Analiz Tabloları.....	170

Ek 31: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:258-268, No:256-A, No: 248-254 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	171
Ek 32: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:246, No:240-244, No: 236-238 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	172
Ek 33: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:230-234, No:224-228, No: 212-216 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	173
Ek 34: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:206-210, No:204, No: 200 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	174
Ek 35: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:198, No:188-196, No: 244 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	175
Ek 36: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:238/A, No:204 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	176
Ek 37: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:156, No:152-154 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	177
Ek 38: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:138-150, No:122-126, No: 120 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	178
Ek 39: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:118, No:114-116, No: 90-112 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	179
Ek 40: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:80-88, No:70-78 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	180
Ek 41: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:68, No:62-66, No: 60 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	181
Ek 42: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:16 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	182
Ek 43: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:14, No:10-12, No:6-8 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	183
Ek 44: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:2-4, No:1, No: 3 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	184
Ek 45: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:5, No:7, No: 9 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	185

Ek 46: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:11, No:13, No: 15 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	186
Ek 47: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:17, No:19 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	187
Ek 48: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:38, No:1 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	188
Ek 49: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:3, No:5, No: 7 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	189
Ek 50: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, Vakıflar Binası ve Saray Otel'in Analiz Tabloları.....	190
Ek 51: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, Atatürk Meydanı ve Polis Binası'nın Analiz Tabloları.....	191
Ek 52: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:23-29, No:31-37 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	192
Ek 53: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:39-47, No:49, No:51 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	193
Ek 54: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:53-61, No:63, No: 65 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	194
Ek 55: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:67-69, No:71, No: 73 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	195
Ek 56: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:75, No:77-85, No: 87 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	196
Ek 57: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:89-93, No:95, No: 97-99 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	197
Ek 58: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:105 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları.....	198

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 3.1: Kıbrıs Adası ve Şehirleri, 1562 (NAVORI, L. 2003).....	20
Şekil 3.2: Lüzinyan Dönemi'nde inşa edilen surlar (Keshishian, 1974).....	22
Şekil 3.3: Venedikliler Dönemi'nde inşa edilen surlar (Keshishian).....	23
Şekil 3.4: Venedik dönemindeki Lefkoşa yerleşmesini gösteren bir gravür (Coronelli Nicosia, 1706, aktaran Navari, 2003).....	25
Şekil 3.5: Lefkoşa'nın Venedik dönemi burç/kapı adları ve ana kent eksenini (Newman, 1985).....	26
Şekil 4.1: Girne Kapısı – Eleftheria Meydanı Aksı Üzerindeki bileşenleri gösteren harita (1984 UNDP haritası temel alınarak yazar tarafından üretilmiştir)...	31
Şekil 4.2: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı üzerindeki yolları gösteren harita (1984 UNDP haritası temel alınarak yazar tarafından üretilmiştir).....	32
Şekil 4.3: Girne Kapısı – Eleftheria Meydanı Aksı Üzerindeki sınır öğeleri gösteren harita (1984 UNDP haritası temel alınarak yazar tarafından üretilmiştir)...	34
Şekil 4.4a: Aksta bulunan yapıların silüeti.....	35
Şekil 4.4b: Aksta bulunan yapıların numaralandırılmış silüeti.....	36
Şekil 4.5: 188 nolu binanın dış görünüşü.....	37
Şekil 4.6: 184 nolu binanın dış görünüşü.....	37
Şekil 4.7: 182-178 nolu binanın dış görünüşü.....	38
Şekil 4.8: 176 nolu binanın dış görünüşü.....	38
Şekil 4.9: 174 nolu binanın dış görünüşü.....	39
Şekil 4.10: 172 nolu binanın dış görünüşü.....	40
Şekil 4.11: 170-168 nolu binanın dış görünüşü.....	40
Şekil 4.12: 166 nolu binanın dış görünüşü.....	41
Şekil 4.13: 164 nolu binanın dış görünüşü.....	41
Şekil 4.14: 162-160 nolu binanın dış görünüşü.....	42
Şekil 4.15: 158-154 nolu binanın dış görünüşü.....	42
Şekil 4.16: 152-146 nolu binanın dış görünüşü.....	43
Şekil 4.17: 144-140/1 nolu binanın dış görünüşü.....	43
Şekil 4.18: 138-134 nolu binanın dış görünüşü.....	44

Şekil 4.19: 132-128 nolu binanın dış görünüşü.....	44
Şekil 4.20: 126 nolu binanın dış görünüşü.....	45
Şekil 4.21: 124-122 nolu binanın dış görünüşü.....	45
Şekil 4.22: 120-116 nolu binanın dış görünüşü.....	46
Şekil 4.23: 114 nolu binanın dış görünüşü.....	47
Şekil 4.24: 112-110 nolu binanın dış görünüşü.....	47
Şekil 4.25: 108/1 nolu binanın dış görünüşü.....	48
Şekil 4.26: 106 nolu binanın dış görünüşü.....	49
Şekil 4.27: 104-92 nolu binanın dış görünüşü.....	49
Şekil 4.28: 80 nolu binanın dış görünüşü.....	50
Şekil 4.29: 78/1-2 nolu binanın dış görünüşü.....	50
Şekil 4.30: 76 nolu binanın dış görünüşü.....	51
Şekil 4.31: 74-48 nolu binanın görünüşü (1922) (Tuncer Bağışkan'ın arşivinden)....	51
Şekil 4.32: 74-48 nolu binanın görünüşü.....	52
Şekil 4.33: 46-38 nolu binanın dış görünüşü.....	52
Şekil 4.34: 36-32 nolu binanın dış görünüşü.....	53
Şekil 4.35: 30-28nolu binanın dış görünüşü.....	54
Şekil 4.36: 30-24/186 nolu binanın dış görünüşü.....	54
Şekil 4.37: 18-12 nolu binanın dış görünüşü.....	55
Şekil 4.38: Vakıflar pasajı dış görünüşü.....	55
Şekil 4.39: 28-7-9 binaların dış görünüşü.....	56
Şekil 4.40: Lokmacı Türk-Rum sınır Kapısı.....	57
Şekil 4.41: 41-73 nolu binaların dış görünüşü.....	57
Şekil 4.42: 79-85 nolu binaların dış görünüşü.....	58
Şekil 4.43: 79-85 nolu binaların dış görünüşü.....	58
Şekil 4.44: 87-91 nolu binaların dış görünüşü.....	59
Şekil 4.45: 93-99 nolu binaların dış görünüşü.....	59
Şekil 4.46: 101-105 nolu binaların dış görünüşü.....	60
Şekil 4.47: 107-135 nolu binaların dış görünüşü.....	60
Şekil 4.48: 137-141 nolu binaların dış görünüşü.....	61
Şekil 4.49: 143-151 nolu binaların dış görünüşü.....	62

Şekil 4.50: 153-157 nolu binaların dış görünüşü.....	62
Şekil 4.51: 159-163 nolu binaların dış görünüşü.....	63
Şekil 4.52: 165-169 nolu binaların dış görünüşü.....	63
Şekil 4.53: 171-179 nolu binaların dış görünüşü.....	64
Şekil 4.54: 181-185 nolu binaların dış görünüşü.....	64
Şekil 4.55: 187-191 nolu binaların dış görünüşü.....	65
Şekil 4.56: 193-195 nolu binaların dış görünüşü.....	65
Şekil 4.57: 197-201 nolu binaların dış görünüşü.....	66
Şekil 4.58: 203 nolu binanın dış görünüşü.....	67
Şekil 4.59: 205-211 nolu binaların dış görünüşü.....	67
Şekil 4.60: 213-217 nolu binaların dış görünüşü.....	68
Şekil 4.61: 219-221 nolu binaların dış görünüşü.....	69
Şekil 4.62: 223 nolu binanın dış görünüşü.....	69
Şekil 4.63: 225-227 nolu binaların dış görünüşü.....	70
Şekil 4.64: 229-231 nolu binaların dış görünüşü.....	70
Şekil 4.65: 268-258 nolu binaların dış görünüşü.....	71
Şekil 4.66: 268-258 nolu binaların dış görünüşü.....	71
Şekil 4.67: 256/A nolu binanın dış görünüşü.....	72
Şekil 4.68: 254-248 nolu binaların dış görünüşü.....	73
Şekil 4.69: 246-240 nolu binaların dış görünüşü.....	73
Şekil 4.70: 238-236 nolu binaların dış görünüşü.....	74
Şekil 4.71: 234-230 nolu binaların dış görünüşü.....	74
Şekil 4.72: 228-224 nolu binaların dış görünüşü.....	75
Şekil 4.73: 228-224 nolu binaların dış görünüşü.....	75
Şekil 4.74: 216-212 nolu binaların dış görünüşü.....	76
Şekil 4.75: 210-206 nolu binaların dış görünüşü.....	77
Şekil 4.76: 210-206 nolu binaların dış görünüşü.....	77
Şekil 4.77: 204 nolu binanın dış görünüşü.....	78
Şekil 4.78: 200 nolu binanın dış görünüşü.....	78
Şekil 4.79: 198 nolu binanın dış görünüşü.....	79
Şekil 4.80: 196-198 nolu binaların dış görünüşü.....	80

Şekil 4.81: 244 nolu binanın dış görünüşü.....	80
Şekil 4.82: 238/A nolu binanın dış görünüşü.....	81
Şekil 4.83: 204 nolu binanın dış görünüşü.....	81
Şekil 4.84: Ledra Arcade ön cephe.....	82
Şekil 4.85: Ledra Arcade arka cephe.....	82
Şekil 4.86: Mc Donalds ön cephe.....	83
Şekil 4.87: Mc Donalds ön cephe.....	83
Şekil 4.88: 156 nolu binanın dış görünüşü.....	84
Şekil 4.89: 154-152 nolu binaların dış görünüşü.....	84
Şekil 4.90: 150-138 nolu binaların dış görünüşü.....	85
Şekil 4.91: 126-122 nolu binaların dış görünüşü.....	85
Şekil 4.92: 126-122 nolu binaların dış görünüşü.....	86
Şekil 4.93: 120 nolu binanın dış görünüşü.....	86
Şekil 4.94: 118 nolu binanın dış görünüşü.....	87
Şekil 4.95: 118 nolu binanın dış görünüşü.....	87
Şekil 4.96: 116-114 nolu binaların dış görünüşü.....	88
Şekil 4.97: 112-90 nolu binaların dış görünüşü.....	88
Şekil 4.98: Açık kamusal alanın dış görünüşü.....	89
Şekil 4.99: 88-80 nolu binaların dış görünüşü.....	90
Şekil 4.100: 78-70 nolu binaların dış görünüşü.....	90
Şekil 4.101: 68 nolu binanın dış görünüşü.....	91
Şekil 4.102: 66-62 nolu binaların dış görünüşü.....	91
Şekil 4.103: 60 nolu binanın dış görünüşü.....	92
Şekil 4.104: Lokmacı Rum-Türk sınır kapısı.....	93
Şekil 4.105: 16-7 nolu binaların dış görünüşü.....	93
Şekil 4.106: 16-7 nolu binaların dış görünüşü.....	93
Şekil 4.107: 9 nolu binanın dış görünüşü.....	94
Şekil 4.108: 11-38 nolu binaların dış görünüşü.....	95
Şekil 4.109: Yakın Doğu Bank.....	95
Şekil 4.110: 1-7 nolu binaların dış görünüşü.....	96
Şekil 4.111: 1-7 nolu binaların dış görünüşü.....	96

Şekil 4.112: 11 nolu yapı Vakıflar (Evkaf).....	97
Şekil 4.113: Eski Polis Binası.....	97
Şekil 4.114: 23-29 nolu binanın dış görünüşü.....	98
Şekil 4.115: 31-37 nolu binanın dış görünüşü.....	98
Şekil 4.116: 39-47 nolu binanın dış görünüşü.....	99
Şekil 4.117: 49 nolu binanın dış görünüşü.....	100
Şekil 4.118: 51 nolu binanın dış görünüşü.....	100
Şekil 4.119: 53-61 nolu binanın dış görünüşü.....	101
Şekil 4.120: 63 nolu binanın dış görünüşü.....	101
Şekil 4.121: 65 nolu binanın dış görünüşü.....	102
Şekil 4.122: 67-69 nolu binanın dış görünüşü.....	103
Şekil 4.123: 71 nolu binanın dış görünüşü.....	103
Şekil 4.124: 73 nolu binanın dış görünüşü.....	104
Şekil 4.125: 75 nolu binanın dış görünüşü.....	104
Şekil 4.126: 77-85 nolu binanın dış görünüşü.....	105
Şekil 4.127: 87 nolu binanın dış görünüşü.....	105
Şekil 4.128: 89-93 nolu binanın dış görünüşü.....	106
Şekil 4.129: 95 nolu binanın dış görünüşü.....	106
Şekil 4.130: 97-99 nolu binanın dış görünüşü.....	107
Şekil 4.131: 105 nolu binanın dış görünüşü.....	107
Şekil 4.132: Girne Kapısı – Eleftheria Meydanı Aksı’ndaki bölgeleri gösteren harita (1984 UNDP haritası temel alınarak yazar tarafından üretilmiştir).....	109
Şekil 4.133: Aksın kuzeyinde bulunan Samanbahca konutları bölgesini gösteren harita (Lefkoşa Belediyesi arşivinden).....	110
Şekil 4.134: Aksın kuzeyinde bulunan Samanbahca konutlarını gösteren şekil.....	111
Şekil 4.135: Aksın kuzeyinde bulunan Samanbahca konutlarını gösteren şekil.....	111
Şekil 4.136: Aksın kuzey-doğusunda bulunan Arasta bölgesini gösteren harita (Lefkoşa Belediyesi arşivinden).....	112
Şekil 4.137: No: 28-7-9 binaların dış görünüşü.....	113
Şekil 4.138: Arasta Bölgesi’nin görünüşü.....	113

Şekil 4.139: Girne Kapısı – Eleftheria Meydanı Aksı’ndaki düğüm noktalarını gösteren harita (1984 UNDP haritası temel alınarak yazar tarafından üretilmiştir).....	114
Şekil 4.140: İnönü Meydanı’nı gösteren harita (Lefkoşa Belediyesi arşivinden).....	115
Şekil 4.141: İnönü Meydanı.....	116
Şekil 4.142: İnönü Meydanı Politik Miting 2004.....	116
Şekil 4.143: Atatürk Meydanı’nın harita üzerindeki konumu (Lefkoşa Belediyesi arşivinden).....	117
Şekil 4.144: Atatürk Meydanı 1950 yılları (Tuncer Bağışkan’ın arşivinden).....	118
Şekil 4.145: Atatürk Meydanı 2016.....	118
Şekil 4.146: Eleftheria Meydanı’nı gösteren harita (Lefkoşa Belediyesi arşivinden).	119
Şekil 4.147: Eleftheria Meydanı.....	120
Şekil 4.148: Girne Kapısı – Eleftheria Meydanı Aksı üzerindeki işaret öğeleri (1984 UNDP haritası temel alınarak yazar tarafından üretilmiştir).....	121
Şekil 4.149: Girne Kapısı’nın aks üzerindeki konumu (Newman, 1985 haritası temel alınarak yazar tarafından yeniden üretilmiştir).....	122
Şekil 4.150: Girne Kapısı 1564 (Tuncer Bağışkan’nın arşivinden).....	123
Şekil 4.151: Girne kapısı 2016.....	123
Şekil 4.152: Mevlevi Tekkesi’nin konumunu gösteren harita (Lefkoşa Belediyesi arşivinden).....	124
Şekil 4.153: Mevlevi tekkesi 1950 öncesi (Tuncer Bağışkan’ın arşivinden).....	125
Şekil 4.154: Mevlevi tekkesi 2016.....	125
Şekil 4.155: Mahkeme Binaları’nın konumunu gösteren harita (Lefkoşa Belediyesi arşivinden).....	125
Şekil 4.156: Lüzinyan Sarayı’nın iç avlusu (Ufuk Gazi, 2013).....	126
Şekil 4.157: Lüzinyan Sarayı ve Hükümet Konağı 1904 (Ufuk Gazi, 2013).....	127
Şekil 4.158: Mahkeme Binaları 2016.....	127
Şekil 4.159: Saray Otel’in konumunu gösteren harita (Lefkoşa Belediyesi arşivinden).....	128
Şekil 4.160: Saray Hotel.....	128
Şekil 4.161: Orjinal işlev haritası.....	129

Şekil 4.162: Yeni kullanım işlev haritası.....	129
Şekil 4.163: Önceki işlevi gösteren grafik anlatım.....	130
Şekil 4.164: Sonraki işlevi gösteren grafik anlatım.....	130

KISALTMALAR LİSTESİ

UNDP: Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı

UNESCO: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
(Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı)'dır

BÖLÜM 1

GİRİŞ

1.1 Tezin Amacı

Kentler, tarih boyunca belirli nedenlerle kurulmuş, gelişmiş birçoğu farklı nedenlerle yok olmuş ve büyük bir bölümü de günümüze kadar varlıklarını devam ettirebilmiştir. Tüm dünyada gelişen ve değişen ekonomi, yeni siyasal ve sınıfsal dönüşümle beraber kentin yeniden şekillenmesinde etkili olmuştur. Teknoloji ve sanayi alanındaki gelişmeler, siyasal bakışların farklılaşması, bir başka deyişle düşünce yapılarındaki değişim politik üst yapıdan başlayarak kent mekanına kadar tüm alanları etkileyip dönüştürmüştür. Günümüzde de kentler sürekli yapılanma ve dönüşüm içerisinde dirler. Bu döngü içerisinde kent, bireyi ve toplumu etkilerken, bir yandan da toplumdan beslenerek yenilenmektedir. Dolayısıyla kentin biçimlenmesi kentteki yaşam ve hareket ile olmaktadır. Kentin durağan olmayan, sürekli hareket halindeki yapısı, özellikle büyük kentlerde ve kent merkezlerindeki eski yerleşim alanlarında görülmektedir. Süreç içindeki dönüşüm bu alanlarda daha net ortaya konabilmektedir.

Bu bağlamda, Kıbrıs genelinde, günümüz koşullarında birçok imkana sahip olduğu halde, kentleri var eden yapı stokları görmezden gelinmekte, bu önemli kültürel birikim hızla değişip dönüşerek en sonunda hiçbir iz bırakmadan yok olmaktadır. Giderek tarihle aradaki bağ kopmakta, tarihsel süreklilikten bahsedebilmek imkansız bir hale gelmektedir. Kentleri uzun bir zaman sürecinde var eden, bu süreçte ağır ve yavaşça kentsel belleği oluşturan sokaklar, caddeler, meydanlar gibi birbiri ile bağlantılı, ayrı düşünülemeyen özel ve kamusal mekanlar arasındaki tüm ilişkiler unutulmaktadır. Parça parça birbiriyle ilişkisiz, hızlı ve alelacele bir oluşum giderek egemen olmakta, kentlerimiz kabuk değiştirmektedir. Bu oluşum dünyadaki tüm büyük kentlerin sorunu olmakta, neredeyse tüm kentler ekonomik, politik ve pek çok nedenden dolayı bu durumu yaşamak zorunda kalmaktadır. Dünya paralelinde Kıbrıs kentleri de bu oluşumlardan etkilenmekte benzer sosyo- ekonomik koşullar benzer sonuçlara işaret etmektedir. Kıbrıs özelinde başkent olması nedeniyle özel bir alan olarak kabul edilebilecek olan tarihi kent merkezinin gösterdiği değişim ve dönüşüm

büyük bir hızla gerçekleşmekte, değişen sosyo-ekonomik yapı çok hızla yapı fiziki çevreyi de dönüştürmektedir. Bu bağlamda tezin amacı başkent Lefkoşa'nın tarihi merkezinde yer alan en önemli akslardan biri kabul edilebilecek Girne Kapısı - Eleftheria Meydanı aksındaki dönüşümü yapıların zaman sürecinde işlev, biçim ve biçimlerine dayanarak saptamak, bu dökümantasyonu gelecekte yapılacak farklı ölçeklerdeki kentsel tasarım çalışmalarında kullanılacak bir veri tabanı, altlık olarak kullanma imkanını bugünden hazırlamaktır. Çalışmanın mimari ve kentsel ölçekte farklı çalışma alanlarına öncelik etmesinin yanında, problem çözmek gibi bir iddiası olmadığı açıktır. Çalışma, problem çözmekten çok mevcut problemleri anlayabilmek, bunları belgelemek üzerine odaklanmıştır.

1.2 Tezin Kapsamı

Çalışma kapsamında, Lefkoşa'nın kentsel oluşumu içinde önemli bir yere sahip olan surlar içi tarihsel dokusu bir oluşum olarak kabul edilerek bölgedeki fiziksel dönüşüm özel ve kamusal mekanlar aracılığı ile belgelenmeye çalışılmıştır. Mevcut yapı stoğu ve açık alanlardaki değişim Kevin Lynch'in kent ilkeleri üzerinden okunarak bugünkü oluşum üzerinden yeni bir okuma gerçekleştirilmeye çalışılmıştır.

Lefkoşa kenti tarihsel süreç çerçevesinde birçok egemenliğe ev sahipliği yapmıştır. Her egemen toplumun ada üzerinde oluşturduğu yapısal fiziki çevre kendi biçimsel dilini kullanabilmeyi başarmışsa da bu oluşumların tamamı hep birlikte, üst üste gelerek adanın tamamına hakim yeni bir dil/kimlik oluşturmuştur. Girne Kapısı'nın çalışma kapsamında belirlenen aksın gelişiminde çok önemli bir yeri olmaktadır. Kentin oluşması aşamalarında bir sınır ögesi olan Girne Kapısı günümüzde bir işaret ögesi konumuna dönüşmüş olduğu görülecektir. Bununla birlikte Saray Otel yeni bir devletin kurulmasındaki öncü mekanlardan ve en iyi en modern örneklerden birisi olmuştur. Akstaki en yüksek yapı olması, yüksek tabakanın önemli etkinliklerin burada gerçekleştiği bir mekan halini almıştır. Özellikle en üst kattaki teras restoranı otelin kentin tamamını okutan kentsel bir teras olması bakımından önemlidir.

Kilise olarak inşa edilmiş yapıları, sonrasında camiye dönüşmüşlerdir. Unesco tarafından restore edilen yapılar günümüzde önem kazanmıştır. Kendi başına bir değer olarak kabul edilen bu tarihi yapılar bugün kentin önemli işaret öğelerinden biri olarak çalışmaya dahil

edilmiştir. Belirlenen akslar üzerinde süreç içinde değişen ve dönüşen konutlar da çalışma kapsamında ele alınmıştır.

Kamusal mekanlar, çok çeşitli ilişkilerin yaşandığı alanlar olarak sosyal, kültürel ekonomik, sosyolojik psikolojik v.d. çok çeşitli boyutları barındırmaktadır. Söz konusu çalışmada ele alınan Girne Kapısı - Eleftheria Meydanı aksı üzerindeki tüm fiziksel mekanların tarihsel süreçteki değişim ve dönüşümleri ortaya konarak, gelecekte yapılacak çalışmalarda kullanılacak önemli bir belgeleme yanında toplumsal dönüşümlerin, fiziksel çevre üzerindeki etkileri de tartışılarak tasarımdaki etkileri ortaya konmuş olacaktır.

1.3 Tezin Yöntemi

Çalışma, nicel ve nitel yöntemleri karma şekilde kullanarak oluşturulmuştur. Bu çalışmada, Kevin Lynch'in bir kenti anlamak/ anlamlandırmak adına önerdiği beş ana bileşeni olan yollar, kenarlar, bölgeler, düğüm/odak noktaları ve işaret öğeleri doğrultusunda, Girne Kapısı - Eleftheria Meydanı aksı üzerindeki yapıların zaman içerisindeki (biçim, işlev, biçem, malzeme) değişimleri incelenmiş, belirlenen aks bağlamında kentsel dönüşümü ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu çalışma kapsamında kentsel bir okuma için öncelikle belirlenen aks üzerindeki yapılar halihazır planlar üzerinde incelenmiş ve kategorize edilmiştir. Şimdiki ve önceki işlevleri tespit edilerek başlangıç noktası aynı zamanda kentin önemli bir işaret öğesi/ landmark olan Girne Kapısı olarak kabul edilmiştir. Nicel yöntemle dayalı olarak aksta mevcut olan 186 adet yapıbiçimsel ve işlevsel olarak incelenmiştir. Yapıların 146 adeti ticari amaca yönelik kullanımının olduğu, 16 adetinin ise konut olarak işlevini sürdürdüğü gözlemlenmiştir. Bu yapıların her biri, harita üzerindeki konumu belirlenip, incelemeye yapı numaralarına göre, görselleri elde edilip, tarihsel künyesi ile ilgili veri toplanmıştır. Çalışma kapsamında bölgenin tarihsel geçmişi dikkate alındığında aks üzerinde yer alan tüm yapıların tarihsel, anıtsal, kurumsal, anısal değerler taşıdığı baştan kabul edilerek, nitel değerlendirme ön plana çıkarılmıştır. Bu nedenle yapılar değerlendirilirken ekonomi, rant gibi değerlerden çok ortak kamusal bellek, hatıralar ve kentte yaşayanların hafızasının daha değerli olduğu kabul edilmiştir. Kentsel ölçekten başlayarak yapılanların her şeyden önce koruma sürdürülebilirlik ve kalıcılık kriterlerine uygun olmak zorunda oldukları kabul edilmiştir. Bölgeye ilişkin yazılı kaynaklardan

faýdalanılmış, bölgenin tarihsel süreçteki gelişimine tanıklık etmiş kentlilerle konuşularak, bir anlamda sözlü tarihten yararlanarak, bulgular yeniden gözden geçirilmiş, özellikle alanda yapılan çalışmalar ve yerinde gözlemlerle yapıların bugünkü durumları saptanmıştır.

BÖLÜM 2

KENT

2.1 Kent Kavramının Tanımı ve Tarihsel Süreç İçerisindeki Gelişimi

Dünyanın farklı kültürel alanlarında meydana gelen kentsel yaşam, her ne kadar tarihsel ve toplumsal açıdan bakıldığında tek bir birim olarak ifade edilse de, kendi içinde yapısal farklılıkları da barındırmaktadır. Bununla birlikte kendi bünyesinde farklı anlamları kapsayan yaşam birimlerini isimlendirmede de görmek mümkündür. Bu doğrultuda; kent, uygarlık anlamında, Yunanca’da polis, Fransızca’da cite, Arapça’da medine; Almanya ve Saksonya’dan İskandinavya’ya kale ya da oturma alanı anlamında burgh ya da borough; Latince’de ise yurttaşlık anlamında urbs ve civitas olarak kullanılmaktadır (Benevolo, 1995).

Cansever (1996) kenti; insan hayatını düzenlemek amacıyla meydana getirmiş olduğu en önemli fiziki unsur, insan hayatını yönlendiren ve çevreleyen yapı olarak tanımlamaktadır. İnsanlar arasındaki ilişkileri biçimlendiren ve bu ilişkilerin yoğunluk kazandığı yerin kent olduğunu savunmaktadır. Jonston (1984), kenti oluşturan nüfusun tarım dışı üretimle uğraşması gerektiğini belirtmektedir.

Mumford (1966), toplumun gücünün ve kültürünün en üst seviyede yoğunlaştığı yer olarak tanımlamaktadır. Lozano (1990), kenti medeniyet olarak tanımlarken, Rossi (1982) ise toplumun yapısının heterojen kalınlardan oluştuğunu, tarih ve kültürün devamlılığının önemini vurgulamaktadır. Bu bağlamda kent içindeki yapıların anıtlarla şekillenmiş örüntüler olarak değerlendirilmektedir.

Corbusier’e göre kent, verimlilik ve işlevsel olarak bir makine gibidir. Bununla birlikte kentin nasıl işleyip işlemediğini anlamak için kenti çeşitli parçalara bölerek inceleme yapılması gerekmektedir (Onur, 1995).

Lynch ise kenti, büyük ölçekli olmak koşulu ile uzun sürede algılanan, boşluktaki yapı olarak tanımlamaktadır (Lynch, 1960). Barthes (1997), kenti şöyle yorumlamaktadır; kent

bir söylemdir ve kentte yaşayanların dili olmaktadır. Ayrıca mimari kültürün de parçasını oluşturmaktadır.

Norberg-Schulz (1998), toplumun bir araya gelerek “karşılaşma yeri” ve insanları birbirine yaklaştıran “mikrokosmos” olarak tanımlarken, tanımlanmış farklı geometrilerin Gestalt’ın kapalılık-yakınlık-süreklilik prensiplerine dayanarak bir araya gelişini savunmaktadır.

Jose Luis Sert ise kentleri, her ne kadar yükseklikten bakılsa da düzenli ve bütün bir görüntü oluşturmamaktadır. Sıradan olmaları en önemli özellikler olup yansıttıkları özellikler kütleler içinde yok olmaktadır. Planlanmış yüzeyler küçük alanları kaplarken, düzensizlik baskın olmaktadır. Yapılar merkezden dışarıya doğru dağılıp, turistler tarafından bilinen yerler, şehir boyunca uzanan şekilsiz gri kütleler arasında saklı kalmaktadırlar. Bu görüntüye bakarak modern kentlerin nasıl olması gerektiğini düşünecek olursak, insanoğlunun en büyük yenilgilerini temsil ettikleri fark edilmektedir (Simonds, 1961).

Tüm Dünya genelinde kentler kendi içlerinde farklılık gösterse de hepsi aynı şeyi ifade etmektedir. Kenti oluşturan toplumların kültür farklılıkları o kentin tarihi geçmişi ile doğru orantılıdır. Söz konusu kentlerin tarihi mimari dokusuna da yansıdığından kentlerdeki kimlik farklılıklarını da ortaya koymaktadır. Bu bağlamda kentler her ne kadar da hareketlilik arz etse de çeşitli kent kurancılarının da bahsettiği üzere kentler toplumun kimliğini yansıtmaktadır.

Kentsel yerleşmelerin genel adına kent denilmektedir. Bu bağlamda tarih boyunca kent mekanlarının oluşumu ve gelişimi için birçok kuram geliştirilmiştir. Söz konusu kuramları oluşturanlar, mimarlar, tasarımcılar kimi zaman ise farklı disiplinlerden uzmanlar olmuştur. Amos Rapoport’u örnek verecek olursak, hem antropoloji, hem de mimarlık eğitimi almış, kent mekanlarının ve kentsel bileşenlerin oluşumuna kültürel açıdan yaklaşarak, farklı kültürlerdeki mekânsal oluşumları kültürel yaşamla ilişkilendirerek açıklamaya girişmiştir (Rapoport, 1977, 1982, 2004).

Kevin Lynch ise kent imgelerini ön plana çıkartarak, kent bileşenlerini oluşturmuştur. insanların, zihinlerinde çevrenin imgesini oluştururken beş ana bileşeni kullandığını

belirlemiştir: yollar, sınırlar, bölgeler, düğüm noktaları ve işaret öğeleri. Lynch'in çalışması (1960), kent mekânı ve kullanıcılar arasındaki bilişsel etkileşime dayanmaktadır.

Kevin Lynch'in de ifade ettiği gibi, toplumsal ilişkilere göre tanımlanmış kent birimleri, bölgeleri net olan bir kentte, belirli işaretleri veya sokakları kolaylıkla tanımlanabilen ve kolaylıkla kapsayıcı bir modele girebilecek kadar ayırt edici bir yapılanma olarak tarihsel anlamlar kazanmıştır (Lynch,1973). Buna bağlı olarak kent, farklı kültürleri ve disiplinleri de barındırdığından, her biri kenti anlamak ve tanımlayabilmek için kendisini ilgilendiren yönlerini kullanarak ifade etmiştir. Bunun yanında, sosyolojinin kent oluşumunun farklı evrelerinde de toplumsal yaşamın önemli bir boyutunu oluşturduğu görülmüştür (Lynch, 1973).

Kent sürekli değişim gösterdiğinden dolayı, insan topluluklarının yerleşim birimlerini belirli bir tanımla sınırlamak oldukça zordur. Kent kavramının tanımları incelendiği zaman, hizmet alanlarının ve teknolojinin kentte yoğunlaştığı görülmektedir. Bunun yanında, nüfusun yoğun olduğu, bütünleşmenin çoğaldığı, üretimin denetim altında olduğu ve bağımlılıkların azaldığı bir kentte yaşam biriminin, uygarlık ve gelişim ile birlikte anılabileceğinin altı da çizilmektedir (Karakaş, 2001).

Kent, tarihte birçok uygarlık ve birbirinden farklı kültürleri kapsayan dinamik bir kavramdır. Bundan dolayı her bir kültür için farklı bir tanım yapılamamaktadır. Tarihsel süreç içerisinde kent kavramının içeriği incelendiğinde, ilk dönemlerde uygarlık kavramının bu içeriği belirlemesinde etken olduğu görülmektedir (Ertürk, 1997).

Wirth kenti kavramsallaştırmaya yönelik ilk girişimi yapmıştır. Wirth şehirciliğe üç perspektiften bakılabileceğini belirtip bunun da bir yaşam tarzı olduğunu savunmuştur (Martindale, 2000). Bu perspektiflerden ilki fiziksel bir yapı olarak, ikincisi toplumsal örgütlenme sistemi ve üçüncüsü de kişiler toplamı olmaktadır. Bu kavramda nüfus büyüklüğü, nüfusun yoğunluğu ve nüfusun heterojenliği gibi üç önemli ana unsur tanımlanmaktadır. Wirth'in aksine Weber kenti, ekonomik açıdan pazar yeri olarak ve siyasi açıdan yönetim merkezi olan bir toplum olarak farklı bir görüş ortaya koymuştur (Weber, 2000). Sjoberg'e göre kentin tipini belirleyen en önemli etken teknolojidir (Ökmen, 2003). Maunnier'e göre ise kent farklı organizasyonlardan oluşan bir gruptur (Bal,1999). Hout'a göre ise kent bireylerin sorunlarını kendine özgü yöntemlerle çözen bir yerleşim düzenidir

(Hout, 2000). Kent, sınırları devamlı büyüyen kendi içindeki yapısı ile organize olan ve bu organizasyona bağlı olarak kendi düzeninde gelişim gösteren bir yapı olmaktadır. Genel hatları sabit kalsa da ayrıntıları sürekli değişim göstermektedir. Lynch'in (1973) Kent İmgesi adlı kitabında da anlatıldığı üzere, tarihsel süreç içerisinde kent mekanlarının oluşması ve gelişmesi için birçok kuram geliştirilmiştir. Söz konusu kuramları belirli periyotlarda mimarlar, tasarımcılar ve uzmanlar oluşturmuştur. Kevin Lynch, kent imgesini bu öğeleri kullanarak oluşturmuştur. Kevin Lynch'in kent kuramcılarının öncüsü olduğundan dolayı çalışma, Kevin Lynch'in kent analiz yöntemleri kullanılarak oluşturulmuştur.

Girne Kapısı'ndan başlayıp Eleftheria Meydanı'nda son bulan aks, tarihsel ve mekansal açıdan bütünlüğünü kaybetmeksizin, Lynch'in ifade ettiği gibi kent parçaları başlıkları altında incelenecektir. Alan çalışmasıyla yapıların işlevselliği ve tarihle olan ilişkisi ele alınacaktır. Lefkoşa, başkent olmadan önce, kent merkezi adanın kıyı şeritlerinde idi ve adanın güvenliğini sağlamak, askeri güçlere karşı direnci kuvvetlendirmek amacı ile başkent olmuştur. Bu bağlamda kent merkezi, önemli yapıların da inşa edilmesiyle prestijli bir kent haline gelmiştir. Bu yapılara bakılacak olunursa, İngiliz Dönemi'nde kamusal mekan olarak inşa edilmiş ve hala daha günümüzde de kamusal mekan olarak kullanılan mahkeme binaları, 1965 yılında Lefkoşa'da inşa edilen ilk otel olan Saray Otelin bulunması, ayrıca Samanbahça olarak adlandırılan ilk toplu konutun da aks kapsamında bulunması ekonomik açıdan önemli bir etken olmaktadır. İki toplumu da kapsayan başkent, 1974 yılında adadaki politik nedenlerden dolayı ikiye bölünmüş ve kentin merkezi çeperde kalmıştır. Genel olarak ekonomik ve sosyal nedenlerle çeperler çöküntü alanları olmaya başlamıştır. Kapıların 2003 yılında tekrar açılması ile her iki bölgede yeniden hareketlenerek, çalışma alanı olan aks değişip dönüşmeye başlamıştır.

2.2 Kent İmgesi ve Oluşumu

Bir kentin zihnimizdeki algı bütünlüğü kent imgesi olarak tanımlanabilmektedir. Kent imgeleri kent ile bütünlük sağladığından, o kentin kültürünü ve bireylerin toplumsal kimliğini oluşturmaktadır. Genel yapısı ile kentler, bulunduğu doğal yapının genel özelliklerini, tarihsel süreç çerçevesinde oluşan yapılanmaların, çevre düzenlemelerinin, yapısal ve tarihsel özelliklerinin birikimi sonucu oluşmaktadır. Aile yuvası, mahalle klisesi

veya okulu, ortak yaşam odaklarını oluşturmaktadır. Bu bağlamda çevre düzeni, görsel olmanın dışında sosyal açıdan da önemli olmaktadır.

Toplulukları bir araya getirmek için ortak hafıza önemli bir potansiyeldir. Bu potansiyel insanların birbiri ile iletişim kurmasını sağlamaktadır. Bu tip iletişimler algıda belirgin bir biçim kazandırmaktadır. Bu kazançlar, en önemlisi sanatta ve mimaride kendini göstermesidir. Binlerce yıl önce insanlar bir amaç için bir araya gelerek ve geldikleri yere önem çekme amacı ile anıtsal mekanlar oluşturmuşlardır. Yıllar geçip de toplumlar büyüdükçe bulundukları bölgelerde işlevler, formlar ve imgeler oluşturmuşlardır. Bu tasarımlar ve görünümünün bıraktığı izlenimler üzerine Kevin Lynch incelemeler yapmış ve bazı kuramlar ortaya koymuştur. Lynch, geç modern ve posmodern çerçevesinde kentsel mekanların şekillenmesinde etkili olan, şehir silueti, psikolojik, sosyolojik ve estetik kaygıları göz önünde tutarak ilk analiz edenlerden birisi olmaktadır. Kent İmgesi 'Image Of The City' kitabında bahsettiği üzere herşeyden önce kentin, insanların, kendi konumlarını ve içinde bulundukları kentsel bütünlüğü zihnen hatırlayamadıkları bir mekan olduğunu savunmuştur (Jameson et al. 1994). Lynch'e göre kent herşeyden önce okunur olmalıdır. Kentin görüntüsünü kimlik, yapı ve anlam olmak üzere üç bileşen belirlemektedir. Söz konusu görüntülerin öğelerini ise yollar, kenarlar, bölgeler, kavşaklar ve nirengilerdir (Günay ve Selman 1994). Lynch, kente mevcut olan mekanların zihinde kalıcı olabilmesi için, binaların ve mekanların bütünlük çerçevesinde olması gerektiğini kısaca kimlik ve yapılaşma bütünlüğünü vurgulamaktadır.

Kent noktalarının bütüne bağımlı olması, kentin tek bir biçim olarak ele alınmasını gerektirmektedir. Bu noktaların işaret öğesi (landmark) olarak tanımlanmasının sebebi, ortak yaşama ait bir mekan ve yapı olmasından kaynaklanmaktadır. Bu sebepten, söz konusu noktaların oluşturmuş olduğu kentin bütününe anlamı belirleyici bir kurgudan söz edilebilmektedir.

Lynch'e göre bu noktalar, doğal sınırlar, perspektifler veya tarihi merkezler olmaktadır. Yabancılaşma sonucu bu kentsel öğeler, tarihsel anlamını yitirmektedir. Bu sebepten, modern yapılaşmış kent söz konusu işaretlerden yoksun kent olarak algılanmaktadır (Yıldırım, 1993).

Lynch, geç modern ve posmodern çerçevesinde kentsel mekanların şekillenmesinde etkili olan, ehir silueti, psikolojik, sosyolojik ve estetik kaygıları göz önünde tutarak ilk analiz edenlerden birisi olmaktadır. Lynch’e göre kent öncelikle okunabilir olması gerekmektedir. Kevin Lynch kentin, insanların, kendi konumlarını ve içinde bulundukları kentsel bütünlüğü zihnen hatırlayamadıkları bir mekan olduğunu savunmuştur (Jameson et al. 1994). Postmodern kentsel tasarım anlayışının kaynağını, Robert Venturi 1996 yılında “mimarlıkta karmaşı ve çelişki” isimli kitabı ile modernizmin savunduğu ilkelere karşı oluşturmaktadır. Mies Van Der Rohe’un “less is more” sloganına karşılik, netlik ve kesinlik yerine karmaşıklığı vurgulayarak “less is bore” sloganını ortaya koymaktadır (Barışkın, 1994). Venturi, modernist akım doğrultusunda yapıların, dış mekanların ölçek gözardı edilerek tasarlandığı ve sosyal ve çevresel bağlamdan uzak olduğu, ayrıca kültürel bağlamın önemini vurgulamıştır (Karaman, 1993).

Kent planlamasında yeni arayışlar 70’li yılların sonunda gündeme gelmiştir. Yeni dönemin kent planlama anlayışı, kentin bir bütün olarak kontrol yapısı kabul edilereki geçici ve kısmi uzlaşma ortamı sağlayabilmektir (Sökmen, 1992).

Harvey’e göre (1999), kentsel sürecin postmodernist anlayışı kapsamında anarşı ve değişimin tamamen açık olduğu durumlarda oyun oynadığı denetlenemez ve bunu kaotik bir ortam şeklinde sürme eğiliminde bulunmaktadır. Bununla birlikte modern mimarlar, tasarımcılar ise kentin bütün halinde zihinde kurulabilen ve istenildiği zaman müdahale edilebilir bir nesne haline getirmiştir (Jameson et. Al., 1994).

Sokakların dışında, 1970’li yıllarda kamu mekanları, günlük yaşantının devamı, uzantısı şeklinde algılanmaya başlamış, farklı mekanlar da keşfedilmiştir. Kent dokusu ve peyzajın birleşmesi sonucu ortaya çıkan ve kent içinde boş zamanın değerlendirilmesinden dolayı, 1970’lerin sonunda park kavramının yeniden gündeme gelmesine ortam hazırlamıştır. Modernist ve kapitalist anlayış çerçevesinde gelişen teknoloji ile birlikte, üretim standartlaşmış ve daha kolay yapı tekniklerinin kullanımına yönlendirilmiştir. Planlamacılar tarafından tasarlanan kent iki boyutlu olarak ele alındığı için üçüncü boyut önemsenmemektedir. Buna bağlı olarak çıkan ürünler de insanların görsel doyuma ulaşmasını engellemektedir.

Kentler, otoyollar tarafından şekillenmekte ve buna bağılı olarak otoyollar, mekanlar arası sınır işlevi görmektedir. Kent bu durumda parçalara ayrılmış ve kentlerin yayılması daha da kolaylaştırılmıştır.

Kent ve kır olgusu, dönemin anlayışına göre iki farklı öge olduğundan, yeşil alan giderek önemini yitirmekteydi. Kent içinde insanların ortak kullanımına açık mekanlara önem verilmemesi, yabancılaşmanın temel nedeni olmaktadır. Toplumun sosyal ilişkilerini güçlendirecek kamusal mekan anlayışı azaldıkça, topluluklar arası uçurum giderek çoğalmaktaydı. Yapıların çevresi gözardı edilerek sokakların yapısal değişimine sebep olmaktadır. Buna bağılı olarak da sokaklar dolaşım alanı olarak kavranmaya başlamıştır.

Kentte bulunan yeşil alanların azalması, kent içinde insanların ölçek duygusunun azalmasına hatta yitirmesine sebep olmuş ve yapısal unsurlar daha estetik olmak için giderek yapay bir hale gelmiştir. Buna bağılı olarak gelişigüzel düşünülerek tasarlanmış, yeşil alanlar ise kent içerisindeki bütünlüğünü olumsuz şekilde etkilemektedir.

Mekan, modernist bakışa göre toplumsal amaç uğruna form verebilen bir öge olarak görürken, postmodernistlere göre toplumsal amaç çerçevesinde sınırlı olmayan, estetik ve bağımsız bir öge olarak tanımlanmaktadır (Harvey, 1999).

Bütünsel tasarım anlayışı kapsamında postmodernistler, geleneksel kenti yaşatma ve geliştirme gibi unsurlar olmaktadır. Buna bağılı olarak Rob Krier' in geliştirmiş olduğu kent çözümlemesi, kent içerisindeki tarihi dokuyu yaşatmayı hedeflemiş olması, örnek olarak gösterilmektedir. Krier için, kentsel mekân kavramı, binalar arasında kalan tüm mekânları kapsamaktadır. Mekanların geometrik biçimi, karakteristik ve estetik unsurlarının okunabilirliği, dış mekanların kentsel mekan olarak algılanmasını sağlamaktadır. Krier'e göre mekanların estetik unsur bağlamında değerlendirilmesi, öznel duyular yanında, sosyolojik ve kültürel anlamda da etkili olduğu yapılan çalışmalarla gösterilmiştir (Krier, 1979). Düzen kavramı Krier için çok önemli bir unsur olmaktadır. Söz konusu düzen, sadece form ve biçimler vasıtası ile elde edildiğini savunan Krier, insanların düzenlilik içerisinde mutlu olduğunu iddia etmektedir.

Bir başka deyişle Hillier de çalışmasında düzen olgusunu vurgulayarak, mekanların birbiriyle olan dizimsel (syntactical) ilişkileri kapsamında anlatmıştır. Mekanın sosyal

mantığı ‘The Social Logic Of Space’ kitabında, mimarının pratikteki etkisinin görsellikte olmayıp mekan seviyesinde ortaya çıktığını belirtmiştir. Hareket biçimi somut şartlar sağladığından sembolik ilişki yerine sosyal yaşama dair bir ilişki kurmuş olur. Mekan hangi ölçekte olursa olsun, tek başına değil, birlikte ve bir dizim içerisinde ele alınmalıdır (Hillier ve Hanson, 1984).

Jameson et. al. 1994’e göre kent kültürünü yaşatmak için “küçük kent” ve insan ölçeği gibi bilinen tavsiyelerde bulunmuş diğer taraftan da modern yaklaşım ile geleneksel kent yaklaşımını bir kolaj şeklinde bütün olabileceğini savunmuştur.

Krier ise, tarihle bağı olmayan, belirli bir süreç çerçevesinde gelişip bir süreklilik sağlanmayan örneğin Los Angeles ve New York gibi kentler, gerçek kent gibi algılanmamaktadır. Buna bağlı olarak, mekandaki geometri ve estetik özelliklerinin dışa dönük oluşundan dolayı dış mekanlar kent olarak algılanmaktadır (Yıldırım, 1993). Aynı zamanda estetik unsuru olmayan bir dış mekanın hiçbir zaman kent olarak algılanmadığını savunmuştur.

Kentleri kolaj şeklinde, modern ve geleneksel kent olarak bir arada düşünen bir başka görüş ise C. Rowe ve F. Koetler’e aittir. Bu görüş, aydınlanmış çoğul kişiler için mevcut koşullardan faydalanmayı ve “rafa kalmışlığı” kabul etmeyi savunmaktadır (Jameson et. al.,1994). Kolaj kent, kentin mevcut şeklini kabul edip, gelecek için beklentisini birleştirmeyi hedeflemektedir. Tarihi kentleri model alıp örneğin, Roma, Floransa gibi, morfolojik açıdan çözümlemekte ve meydanları tekrardan yaratmak, kaybolan sokakları yeniden yerel kimlik oluşturabilmektedir (Karaman, 1993).

Kentin morfolojik oluşumuna ilişkin bir başka görüş ise Leon Krier’in Kent oluşumuna ilişkin rasyonalist “anlatı” olarak geliştirilmiş yaklaşım biçimidir. Krier, elektrik mimariye karşı çıkarak, modern anlayışı ve endüstri öncesi kent arayışına girmiştir (Karaman, 1993). Diğer postmodernistler gib, Leon Krier de , “klasik kent” in tekrardan canlandırılmasını ve oluşturulmasını savunmaktadır. Bu da, tarihi kentsel dokunun yeniden restore edilerek yeni bir işlev kazanılması veya eski dönemlere ait bir bakış açısıyla, çağdaş teknolojiyi ve malzemeyi kullanarak mekanların oluşturulması anlamına gelmektedir (Harvey, 1999).

Postmodernist bakış açısına göre kentte varolan sokakların yeniden ele alınması, kültürel canlılığın artmasına sebep olmuştur. Bu bakış açısı, eskiyi yenide yaşatma ilkesini savunduğundan, çalışma çerçevesinde de mevcut yapılar tarihi bir dokuya sahip oldukları ve sınır kapılarının açılması ile birlikte yeniden işlev kazanma yolunda olduğu için postmodernist bakış açısı bu anlamda önem kazanmaktadır. Sokak unsuru; ya eski mahallelerin yeniden kullanılması ya da yeni oluşturulan mahallelerle yaşatılmaya çalışılmıştır. Meydan, sokak ve avlu gibi tipolojik olarak tanımlanan mekanlar, yapı adalarının sınırlarında kalan bloklar, iç ve dış mekanları açık bir şekilde ayırmıştır.

Leon Krier, Londra Royal Mint Meydanı Toplu Konut Projesi'nde, yarı açık mekan anlayışını kullanarak kentsel yaşamı desteklemiştir (Barışkın, 1994).

Konut iç-dış ilişkisi, kent içindeki ulaşılabilirlik ilişkisi iken, modern dönemde “yapı” kavramı kentsel tasarımdaki amaç olmaktadır. Buna karşı olarak postmodern dönemde ise “yapı” kavramı yerine “yapılar arası mekan” kavramı ön plana çıkmıştır (Duyguluer, 1993). Postmodernistler, işlevsel kent oluşturmak için kentin işlevselliğine göre bölgelere ayırmış oluşuna karşı gelerek, kentin tarihi özelliklerini gözönünde bulundurarak, geçmiş kültürü yeniden günümüze getirip, farklı işlevlerin de bir arada bulunduğu, karma işlevler geliştirmişlerdir.

Farklı ilişkileri ve kimlikleri içeren bütüne toplum adı verilmektedir. Oluşturulan tasarım, söz konusu kimlik tiplerine karşı saygılı ve farklılıkları da gözönünde bulundurarak ve özellikleri değiştirilmeden koruma anlayışı içerisinde olmalıdır. Farklı işlevleri içeren tasarım anlayışları ve planlamacılar, kentlerin şekillenmesini sağlamaktadır. Bu durum göz önünde tutularak, kullanıcı istekleri ve ihtiyaçları doğrultusunda tasarıma katılım sağlanmaktadır. Kent, toplum ve kültür yapısına göre hareket edildiğinde, şekillenen çevrede yabancılaşma azalmaktadır. Bu durumda dikkat edilmesi gereken toplumun neye ihtiyaç duyduğudur.

Kevin Lynch'e göre bir kentteki sabit fiziksel aktiviteler kadar, hareketli elemanların ve insan faaliyetlerinin de önemi vardır. Kenti algılamak her zaman algıda süreklilik beklenmez, zaman zaman algıda kopukluklar ve bölünmeler de olabilir. İnsanlar da bu işin bir parçası olmaktadır. Hemen hemen kenti algılamak kopukluklar yaşayabilmektedir. Bu kopuklukları

yaşamamak için genelde bütün duyular devreye girmektedir (Kırklar, 2009). Kevin Lynch de kent imgesini bütün bu unsurların birleşmesinden oluşturmaktadır. Kişilerin kendisini kent içinde konumlandırabilmesi için kent içinde organizasyonel bir çözümleme gerekmektedir. Bunu da Kevin Lynch'in kent unsurlarını ortaya koymasıyla oluşturmuştur. Bu unsurlar daha önce de belirtildiği gibi sırası ile bağlantılar (paths), sınırlar (edges), bölgeler (districts), odaklar (nodes) ve işaret öğeleridir (landmarks) (Lynch, 1960).

Kent imajının oluşmasında iki unsur vardır. Bunlardan birincisi gözleyen ve ikincisi gözlenen arasında devamlılık arz eden süreçtir. Bireylerin yön tayininde çevresel imajlar ve mekansal imajlar çok önemli rol oynar. Bazı kentler, tarihsel yapıda olmalarına karşın modern sürekliliği ile de kendine özgü bir kent oluşturmaktadır. Buna en iyi örneklerden biri Lefkoşa'dır. Buna benzer bir okuma yapılabilir. Tarihsel katmanları göz önüne alındığında zaman içinde yavaş, birbirine bağlı çok özel bir dokunun Lefkoşa'da olduğu görülebilir. Lefkoşa, kent dokusu içinde hem modern unsurları, hem de tarihle kültürü birarada barındıran bir kenttir.

2.3 Kenti Okumak (Okunabilirlik)

Bir kenti okumak ya da anlamak için öncelikle kentin ne olduğunu anlamak gerekmektedir. Tasarım disiplininin bu konuya baktığımızda ise bizim için asıl sorun kentsel tasarımın ne olduğudur. Kentsel tasarımın net bir tanımı olmamakla birlikte, buna ilişkin birçok tanım arasında kent çevresini biçimlendirmek, düzenlemek ve kullanmak için kullanılan bir süreç sözkonusu olmaktadır. Buna bağlı olarak, günümüze kadar pekçok tanım ortaya konulmuştur. Karaman'a göre, politik, sosyal, ekonomik ve fiziksel yapısı sürekli değişim halinde olan kentin, farklı işlevlere sahip yapıların ve bununla birlikte yaya hareketlerini servislerinin bunlar arasında kalan mekanların tasarım eylemi, kentsel tasarımı oluşturmaktadır (Karaman, 1999). Karaman bu tanımla özellikle yapılara ve yaşayanlara dikkat çekmektedir. Başka bir tanımda ise kentsel tasarım, mekanda üç boyutlu ve detaylı bir biçimleniş yöntemi olmakta, fiziksel üç boyuta ilaveten zamanlama, maliyet, olabilirlik anlamında, uygulama için ihtiyaç olan tüm detaylar, dördüncü ve beşinci boyutların da katılması ile düzenleme çerçevesinde tanımlanması (Bilsel, 1991) olarak anlatmaktadır. Başka bir deyişle kentsel mekanlar, kentlilerin ortak kullanım alanları olarak

tanımlanmaktadır. Ayrıca kentsel eylemlerin gerçekleştiği mekanlar olmaktadır. Bu mekanlar kamusal alan kapsamında yer almaktadır. Kamusal alanlar, kentsel tasarım eylemlerinin vazgeçilmez unsuru olarak (Uçkaç, 2006) ele alınmaktadır. Bir kentsel mekanın kendine özgü özellikleri “karakter” olarak tanımlanabilmektedir. 18. Yüzyılda peyzaj tasarımcılarının estetik değerleri, mekanın ruhu kavramının (Genius Loci) Latince’den İngilizce’ye ve kavramsal olarak diğer dillere girmesinde önemli rolü olmuştur. Bundan dolayı, kentsel karakter kavramı kent planlama ve değerlendirmeden önce, mekanın ruhu kavramları ön planda değerlendirilmelidir. 18. yüzyılda kullanılan deyim, günümüzde mekanın atmosferi olarak kullanılmakta, bugün özellikle tarihi kent merkezlerinde yerin ruhu/ yada anlamından çokça bahsedilmektedir. Kentsel mekanların oluşturulmasının yanısıra, doğru tanımlanan mekanların biraraya ve ardı ardına gelmesi, kentsel yapının belirlenmesini kapsamaktadır. Özel mekanlarla kamu mekanlarının iyi bir Şekilde ayrılmasını ve tasarlanmasını devamlılık ve tanımlılık kavramları kapsamaktadır. Kamu mekanları ile özel mekanların ve ayrıca yapıları sokakla olan ilişkilerinin doğru tasarlanmış olması önemli bir ilke olmaktadır. Yapıların çizgisel hat üzerinde konumlandırılması, birbirleri ile olan ilişkisini ve kentsel tasarımın oluşmasını sağlamaktadır. Yapıların sokakla olan ilişkisini sağlayan öge giriş bölümü olmaktadır. Özel mekan ile kamusal mekanlar arasındaki bağlantıyı sağlayan aynı zamanda geçişi tanımlayan öğeler olması önemli bir unsurdur. Yapıların iç mekan tasarımlarının ön ve arka cephelerindeki işlevsel farklılıklar, yapıların cephelerinin sokağa yansımından dolayı çeşitlilik oluşturmaktadır. Kent tasarımında yapıların yüksekliği, sokaklardaki hareketliliğe de yön verdiğinden diğer önemli bir unsur olmaktadır. Yapıların yakın çevresinin iyi çözümlenmesi, yarı açık kamusal mekanların tanımlanması, kent tasarımına katkı sağlamaktadır. Kamusal mekanlar, toplumsal sosyalleşmenin arttırıldığı, paylaşımların gerçekleştiği, bununla birlikte ortak eylemlerin düzenlendiği mekanlardır (Özalp, 2008). Kentsel tasarımda doluluk ve boşlukların iyi kurgulanması, mekanların okunaklılığını arttırmaktadır. İyi kurgulanmadığı takdirde, parçalar ayrılır, bütünlük bozulur, kullanışsız ve kayıp mekanlar haline dönüşür (Erdönmez, 2005).

Her ne kadar kente uzaktan bakıldığında kentin silueti algılsa da, kamusal alanlarda, meydanlar, sokaklar, parklar gibi mekanlar kentin en önemli parçalarını oluşturmaktadırlar. Kentin bütününe birbirine bağlayan, ulaşım alanları hareketin yöneldiği

mekanlardır. Açık alanlar, binalar kentte oluşan devingenleri sağlamaktadır. Rotaları oluşturan ulaşım ağları kentsel tasarımın kalitesini belirlemektedir. Ulaşımında kolaylığı sağlamak amacı ile dağıtım noktaları ve kesişim noktaları oluşturulmaktadır. Sokaklar oluşturulurken ulaşım, hareketlilik ve çeşitli aktiviteleri de kapsayacak şekilde tasarlanması gerekmektedir. Bu amaçla uyarıcı levhaların konumlandırılması, kenti yaşayanlar açısından kolaylık sağlamaktadır. Özellikle tarihi kent merkezlerindeki en büyük sorun şimdiki ve gelecekteki şartlara, yaşanacak ve yapılacak değişikliklere uyum sağlayabilmektedir. (Özalp, 2008). Döngü bir mekanın dönüşümü anlamına gelmektedir. Bu döngü iç mekanların dönüşümünde, binaların cephelerinde veya tamamında olduğu gibi her ölçekte gözlemlenebilmektedir. Altı çizilmesi gereken, kentsel mekanların, gelecekteki kullanımına yönelik tasarlanması ve değişikliklerin de bu kapsamda ele alınabilmesi olmalıdır. Kamusal mekanlarda aktivitelerin çeşitlenmesi, doğru tasarım sürecinden geçmektedir. Bununla birlikte mekanda esneklik ve çeşitliliğin sağlanmasını beraberinde getirmektedir. Bir mekanın fiziksel, sosyal veya ekonomik açıdan çeşitliliğini, yapılar, sokaklar veya bir mekanın farklı kullanımları göstermektedir. Söz konusu çeşitlilik, kent merkezlerinde farklı işlevleri barındıran yapılarla açıklanabilmektedir. Kent içerisinde bir bölgenin gece-gündüz hareketli olması, ticaretle ilgili birimin gün içerisinde bölgeyi canlı tutması, bu birimlerin kapanması halinde canlılığı konutların sağlaması, daha güvenli mekanlar oluşmasını da beraberinde getirmektedir. Kent kullanımı sadece konuta dayalı bir yerleşmeyi içeriyorsa, gündüzleri boş ve geceleri ise yatakhane kentler görünümünü kazanmaktadır (Özalp, 2008). Bir kentin imgelenebilirliğini, mekanın tarihi, işlevi hatta ismi bile etkilemektedir. Lynch'in çalışmasında da bu konuya değinilmiştir (Lynch, 1973). Kevin Lynch, insanların zihninde kent imgesi oluşturabilmek için, beş ana bileşenini kullanmıştır. Bu bileşenler sırası ile şöyle tanımlanmaktadır. Yollar, kenarlar, bölgeler, düğüm-odak noktaları ve işaret öğeleridir.

- **Yollar** (paths); yayaların veya farklı taşıtların bir noktadan diğer bir noktaya ulaşması için kullanılan tüm yerleşim alanlarında bulunan faktörlerden biridir. İnsanların hareket halinde de kenti, çevresini algılamasını ve bütünle ilişkisini kurmasını sağlamaktadır. Bu faktörler, kişinin kentte dolaştığı alanlardır. Bu bağlantılar arasında bir devam olabilmesi için sürekli ve karakteristik bir dokuya sahip olması gerekir. Ayrıca bu yolların devamlılık göstermesi bir sınır olarak algılanır (Kılınçaslan, 2010).

- **Kenarlar (edges);** çoğu insanın yön bulmasını sağlayan önemli öğelerden biri olmaktadır. İki bölge arasında sınır işlevi görmektedir. Duvarlar, kıyılar, demiryolları gibi öğeler örnek gösterilmektedir. Birbirine benzemeyen dokuları birbirinden ayıran sınırlardır. Kıyı, bina ve duvar yüzeyleri bu öğeye iyi bir örnektir (Topay, 2006).
- **Bölgeler (district);** kentin orta veya büyük ölçekli alanlarını kapsamaktadır. Yollar ve kenarlara göre daha baskın algılanmaktadır. İnsanların algısı kent ölçeğine göre değişim göstermektedir. Etkiliğin çok olduğu hareketli bölgelerdir. Giriş ve çıkışların süreklilik arz ettiği ve karakteristik ortak özelliğe sahip bölgelerdir. Sınırlarla ayrılıp aynı özelliği gösterirler (Topay, 2006).
- **Düğüm/Odak Noktaları (nodes);** kentin bir bölümünden diğerine geçiş noktalarını oluşturmaktadır. Yol kavşakları, ulaşım sisteminde kesintilere yol açtığından dolayı düğüm noktalarına örnek gösterilebilir. Kapalı meydanlar ise fiziksel faaliyetleri de barındırdığından odak noktası olarak da tanımlanabilmektedir. Bu noktalar yoğun aktivite noktalarıdır. İnsanların devamlı gittikleri ve etkinliklerin olduğu stratejik açıdan önemli bölgelerdir. Bu alanlar bölgenin simgesi haline gelmiş yerlerdir. Bu noktalar kesişme ve ayrılma noktalarıdır (Topay, 2006).
- **İşaret Öğeleri (landmarks);** kentte bulunan noktasal referans olarak tanımlanabilmektedir. Mekanda bulunan yapılardan daha yüksek, kişiler tarafından belirli bir mesafeden algılanabilmektedir (Lynch, 1973). Kent içinde dış yapısı ile hemen göze çarpan referans noktalarıdır. Kule, dağ, minare gibi (Topay, 2006).

Açıklık ya da okunaklılığın güzel bir kentin en önemli özellikleri olduğu iddia edilemez. Fakat büyüklü zamanla kenti oluşturan bir boyuttaki çevreler için önem kazanmaktadır. Bu durumu algılayabilmek ve anlamak için sadece kenti kendi içinde değil, orada yaşayan kentlilerin gözünden de değerlendirmek gerekmektedir (Lynch, 1973).

Renk, doku, biçim, ışık, koku, ses gibi faktörler, çevreyi yapılandırmak ve tanımlamak, bütün hareketli canlılar için çok önemli bir yetenektir.

Kenti okumak, kent bileşenlerinin birbirleri ile olan ilişkisini kente dair tarihsel dokuyu ve çağdaş yapıların, işlevsel, resmi ve gündelik yaşamlarının katmanlarına ayrıştırılarak aradaki bağı anlamayı kapsamaktadır. Bir başka deyişle, bir kenti okumak; kente bakmak, örüntüleri

okumak, fark edilmeyenleri görünür kılmak, kentteki ilişkileri araştırmak ve bunlardan mekana dair anlam çıkarma yöntemidir (Çil, 2006).

Bir kentin gelişimi ve geleceğine dair yorum yapabilmek için o kenti iyi analiz etmek gerekmektedir. Bir kente müdahale etmek ve öneri getirmek için kenti tanımak ve kent bileşenlerinden ve katmanlarından haberdar olmak gerekmektedir. Kentin katmanları genellikle durağan değildir. Kentin sabit olanla, oluşum ve dönüşüm olan halinin parçalarının bileşkesidir (Çil, 2006).

Kentin yapısı durağan olmamakla birlikte, hareketlilik arz etmektedir. Şu andaki kent yapısı, hareketli yeni yapı ile, durağan eski yapının bir kesişimi olmaktadır. Kenti okumak için bazı unsurları dikkate alarak incelemek gerekmektedir. Bu unsurlardan bazıları soyut, bazıları somut olmaktadır. Bunu bir analizle inceleyecek olursak, doluluk-boşluk, kat yükseklikleri, parsel büyüklüğü gibi iki boyutlu veya görsel ve estetik açıdan üç boyutlu olabilmektedir.

2.4 Bölüm Özeti

Çalışmada kısaca kent kavramının tanımı ve tarihsel süreç içerisindeki gelişimi ve dönüşümü anlatılmıştır. Kentin yapısının durağan olmadığı, sürekli hareket halinde olduğu görülmüştür. Kavram olarak kent, tek bir sözcükle ifade edilse de yapısal olarak farklılıklar göstermektedir. Kentin oluşmasında tarihsel süreç önemli olduğundan, mimarideki dokunun da kültürü yansıttığı anlaşılmaktadır. Bir kenti anlamak, o yeri iyi analiz edebilmek için öncelikle o yeri çok iyi bilmek gerekmektedir. Çeşitli kuramların geliştirilmesi doğrultusunda Kevin Lynch'in kent bileşenleri analiz edilerek çalışmaya aktarılmıştır.

İlk toplu yerleşimler varolduğu günden beri sürekli değişip dönüşüm geçirmişlerdir. Bugünkü kentlerin varolması bu süreci üzerinde çalışılması gereken bir alan olarak var etmiştir.

BÖLÜM 3

LEFKOŞA KENTİ

3.1 Lefkoşa'nın Oluşumu

Kıbrıs, Akdeniz'in üçüncü büyük adası olmakla birlikte stratejik konumundan dolayı tarih boyunca önemli bir yere sahip olmuştur. Çeşitli uygarlıkları bünyesinde barındırmıştır. Bu uygarlıklar arasında; Akalar, Dorlar, Fenikeliler, Asurlar, Mısırlılar, Persler, Hititler, Makedonyalılar (Büyük İskender), Romalılar, Bizanslılar, Templar Şövalyeleri, Cenevizliler, Memluklar, Anadolu Beylikleri, Lüzinyanlar, Venedikliler, Osmanlılar ve İngilizler, bulunmaktadır (Alasya, 1988). Her uygarlık, egemenlik kendi birikimini bırakmıştır. Birbirlerinden esinlenerek günümüze kadar ulaşmış olan yapılar bugünkü kenti oluşturan başlıca etmenlerdir. Ada'da merkez farklı noktalarda olmuştur. Geçmiş dönemlerde, kıyı şeritlerinde Ada'nın önemli yerleşim birimleri yer almaktaydı. Buna rağmen Baf, Roma döneminde Roma'ya yakın olduğu gerekçesi ile Kıbrıs Adası'nın başkenti olmaktaydı. Bizans döneminde ve 4. Yüzyılın ortalarına kadar başkent olma özelliğini taşımıştır. Süreç içerisinde başkent, Salamis kentine yakın olan Constantia'ya taşınmıştır. M.S. 600 yılında başlayan ve yaklaşık 300 yıl süren Arap Akınları sonucunda halk, Mağusa'da bulunan Salamis (Constantina) şehrini terk ederek Lefkoşa'nın daha güvenilir bir kent olduğuna inanarak Lefkoşa'ya yerleşmişlerdir. Bu da Lefkoşa'nın ileriki yıllarda bir kent olarak önem kazanmasına sebep göstermektedir (Gürkan, 2006). Lefkoşa kenti, adanın başkent olma özelliğini uzun yıllar korumuştur.

Çeşitli kaynaklarda, M.Ö 7. yy'da Ledra olarak bilinen kentin, bugünkü Lefkoşa'nın temel yapısını oluşturduğu söylenmektedir. Bu kentin Adada Mısır hakimiyetinin egemen olduğu Ptolemeus Krallığı döneminde Mısır Kralı Ptolemy Soter'in (İ.Ö.312–285) oğlu olan Levkon (Levkos) tarafından yeniden inşa edilerek adı da buna uygun olarak Levkonteon'a çevrilmiştir (Şekil 3.1) (Gürkan, 2006).

Şekil 3.1: Kıbrıs Adası ve Şehirleri, 1562 (NAVORI, L. 2003)

Lefkoşa, Mesarya Ovasının ortasında bulunan ve Kanlıdere diye adlandırılan tarihteki adı ile Padias deresi olan ve bu derenin düzlükte doğuya doğru yön değiştirirken oluşan kıvrımın içinde yerleşmiş eski bir yerleşim yeri idi. Padias Deresi'nin getirmiş olduğu alüvyonların toprağı beslemesi nedeni ile verimli toprak haline gelmesi, tarih boyunca burada birbiri ardına bazı kentler kurulmasına sebep vermiştir. Lefkoşa kurulmuş olan bu kentlerin en sonuncusu olmuştur ve Lefkoşa adını almadan önce Lidya diye bilinen bir antik kentin bulunduğu ve Lefkoşa'nın bu antik kentin devamı olduğu kabul edilmektedir. Bazı tarih bilimcileri Lefkoşa'nın, adının Levkonteon'dan türemiş olduğunu ve zaman içerisinde Lefkosia olarak adlandırıldığını savunmaktadır. Bununla birlikte bazı tarih bilimcilerine göre ise Lefkoşa adını Yunanca kavak anlamına gelen Levkae (Levke)'den aldığını ve kentin ilk Levkusa diye adlandırılıp zaman içerisinde Lefkosia veya Kıbrıslı Türkler tarafından Lefkoşa olarak telafuz edildiği öne sürülmektedir (Gürkan, 2006). Şehrin adının sürekli birbirini devam etmesi bile kültürlerin birbirinin üzerine katmanlandığını göstermektedir. Günümüzde de aynı isim kullanılmaktadır. Bu da kültürel sürekliliğin devam ettiğini göstermektedir. Zaman içerisinde Bizanslılar'ın Lefkoşa'ya gelip yerleşmesi ve Lefkoşa'yı başkent olarak benimsemesi, sonraki egemenliklerinde Lefkoşa'yı bir gelişim sürecine götürmüştür.

3.2 Lefkoşa'nın Tarihteki Yeri ve Kentleşme Süreci

Lefkoşa oluşurken öncelikle toplumun güvenliğini dış etkenlere karşı savunmak amacı ile kale - sur şehirleri olarak kurulmuştu. Gelişen teknoloji çerçevesinde, topun icadı ile günümüzde surların dışında da gelişim gösterdiği görülmektedir. Araştırmalar sonucu elde edilen bilgilere göre Lefkoşa Kenti'nin bulunduğu alanda kurulan ilk yerleşim yeri Ledra olarak bilinmektedir. Ledra kenti, Suriçi Lefkoşa'sının güney yarısı ile onun güney doğusundaki alana konumlandırıldığı öngörülmektedir. Tunç döneminden başlayıp Roma dönemine kadar süren kalıntılardan da anlaşılacağı üzere Ledra Kenti'nden de eski yerleşim merkezlerinin olduğu öngörülmektedir (Gürkan, 1996). Kent, M.S. 965 yılında önem kazanmaya başlamıştır. Lüzinyan surları Lefkoşa Kenti'nin ilk şeklini oluşturmaktadır. Mevcut eski yapılar, Lüzinyan yapıları olması ile birlikte, Venedikliler tarafından 1566 sonrasında yıkılıp, yapıların taşlarını günümüzde de mevcut olan hendekli surların yapımında kullanmışlardır. 1571 yılında Ada'ya Osmanlılar'ın gelmesi ile egemenlik Osmanlılar'a geçmiştir. Bu dönemde yıkılmış olan yapılar yeniden inşa edilmiş ve yeniden işlev kazandırılmıştır. Mevcut olan kiliseler camiye dönüştürülmüştür. 1878 yılında Ada'nın İngilizler'e kiralanması ile birlikte İngiliz Egemenliği başlamıştır. Bu dönemde kentte bulunan idari yapıların sur dışına çıkması ile birlikte Lefkoşa Kenti surların dışında gelişmeye başlamıştır. 1960 yılında Kıbrıs Cumhuriyetinin kurulmasının ardından İngiliz egemenliği son bulmuştur. 1963 yılında çıkan çatışmalar 1974 yılında ateşkes ile son bularak Kent ikiye bölünmüştür. Fakat her iki bölgenin de başkenti olmaya devam etmiştir. 2003 tarihinde yeşil hat üzerinde bulunan kapıların yeniden iki taraflı geçişe açılması ile birlikte, her iki bölgede bulunan mekanlar yeniden hareketlenmeye başlamış ve günümüze kadar gelişim göstermiştir. Bu dönemler içinde en önemlileri; Lüzinyan, Venedik, Osmanlı, İngiliz dönemleri olmuştur.

1. Lüzinyan Dönemi

Lefkoşa, Lüzinyan Kırallığı Dönemi'nde de adanın idari başkenti olarak kalmaya devam etmiştir. Tarih boyunca birçok egemenliğe ev sahipliği yapmıştır. Lüzinyan dönemi en parlak dönem olmuştur ve Lefkoşa'yı güzelleştirmek ve görkemli bir başkent için çaba gösteren Lüzinyan imparatorluğu sonunda Lüzinyan beylerinin, evlere, konaklara, geniş

meyve bahçelerine sahip olmasına olanak sağlamıştır. Surlar içerisine, saray, mahkeme, katedral, başpiskoposluk konutu, konuk evleri, manastırlar, şövalyelerin evi konumlandırıldığı görülmektedir. Böylelikle Lefkoşa batı ülkeleri tarafından da dikkat çekmeye başlamıştır. Lüzinyanlar Başkent'i güzelleştirmenin ötesinde savunmayı da arttırmak amacı ile düzgün olmayan beşgen şeklinde, çok geniş çaplı surlar inşa etmiştir (Şekil 3.2). O dönemdeki gezginlerin yazılarından da anlaşılacağı üzere surlar sekiz kapıdan, aralıklı yuvarlak kubbelerden ve güney batıda konumlandırılmış bir kaleden oluşmaktaydı (Gürkan, 1987).

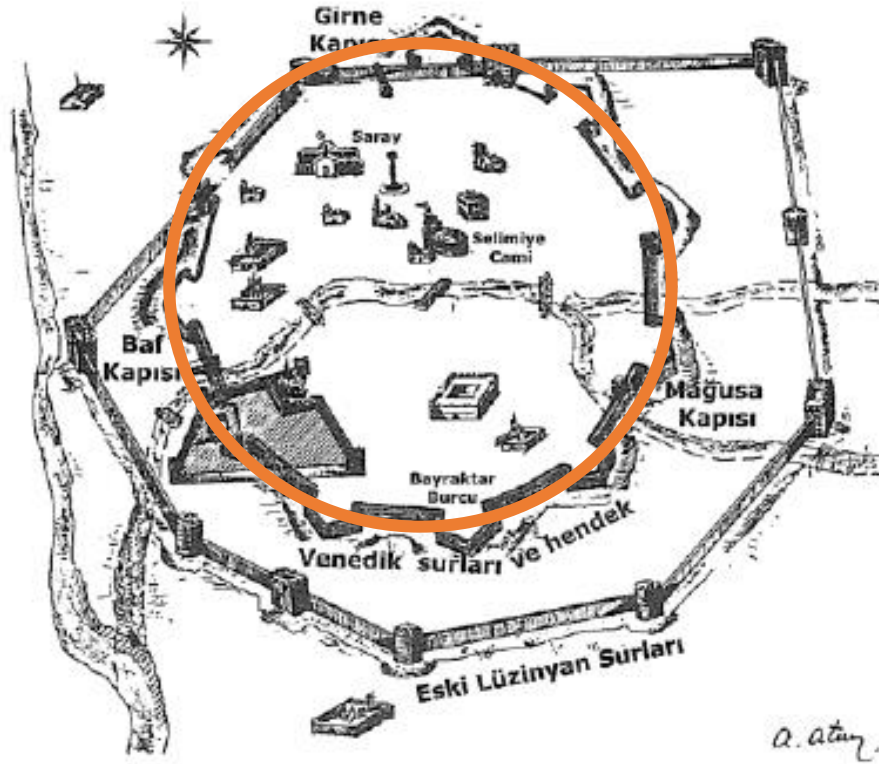
Şekil 3.2: Lüzinyan Dönemi'nde inşa edilen surlar (Keshishian, 1974)

O dönemde Kenti doğu - batı diye ikiye bölen Padias Nehri'nin giriş ve çıkışları en önemli iki kapısını oluşturmaktaydı. O dönemde doğu - batı aksı ticari aks olarak değerlendirilmekteydi ve kentin kuzeyden güneye geçişi köprülerle sağlanmaktaydı. Kentin ileri tarihlerdeki biçimlenişinde bu nehrin çok önemli katkısı olduğu bilinmektedir. 1489 da Venediklilerin Ada'ya gelmesi ile Lüzinyan Dönemi yerini Venedik Dönemi'ne bırakmıştır (Gürkan, 1987).

2. Venedik Dönemi

Lüzinyanlar 1489 yılında Venedikliler'in Kıbrıs Adası'na gelmesi ile birlikte, düşmana karşı savunmasının yetersizliğinden, 1489-1567 yılları arasında Ada'daki egemenlik Venedikliler'in idaresine geçmiştir. Bu dönemde de Lefkoşa başkent olma özelliğini korumuştur.

1489-1517 yılları arasında ada Venediklilerin eline geçmiş fakat Lefkoşa başkent olmaya devam etmiştir. Çeşitli doğal afetler sonrasında Lefkoşa eski ihtişamını yitirmiştir. Ancak Osmanlı İmparatorluğu'na karşı savunmasını güçlendirmek amacı ile 1567 yılında, Lüzinyanlılar'ın inşa etmiş oldukları surlar (Şekil 3.3) yıkılıp yerine üç mil uzunluğunda yeni bir sur inşa etmesi ve bununla birlikte surların dışında kalan birçok ev, ağaç, mezhep vb. gibi yıkılarak malzemelerinin kullanılması büyük bir katliam (Bağışkan, 2005) olarak değerlendirilmiştir.

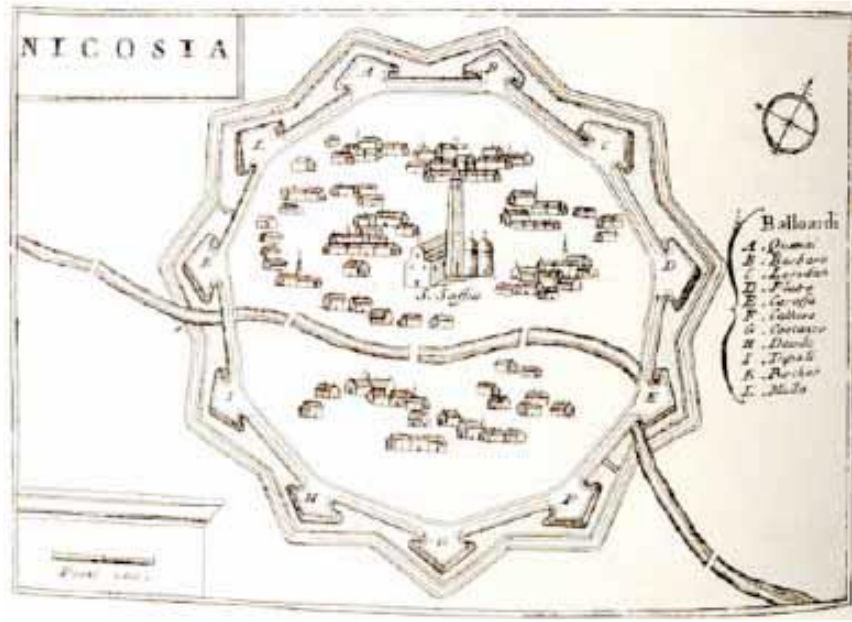

Şekil 3.3: Venedikliler Dönemi'nde inşa edilen surlar (Keshishian, 1974)

Venedikliler, Lefkoşa'nın ihtişamlı görüntüsünü yok ederek, kenti küçültmüşlerdir. Kentin savunmasını kolaylaştırmak amacı ile Selimiye Cami'sini (St. Sophia Kilisesi) merkez alarak çevresi 4800 m. olan günümüzdeki surları inşa etmişlerdir (aktaran,Türkan, 2008). 1567-1570 tarihleri arasında tamamlanmış olan surlarda onbir adet burç; Flatro (Zeytinli-Kandil Söndüren), Loredano (Cevizli-Derviş-Söğütlü), Barbaro (Musalla), Quirini (Cephane), Mula 7 (Zahra), Rokkas (Kaytaz Ağa),Tripoli (Değirmen-Mezarlık), D'Avila (Kara İsmail), Kostanza (Bayraktar), Podokataro (Sazlı) ve Graffa (Altun) olarak adlandırılmıştır (Gürkan, 2006).

Venedikliler, stratejik nedenlerden dolayı kenti ikiye bölen nehrin yönünü değiştirmişler ve nehrin yeni akış yönüne göre yeni kapılar belirlemişlerdir. Günümüzdeki yeşil hattın konumu, nehrin eski akış yönü ile aynı konumdaydı. Bugünkü eski Suriçi'nin giriş çıkışlarını belirleyen bu kapılar; Portadel Proveditone, Girne (kuzey) yönüne, Porta Giulianan, Magosa (doğu) yönüne ve Porta Domenica, Baf yönüne doğru (batı) yönünde olmak üzere üç yönde oluşturulmuştur (Salvator, 1983).

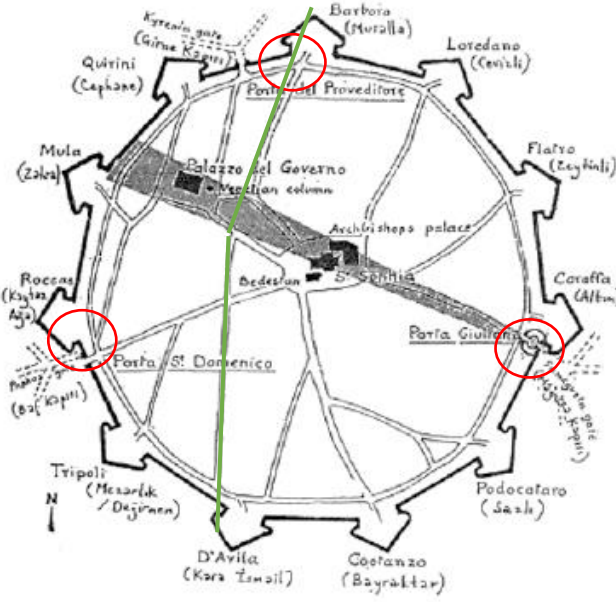
Daire şeklinde çevrelenen surlarla, oluşan kent dokusu içinde yapıların dizilişi bir ana eksen oluşturmaktadır. Bu dönemde katedrallerin yanına konaklama yapıları yapılmıştır (Şekil 3.4) (Mariti, 1909). Venedikliler döneminde inşa edilmiş olan Lefkoşa surları (1567) Yakın Doğudan Batıya aktarılan bir tasarım anlayışı çerçevesinde Batı'da konumlandırılan ideal biçimli ideal savunmalı kentler kavramının Doğu Akdeniz'de gerçekleşmiş örneğidir (Gazioğlu, 2001).

Şekil 3.4: Venedik dönemindeki Lefkoşa yerleşmesini gösteren bir gravür (Coronelli Nicosia, 1706, aktaran Navari, 2003).

O dönemde, askeri mühendis Giulio Savargnano, Lefkoşa'ya yeni kent surları ve burçları yapılması için, Venedik'te öğrendiği savunma bakımından, ideal kent yaklaşımı ile Lefkoşa kent çemberi ortaya çıkmıştır (Şekil 3.5) (Keshishian, 1974).

Daire biçiminde ve uzunluğu yaklaşık 5 km olan Lefkoşa surlarında, kente giriş ve çıkışları sağlamak amacı ile üç ana giriş çıkış kapısı bulunmaktadır. Surlar, Venedikliler Dönemi'nde Osmanlılar'ın saldırısına karşı güvenliğini artırmak amacı ile yükselterek geliştirilmiştir. Lefkoşa'da inşa edilmiş olan yeni kent surları ve burçlarının yapılması ve kentin güvenliği açısından savunması ile ilgili olarak çeşitli kaynaklarda 'orjinal Lüzinyan surlarının top öncesi döneme ait burçlarının XVI. Yüzyılda olası bir Türk kuşatması karşısında artık hiçbir işe yaramayacağı, dahası Venedikli'lerin, bu kadar geniş bir hat üzerinde savunma yapacak askeri ve topu da olmadığı yorumları mevcuttur' (Newman, 1948). Daha önce de belirtilen Padias Nehri ideal kent çemberi yaklaşımında bulunan hendeklere yayılmıştır. Böylelikle doğu – batı ekseninde bulunan nehir yerini değiştirerek, kuzey – güney aksının oluşumuna zemin harırlanmıştır (Newman, 1948).

Şekil 3.5: Lefkoşa'nın Venedik Dönemi burç/kapı adları ve ana kent eksenini (Newman,1985).

3. Osmanlı Dönemi

Ada 1571 yılında Osmanlılar'ın egemenliğine girmiştir. Harabeye dönüşmüş olan başkentin tekrardan düzenlenmesi için büyük çapta imar faaliyetlerine girilmiştir. Eğitim, konaklama ve çeşitli ihtiyaçlara olanak sağlanmıştır. St. Sophia Katedrali'ne minare ve minber eklenmesi ile Katedral camiye dönüştürülmüştür. Onbir burçtaki dokuzunun konumuna ve sarayın giriş çıkışlarına göre üç ana ticaret aksı belirlenmiştir. Kentin şekillenmesinde kenti doğu - batı ekseninde ikiye bölen Kanlı Dere'nin çok büyük etkisi olmuştur. Kentin ana ticari aksı nehir yatağının doğrultusunda gelişmiştir. Bu bağlamda aksın etrafında bulunan sokaklar da bu ticaret aksının uzantısı olmaktadır. Kentin kuzey bölgesinde Türkler, güney bölgesinde ise Rumlar yoğunlaşmıştır. Böylelikle kuzey - güney ticari aks gelişmeye başlamıştır (Şekil 3.5). Osmanlıların bu aks üzerinde yapmış olduğu en önemli şey aksın geliştirilmesi olmuştur. Venedik surları sınır alınarak, günümüz sokak dokusu oluşturulmuştur. Söz konusu sokaklar oluşturulurken kiliseler, eski Venedik Sarayı ve kent kapıları ile olan münasebetleri göz önünde tutulmuştur. Bu bağlamda sokakların labirent gibi olduğu İngiliz yazar Dixon'dan da anlaşılacağı üzere, Lefkoşa'da düz denilebilecek bir sokağın bulunmadığı, eğri büğrü, daracık sokakları ile bir labirenti anımsattığını yazmıştır

(Dixon, 1879). Birçok yapının da Lüzinyan ve Venedik yapılarının temellerinin üzerine inşa edildiği kaynaklarda belirtilmiştir. Tarihsel süreç içerisinde tüm bu yapısal değişikliklere rağmen, Lefkoşa güzel görünümlü bir kent olma özelliğini koruyabilmiştir.

4. İngiliz Dönemi

1878 yılında Ada'nın İngilizlere kiralanması ile birlikte Lefkoşa yeni bir boyut kazanmıştır. Lefkoşa başkent ilan edildikten sonra; Konak Bölgesi (idari kullanımların yerleştiği alan), Cami Bölgesi (müslüman bölgesi), Laveanten Bölgesi (karma bölge) ve Katedral Bölgesi (genellikle Ruml din adamlarının ikamet ettiği alan) olmak üzere dört ana bölgeye ayrılmıştır (Dixon, 1879). Lefkoşa belediyesinin de kurulmasının ardından, alt yapı çalışmalarının yapılması ve sokakların aydınlatılması, bununla birlikte şehir surların dışında gelişim göstermeye başlaması ve kentin doğu - batı ekseninden geçen Padias Nehri'nin hijyenik sebeplerden dolayı kapatılması ve ana aksa dönüştürülmesi, İngiliz Dönemi'ndeki en önemli gelişmeleri kapsamaktadır. İdari yapıların surlar dışına taşınması ile birlikte, Lefkoşa Surlarının dışında olan bölgeler gelişmeye başlamış ve yeni yerleşim yerleri oluşmuştur. Böylece kent yapısı değişim göstermeye başlamıştır. Suriçi'nde bulunan çeşitli kültürleri de kapsayan yirmibeş adet sokağın ondördünün Müslüman, yedi adetinin Ortodoks, iki Müslüman ve Ortodox ve bir adetinin ise Ermeni mahallesi olduğu bilinmektedir (Jeffrey, 1983). Farklı kültürlerden oluşan topluluklar, kentin tarihsel önemini vurgulamaktadır. Aynı zamanda şehrin dışına ulaşımı kolaylaştırmak maksadı ile 1879'da Baf Kapısı'nın, 1931'de Girne Kapısı'nın ve 1945'te Mağusa Kapısı'nın yan taraflarındaki surlar kesilip genişletilerek açılmıştır (Çelik, 2012). 1931 tarihi Girne Kapısı'nın güney cephesindeki sarıtaş duvarında oyulmuştur. Yurt dışından araba ithal edilmesi ile de geçişlerin artık araçlarla olduğunu göstermektedir. Böylelikle Girne Kapısı artık bölgenin işaret ögesi olarak tanımlanmaktadır.

1960 yılında Kıbrıs cumhuriyeti'nin kurulmasının ardından kısa bir süre sonra 1963 yılında çıkan çatışmalar sebebi ile deforme olup, 1974 yılında Türkiye'nin müdahalesi sonucunda her iki bölge arasında oluşturulan fiziksel sınırla kent ikiye bölünmüştür. Günümüzde ise Lefkoşa Kenti her iki bölgenin de başkenti olmaya devam etmektedir.

3.3 Bölüm Özeti

Lefkoşa kenti, tarihsel süreç içerisinde birçok medeniyetlerin durak yeri olma özelliğine sahip olmuştur. Bu medeniyetlerden günümüze kadar ulaşan birçok yapı dokusunun izlerine rastlanmaktadır. Bu yapılar arasında en önemli olanı surlar olmaktadır. O dönemdeki kent yaşam biçimi surlar içerisinde konumlandırılmış ve bu kentleşme zaman içerisinde birçok değişime uğrayarak günümüze kadar gelmiştir. Kent olgusunun gelişmesi ve teknolojinin de ilerlemesi kentin surların dışında da gelişim göstermesine sebep olmuştur. Bu bağlamda kent kavramının daha farklı bir boyut kazandığı görülmüştür. Nüfusun artması ile birlikte, halkın şehrin dışına kaydığı gözlemlenmektedir. Siyasi nedenlerden dolayı bölünmüş olan kent, kapıların yeniden açılması ile yeniden hayat kazanmıştır. Yine siyasi sebeplerden dolayı çöküntüye uğramış olan kentteki yapılar, tekrar restore edilip farklı işlevler kazandırılarak dönüşüm günümüze kadar gelmiştir. Girne Kapısı–Eleftheria Meydanı Aksı doğrultusunda değişim gösteren ve işlevsel olarak değişime uğrayarak dikkat çeken yapılar gözlemlenerek, tezin yazılmasındaki en büyük etken olmuştur. Bu durumu saptamak için de tezin 4. Bölümünde anlatılan aks çerçevesinde yapıların işlevsel dönüşümleri de ele alınarak bir alan çalışmasının yapılması uygun bulunmuştur.

BÖLÜM 4

GİRNE KAPISI-ELEFTHERIA MEYDANI AKSI ÜZERİNDEKİ TRANSFORMASYON

Lynch'e göre bir kentin nasıl analiz edilmesi gerektiği üzerine oturan çalışmada çeperleri, ya da bir başka deyişle sokakları sınırlayan elemanlar olarak yapıları da analiz etmek önemlidir. Kenti oluşturan elemanları da anlamak adına çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Tek bina, meydan ya da diğer kentsel elemanlar üzerine yapılmış analiz çalışmaları farklı yöntemlere dayandırılmıştır. Tek yapı ölçeğinde yapıları sadece programlarına, çevresel etkilere göre ya da kütle düzenlerine göre yapılabileceği gibi birkaçı üzerinden de bu okumayı yapmak mümkündür. Hakan Sağlam (1995), Turizm Yapıları üzerine yaptığı çalışmada tek yapı ölçeğinde yaptığı değerlendirmede yapıları programlarına, yaptıkları çevresel etkiye, kullanılan yapı teknolojisi ve yapı malzemesine, kütle düzenine, plan geometrisine ve cephe düzenine göre bir yöntemi benimsemiştir. Bu çalışma kapsamında, Lynch'in çeperleri olarak ele alınan yapılarda ise, bölgenin daha çok bitişik nizam olması, kütsel etkiden çok iki boyutlu cephe düzenlerinin etkili olması nedeniyle yapılardaki dönüşüm işleve, cephe düzenine, cephede kullanılan malzemeye ve kat sayısına göre yapılmıştır

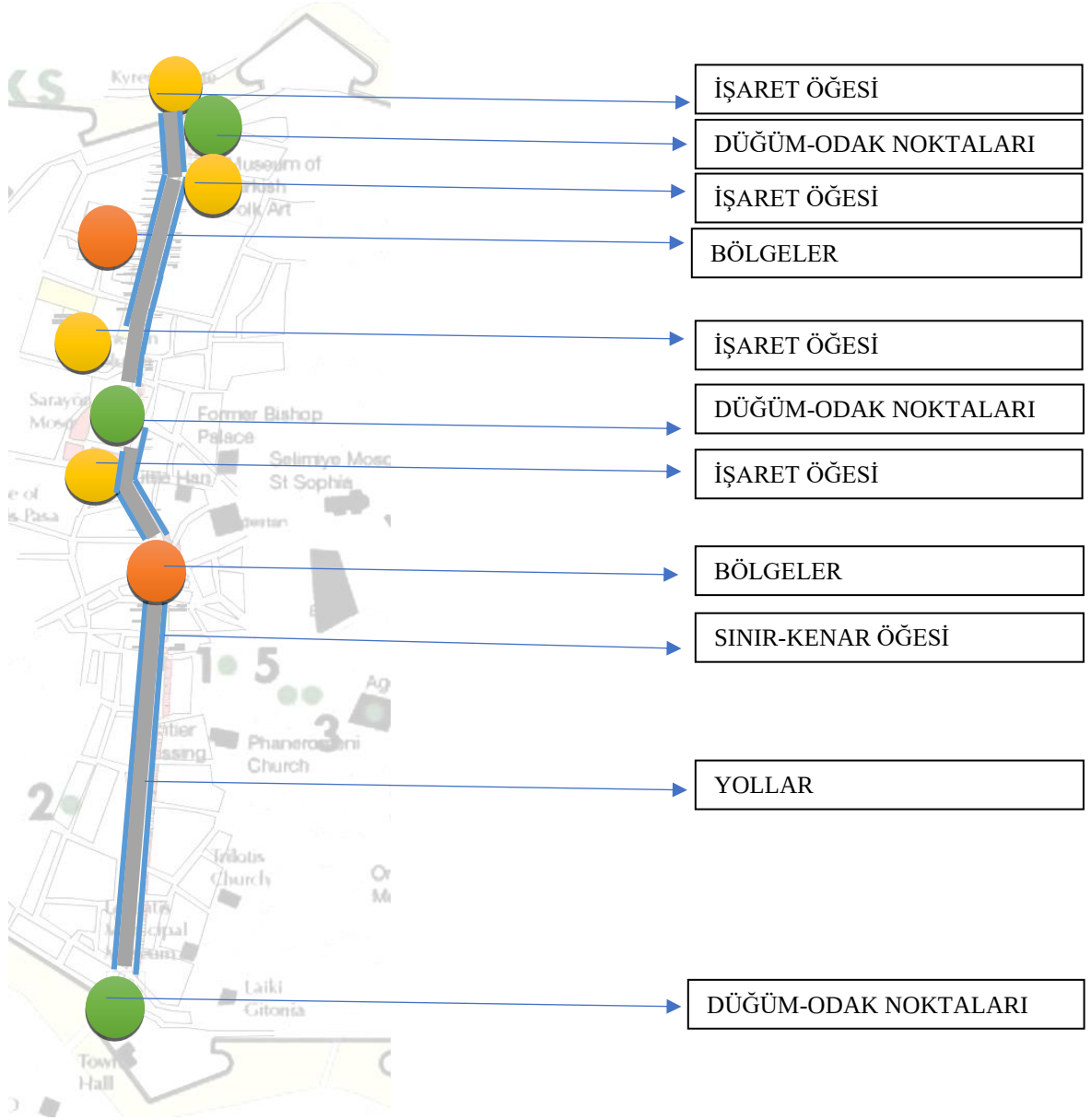
Tezin konusu için belirlenen bölge Girne Kapısı'ndan başlayarak Eleftheria Meydanı'nın sonuna kadar, her iki toplumu da kapsayan yaşam bölgesini içine almaktadır. Lefkoşa Kenti'ni anlamak için Kevin Lynch'in kent bileşenleri ele alınarak, Girne Caddesi ve Ledra Caddesi'ndeki yapıların nasıl değiştiği ve hangi işlevleri barındırdıkları analiz edilecektir. Mevcut olan 186 adet yapının geçmişten günümüze kadar olan transformasyonlarını, kullanılan malzemeleri, cepheleri ele alınarak aks üzerindeki kentsel dönüşümü irdelenecektir.

Sözkonusu alan çalışmasında, başlangıç noktası ve işaret ögesi olarak da kabul edilen Girne Kapısı uygun bulunmuştur. Belirtilen aks üzerindeki 186 adet yapı, yolun solundan başlanarak cadde üzerindeki numaralarına göre şekil üzerindeki konumu ve görselleri ile desteklenerek incelenecektir.

4.1 Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksının İncelenmesi (okunabilirlik analizi)

Aksın analizleri aşağıdaki gibi yapılmıştır:

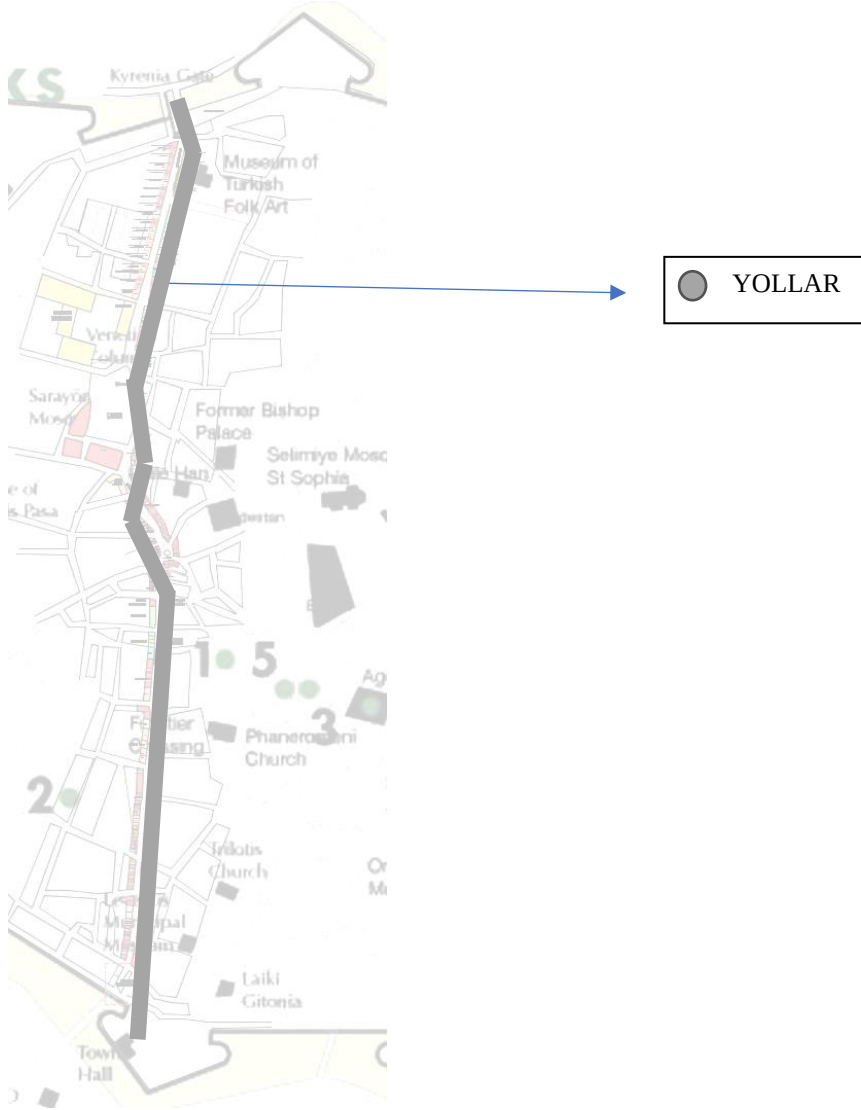
- Aks üzerinde, devamlılığı olan ve ortak amaca hitap eden yollar belirlenmiştir (Yollar-Bağlantılar imgesi).
- Girne Kapısı-Eleftheria Aksı'nı sınırlayan, benzer karakteristik özelliklere sahip, tekrar eden doku analiz edilmiştir (Sınır-kenar imgesi).
- Aks üzerindeki büyük mekansal farklılıklara yol açan yerler dolu-boş analizi yardımıyla belirlenmiştir (Bölge imgesi).
- Farklı bölgeleri birbirine bağlayan mimari unsurlar, yol ayrımları, meydanlar saptanmıştır (Düğüm noktaları).
- Bulunduğu mekanda tekil olarak kendini ifade eden ve farklılık arz eden unsurlar belirlenmiştir (Nirengi-İşaret noktaları).

Şekil 4.1: Girne Kapısı – Eleftheria Meydanı Aksı Üzerindeki bileşenleri gösteren harita (1984 UNDP haritası temel alınarak yazar tarafından üretilmiştir)

4.1.1 Yollar (Bağlantılar)

Sokaklar, yayaların yürümesi için yaya yolları, taşıtlar, demir yolları ve benzeri unsurlar olmaktadır. İnsanların hareket halinde de kenti, çevresini algılamasını ve bütünle ilişkisini kurmasını sağlamaktadır. Kentlerin varoluşlarının temel öğeleri sokaklardır. İnsanların yapılanması ile mimari doku, caddeler ve sokakların sağlamış oldukları yapılarla etkileşime geçmektedirler. Toplumsal yaşamın mekanını sokaklar oluşturmaktadır. Kentin biçimlenişi, toplumsal, siyasal ve sanatsal güçlerin bileşenleri olarak ortaya çıkmaktadır.

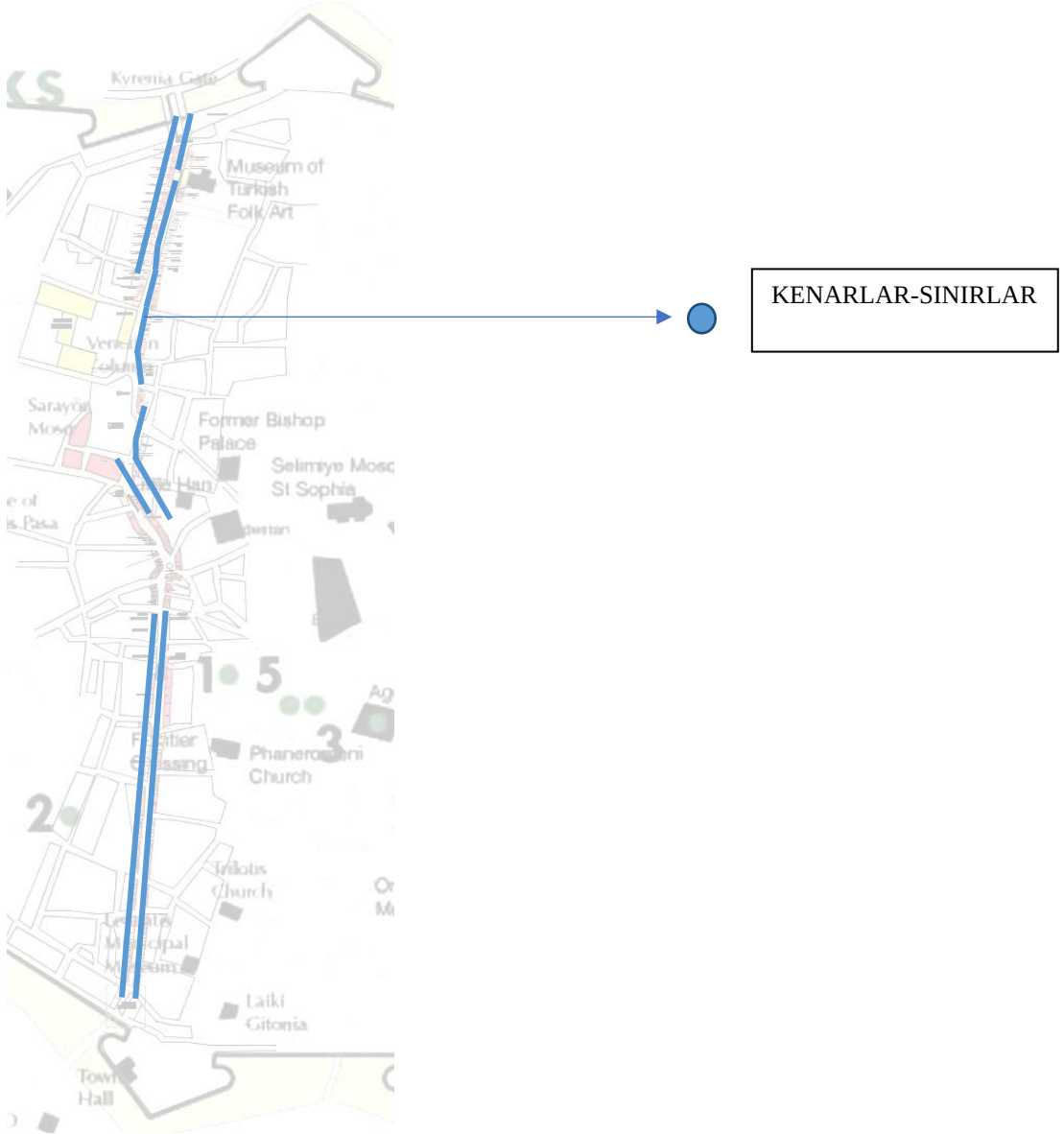
Şekil 4.2: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı üzerindeki yoları gösteren harita (1984 UNDP haritası temel alınarak yazar tarafından üretilmiştir).

Bağlantılar, gözlemcilerin alışkanlık ve olanaklarına bağlı olarak, belirli zamanlarda kullandıkları alanlardır. Bunlar; sokak, yaya yolları, toplu taşıma alanları, kanallar ve demiryolları olabilir. Bu öğeler pek çok kişinin zihninde baskındırlar. İnsan hareket halindeyken kenti gözlemler ve bu yollar üzerinde diğer çevresel öğeleri algılayarak bütünle ilişki kurarlar (Lynch, 1960).

Girne Kapısı'ndan başlayıp Eleftheria Meydanı'nda son bulan akstaki ulaşımı sağlayan yollar Şekil 4.2'de gösterilmiştir.

4.1.2 Kenarlar (Sınırlar)

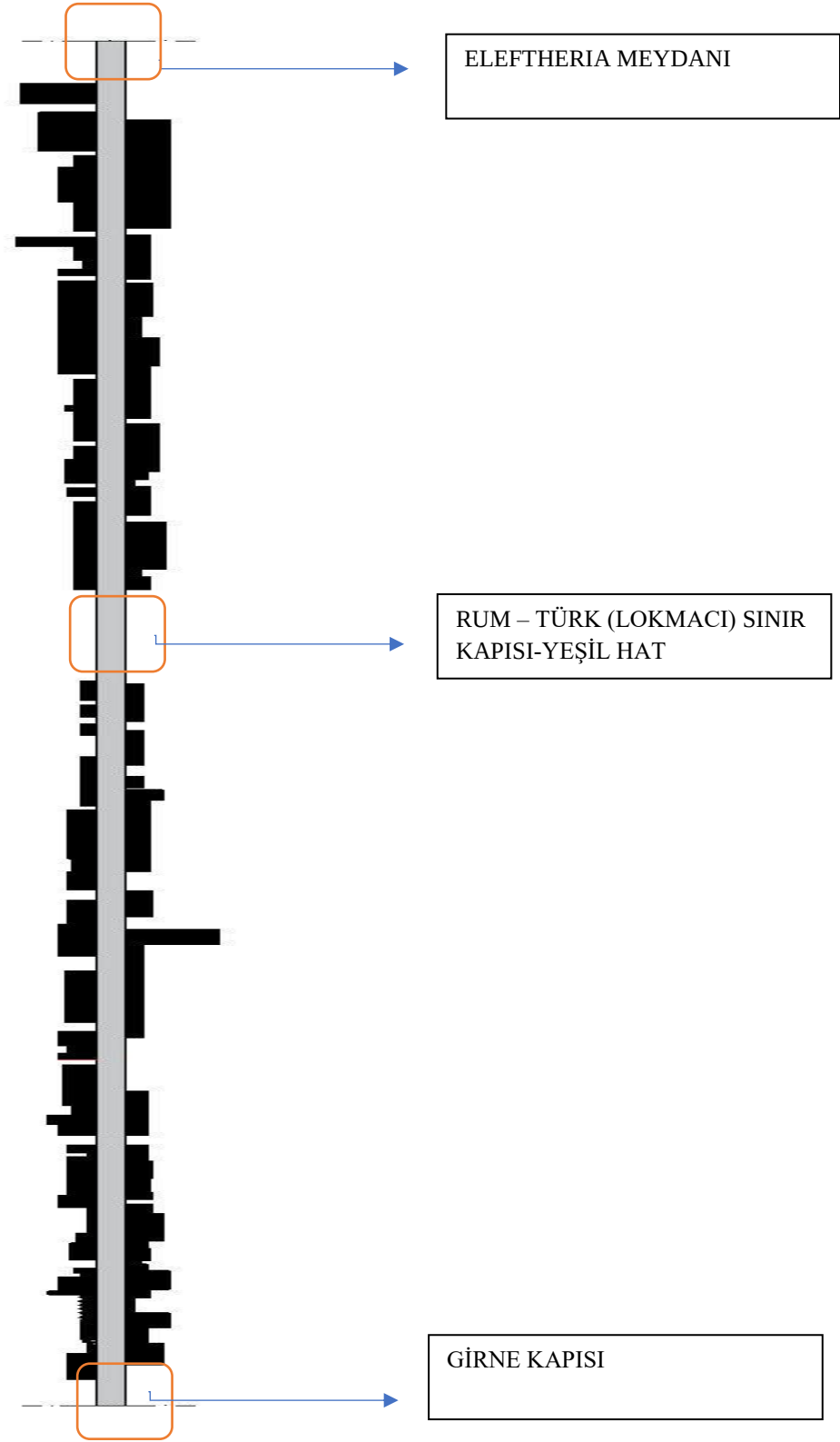
Kenarlar; çoğu insanın yön bulmasını sağlayan önemli öğelerden biri olmaktadır. İki bölge arasında sınır işlevi görmektedir. Duvarlar, kıyılar, demiryolları gibi öğeler örnek gösterilmektedir. Girne Kapısı-Eleftheria Aksı üzerinde bulunan, incelenen yapılar kenar öğesi olarak tanımlandırılmıştır. Kenar öğelerini tanımlayan yapılar, caddeyi sınırlandırıp yol boyu uzamasına sebep vermiştir. Sözkonusu akstaki yapılar, yapı bileşenlerine göre incelenmiştir. Yapı bileşenleri; biçim, işlev, yapı malzemesi, cephe kaplaması gibi özellikler göz önünde bulundurarak oluşturulmuştur.

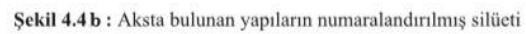
Şekil 4.3: Girne Kapısı – Eleftheria Meydanı Aksı Üzerindeki sınır öğeleri gösteren harita (1984 UNDP haritası temel alınarak yazar tarafından üretilmiştir)

4.1.2.1 Aksta Bulunan Yapıların Silueti

Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı üzerindeki aksın her iki cephesi de daha önce de belirtilen yapı bileşenleri doğrultusunda incelenerek, yapılara eklenen yeni malzemeler, biçim, eski ve yeni işlevleri tespit edilmiş ve analizi yapılmıştır. Her bir yapının numarasına ulaşarak yapıların silueti gösterilmiştir (Şekil 4.4a).

Şekil 4.4a: Aksta bulunan yapıların silüeti

No: 188

188 numaralı yapı, 1955 yılında inşa edilmiştir. Yapının strüktürü betonarme olup dış cephede herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. 1955 yılından önce araç tamir atölyesi olarak kullanılmaktaydı. 1960 yılında yeniden işlevlendirilip Çiçek Sineması ve günümüzde ise Vakıflar’a ait çarşıya (pasaja) dönüşmüştür. Yapı tarihsel süreç içerisinde dıştan değişmedi fakat işlev değişikliğine uğramıştır. Bu da bize yapının iç mekanında tahribata uğramasının sebebi olduğunu anlatmaktadır (Şekil 4.5) (Cemal Anıl sözlü görüşme, 2016).

Şekil 4.5: 188 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 184

184 numaralı yapı 1960-1970 yılları arasında inşa edilmiştir. Yapının strüktürü betonarme olup dış cephede herhangi bir cephe kaplaması uygulanmamıştır. Yapı konut olarak tasarlanmış fakat günümüzde kullanılmamaktadır (Şekil 4.6).

Şekil 4.6: 184 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 182-178

182-178 numaralı yapı 1970 yılında ticari bina olarak tasarlanmıştır. Yapının strüktürü iskelet olup, dört kat olarak tasarlanmıştır. Yapım malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Dış cephesi herhangi bir kaplama malzemesiyle kaplanmamıştır. Yapının işlevi günümüzde de Aynı şeklini korumaktadır (Şekil 4.7).

Şekil 4.7: 182-178 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 176

176 numaralı yapı, 1940'lı yıllarda sarı taş yığma şeklinde tek katlı konut olarak inşa edilmiştir. Tarihsel süreç içerisinde işlevsel olarak değişim göstermiştir. Bu nedenle iç mekan değişim göstermiştir. Önceden konut olarak tasarlanan yapı günümüzde ticari yapıya dönüşmüştür. Dış cephesi kompozit kaplanmıştır (Şekil 4.8).

Şekil 4.8: 176 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 174

174 numaralı yapı, 1940'lı yıllarda iki katlı konut olarak inşa edilmiştir. Yapının strüktürü sarı taş yığma olmaktadır. Yapının süreç içerisinde işlevi değişim göstererek zemin kat ticari bina, 1. Kat ise depo olarak yeniden işlevlendirilmiştir (Şekil 4.9).

Şekil 4.9: 174 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 172 Dr. Fazıl Küçük Müzesi

1959 sonunda Kıbrıs Türkleri ile Kıbrıs Rumlarının ortak kurduğu Kıbrıs Cumhuriyeti'nin ilk Cumhurbaşkanı yardımcısı olan Dr. Fazıl Küçük ile ailesinin uzun yıllar yaşadığı 172 numaralı yapı, 1925 yılında kesme sarı taştan konut olarak inşa edilmiştir. Dr. Fazıl Küçük ailesine satın alma yoluyla geçen yapının zemin katı Dr. Küçük tarafından hasta muayene odası, idarehane 1940-1958 yılları arasında klinik, üst katı da konut olarak kullanılmaktaydı. Yaşam yeri, doktorluk mesleğini sürdürdüğü, Kıbrıs'taki siyasi mücadelenin başladığı ve yönetildiği konut, 14 Mart 1997 tarihinde müze olarak yeniden düzenlemiştir. Yapı, 16 Ekim 2002 tarihinde devlet tarafından kamulaştırılmıştır (Şekil 4.10).

(<https://www.lefkosabelediyesi.org/muzeler/dr-fazil-kucuk-muzesi/>).

Şekil 4.10: 172 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 170-168

170-168 numaralı yapı, 1900 yılının başlarında 2 katlı konut olarak inşa edilmiştir. Kerpiçten yapılan bu yapıda herhangi bir dış cephe kaplaması uygulanmamıştır. Yapı günümüzde (2017) kullanılmamaktadır (Şekil 4.11).

Şekil 4.11: 170-168 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 166

Tek katlı konut olarak tasarlanan yapı, 1900 yılının başlarında kerpiç malzemesi kullanılarak inşa edilmiştir. Sözkonusu yapıya hiçbir işlevsel değişiklik yapılmamıştır. Günümüzde de yapı kullanılmamaktadır (Şekil 4.12).

Şekil 4.12: 166 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 164

164 numaralı yapı, 1900 yıllarının başlarında ticari yapı (eczane) olarak tasarlanmıştır. Yapı malzemesi olarak kerpiç kullanılmıştır. Yapı, günümüzde (2017) kullanılmamaktadır (Şekil 4.13).

Şekil 4.13: 164 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 162-160

1980-1990 yıllarında inşa edilmiş olan 162-160 numaralı yapı, konut olarak tasarlanmıştır. Yapı, dört kattan oluşmaktadır. Strüktürü iskele olup yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Zemin katında kompozit cephe kaplaması uygulanmıştır. Kompozit panel cephe kaplama, alüminyum levhalar kullanılarak binaların dış cephesinin kaplanmasıdır. Günümüzde zemin kat ticari yapı, üst katlar ise kullanılmamaktadır (Şekil 4.14).

Şekil 4.14: 162-160 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 158-154

158-154 numaralı yapı, 1930-1940 yılları arasında konut olarak inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak sarı taş kullanılmış olan bu yapının zemin katı dükkan 1. Kat ise depo olarak kullanılmaktadır. Zemin katın bir kısmı dışında dış cephesine herhangi bir cephe kaplama malzemesi uygulanmamıştır. Binaya zemin katı dışında diğer katlara dokunulmadığından dolayı iç mekanında da herhangi bir değişikliğe uğramadığı gözlemlenmiştir (Şekil 4.15).

Şekil 4.15: 158-154 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 152-146

1960-1970 yıllarında konut olarak inşa edilmiştir. Betonarme olan yapı, zemin artı üç kattan oluşmaktadır. Günümüzde, zemin kat ticari amaçlı, üst katlar ise hukuk ofisi olarak kullanılmaktadır. Yapının dış cephesi tarihsel süreç içerisinde herhangi bir değişikliğe

uğramamıştır. Fakat işlevsel olarak değişime uğradığından dolayı iç mekanında mevcut duvarlar yeni işlev çerçevesinde yıkılıp yeniden yapılmış olduğu gözlemlenmiştir (Şekil 4.16).

Şekil 4.16: 152-146 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 144-140/1

144-140/ numaralı yapı, 1960-1970 yılları arasında inşa edilmiştir. Dört katlı olan yapının zemin katı dükkan üst katları ise ofis olarak tasarlanmış, yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Dış cephesine herhangi bir cephe kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Günümüzde ise yapı kullanılmamaktadır (Şekil 4.17).

Şekil 4.17: 144-140/1 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 138-134

138-134 numaralı yapı, 1960-1970 yılları arasında ticari bina olarak inşa edilmiştir. Yapım tekniği iskelet olup, yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Dört katlı olan yapının dış cephesine herhangi bir cephe kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Günümüzde ise kullanılmamaktadır (Şekil 4.18).

Şekil 4.18: 138-134 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 132-128

132-128 numaralı yapı 1930-1940 yılları arasında inşa edilmiştir. Yapım sistemi yığma olan yapıda malzeme olarak sarıtaş kullanılmıştır. İki katlı konut olarak tasarlanan yapı günümüzde zemin katı ticari amaçlı kullanılmakta, birinci kat ise depo olarak kullanılmaktadır. Dış cephesi herhangi bir değişikliğe uğramamıştır (Şekil 4.19).

Şekil 4.19 : 132-128 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 126

1930 yıllarında tek katlı konut olarak inşa edilen yapı, günümüzde ticari amaçlı kullanılmaktadır. Yapı malzemesi olarak kerpiç kullanılmıştır (Şekil 4.20).

Şekil 4.20 : 126 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 124-122

Ticari amaçlı tasarlanan yapı, 2015 yılında yeniden inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Üç katlı olan yapının dış cephesi kısmi olarak kompozit ile kaplanmıştır (Şekil 4.21).

Şekil 4.21 : 124-122 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 120-116

120-116 numaralı yapı 1960 yıllarında zemin kat ticari amaçlı, üst katlar ise konut olarak tasarlanıp inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Zemin katın cephesi kompozit cephe malzemesi ile kaplanmış olup üst katların cephesinde herhangi bir değişim gözlenmemiştir. Günümüzde zemin kat hala daha ticari kullanımını sürdürmekte olup üst katlardaki konut kullanımı devamlılığını sürdürmemektedir. Üst katların kullanılmadığı gözlemlenmiştir (Şekil 4.22).

Şekil 4.22 : 120-116 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 114

1970-1980 yılları arasında beş katlı olarak inşa edilen betonarme yapı ticari amaçlı tasarlanmıştır. Dış cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Günümüzde ise ticari amaçlı kullanım devam etmektedir (Şekil 4.23).

Şekil 4.23: 114 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 112-110

112-110 numaralı yapı 1960 yılında iki katlı olarak inşa edilen betonarme yapı ticari amaçlı tasarlanmıştır. Dış cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi bulunmamaktadır. Günümüzde ise kullanılmamaktadır (Şekil 4.24).

Şekil 4.24: 112-110 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 108/1

1960 yılında dört katlı olarak inşa edilen 108/1 numaralı betonarme yapı ticari amaçlı tasarlanmıştır. Dış cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi bulunmamaktadır. Günümüzde ise kullanılmamaktadır (Şekil 4.25).

Şekil 4.25: 108/1 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 106

106 numaralı yapı 1960 yılında dört katlı ticari amaçlı yapı olarak tasarlanmıştır. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Dış cephesinde kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Günümüzde zemin kat ticari kullanımına devam etmekte fakat üst katlar kullanılmamaktadır (Şekil 4.26).

Şekil 4.26 : 106 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 104-92

1970 yıllarında inşa edilen yapı ticari yapı olarak tasarlanmıştır. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Dört katlı olan yapının cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Günümüzde de ticari amaçlı kullanılmaya devam etmektedir (Şekil 4.27).

Şekil 4.27 : 104-92 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 80

80 numaralı yapı 1980-1990 yılları arasında inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Dört katlı olan yapı konut olarak tasarlanmış fakat günümüzde zemin kat ticari yapıya dönüşmüş, üst katlar ise kullanılmamaktadır. Zemin katın cephesinde kaplama malzemesi olarak kompozit kullanılmıştır. Üst katlarda ise herhangi bir cephe kaplama malzemesi kullanımı gözlemlenmemiştir (Şekil 4.28).

Şekil 4.28 : 80 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 78/1-2

78/1-2 numaralı yapı 1980-1990 yılları arasında, üç katlı ticari amaçlı yapı olarak inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Günümüzde zemin kat kullanılmamakta fakat üst katlar ticari amaçlı kullanıma devam etmektedir. Yapının cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır (Şekil 4.29).

Şekil 4.29 : 78/1-2 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 76

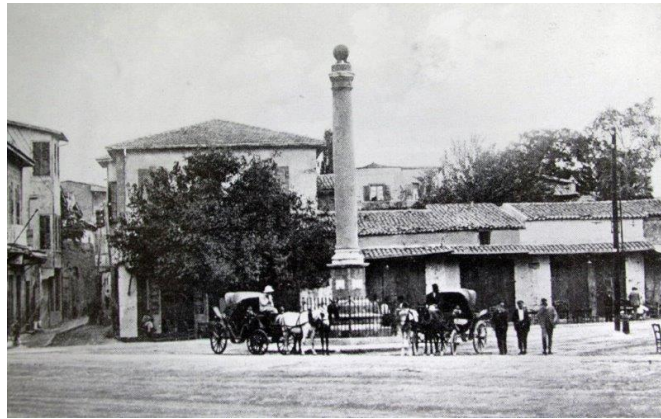
1980-1990 yılları arasında inşa edilen yapı dört katlı konut olarak tasarlanmıştır. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Cephesi herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Günümüzde ise yapı kullanılmamaktadır (Şekil 4.30).

Şekil 4.30 : 76 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 74-48

74-48 numaralı yapı, 1950-1960 yılları arasında inşa edilmiştir. Üç katlı betonarme yapı ticari kullanım amacı ile tasarlanmıştır. Yapının cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Günümüzde ise hala işlevini sürdürmektedir (Şekil 4.31-32).

Şekil 4.31: 74-48 nolu binanın görünüşü (1922) (Tuncer Bağışkan'ın arşivinden)

Şekil 4.32: 74-48 nolu binanın görünüşü 2016 (Anıl, 2016)

No: 46-38

1119 yılında inşa edilmiş olan yapı üç konut olarak tasarlanmış, yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. 1970 'li yıllarda kısa bir süre Grindlays Bankası olarak faaliyet göstermiştir. Günümüzde yapının zemin katı ticari amaç için kullanılmaktadır. Fakat üst katlar boş, kullanılmamaktadır. Cephe kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Yapının büyük oranla kullanılmadığından dolayı iç mekanında herhangi bir değişime uğradığı gözlemlenmemiştir (Şekil 4.33).

Şekil 4.33: 46-38 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No:36-32

1950-1960 yılları arasında konut olarak inşa edilmiş olan yapı dört katlı olmaktadır. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Günümüzde zemin kat ticari amaçlı kullanıma dönüşmüştür. Üst katlar ise kullanılmamaktadır. Cephe kaplama malzemesi kullanılmamıştır (Şekil 4.34).

Şekil 4.34: 36-32 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 30-24-186

Yapı malzemesi sarıtaş kullanılmış olan yapı, 1937 yılında iki katlı konut olarak inşa edilmiştir. Cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Sarıtaş kısmen görülmekte geriye kalan yüzeyler sıvanmış ve boyanmıştır. Konut olarak tasarlanan bu yapı günümüzde işlev değişikliğine uğramış ve ticari amaçlı kullanıma dönüşmüştür. Bu sebepten dolayı iç mekanında da değişim gösterdiği gözlemlenmiştir (Şekil 4.35-36).

Şekil 4.35: 30-28nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

Şekil 4.36: 30-24/186 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 18-12

1930-1940 yılları arasında inşa edilmiştir. Yapı, iki katlı konut olarak tasarlanmış fakat günümüzde zemin kat işlev değişikliğine uğrayarak ticari amaç için kullanılmaya devam etmektedir. Yapının birinci katı ise kullanılmamaktadır. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. Dış cephesinde herhangi bir cephe kaplama malzemesi kullanılmamıştır (Şekil 4.37).

Şekil 4.37: 18-12 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

Vakıflar Pasajı

1950-1960 yılları arasında inşa edilmiş olan yapı, iki katlı kapalı kamusal mekan (Kıbrıs Türk Cemaat Meclisi) olarak tasarlanmıştır. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. 1974 sonrası meclis tekrar kurulunca günümüzdeki ticari amaçlı pasaj olarak işlevini sürdürmektedir. Yapının dönüşmesinden dolayı iç mekanında da değişim gösterdiği gözlemlenmiştir. Zemin katlardaki ticari dükkanların cephelerinde kısmen cephe kaplama malzemesi kullanılmıştır (Şekil 4.38).

Şekil 4.38: Vakıflar pasajı dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 28-7-9

Arasta Bölgesi diye adlandırılan mekandaki yapılar, 1920-1930 yılları arasında ticari amaca yönelik inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. Yapılarda kısmi olarak cephe kaplama malzemesi kullanılmıştır. Günümüzde de, Lokmacı Kapısının da açılması ile

birlikte ticaret de geliştiğinden, yapılar yeniden restore edilip Aynı işlevlerini sürdürmektedirler (Şekil 4.39).

Şekil 4.39: 28-7-9 binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

Türk – Rum Sınır Kapısı (Lokmacı Kapısı, Yeşil Hat)

Lokmacı Kapısı, Lefkoşa Surlar içerisinde trafiğe kapalı olan bir bölgede yer almaktadır. Bu sebepten doayı geçişler yaya olarak sağlanmaktadır. Kıbrıs adasını ikiye bölen yaklaşık uzunluğu 180 kilometre olan Yeşil Hat üzerindeki yedi ayrı gümrük kapısından biridir. 1963-1964 olayları sırasında kapatılan geçiş, 3 Nisan 2008 tarihinde yeniden açılmıştır. Yeşil Hattta bulunan yapılar, 1963 öncesinde ticari amaç için kullanılmaktaydı. Fakat günümüzde bu bölgede bulunan mevcut yapıların hiçbiri kullanılmamaktadır (Şekil 4.40). https://tr.wikipedia.org/wiki/Lokmac%C4%B1_Kap%C4%B1s%C4%B1

Şekil 4.40: Lokmacı Türk-Rum sınır Kapısı (Anıl, 2016)

No: 41-73

41-73 numaralı betonarme yapı 1950 yılları sonrasında inşa edilmiştir. 1950 yılları ve öncesinde açık kamusal mekan (kadınlar pasajı) olarak kullanılmaktaydı. Günümüzde ise ticari amaca yönelik, iki katlı betonarme bir yapıya dönüşmüştür (Şekil 4.41).

Şekil 4.41: 41-73 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 79-85

79-85 numaralı yapı 1932 yılında zemin kat kişisel ticari yapı ve üst katları ise konut olarak tasarlanmıştır. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. Dış cephesinde herhangi bir cephe kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Günümüzde ise yapı Aynı Şekilde işlevini sürdürmektedir. Fakat konut olarak yerli halk dışındaki kişilere kiralanmaktadır (Şekil 4.42-43).

Şekil 4.42: 79-85 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

Şekil 4.43: 79-85 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 87-91

87-91 numaralı yapı 1930-1940 yılları arasında dört katlı, zemin kat ticari ve üst katlar konut olarak tasarlanmıştır. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. 1980-1990 yıllarında restore edilen yapının işlevsel olarak herhangi bir değişikliğe uğramadığı gözlemlenmiştir. Günümüzde ise zemin kat ticari, üst katlar da konut olarak kullanılmaya devam etmektedir (Şekil 4.44).

Şekil 4.44: 87-91 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 93-99

1903 yılında inşa edilmiş olan yapı iki katlı konut olarak tasarlanmıştır. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. Yapı 1990 yıllarında işlevsel olarak değişime uğramıştır. Günümüzde ise ticari amaca yönelik kullanılmaya devam etmektedir. Bu da bize yapının iç mekanında da değişime uğramış olduğunu göstermektedir (Şekil 4.45).

Şekil 4.45: 93-99 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 101-105

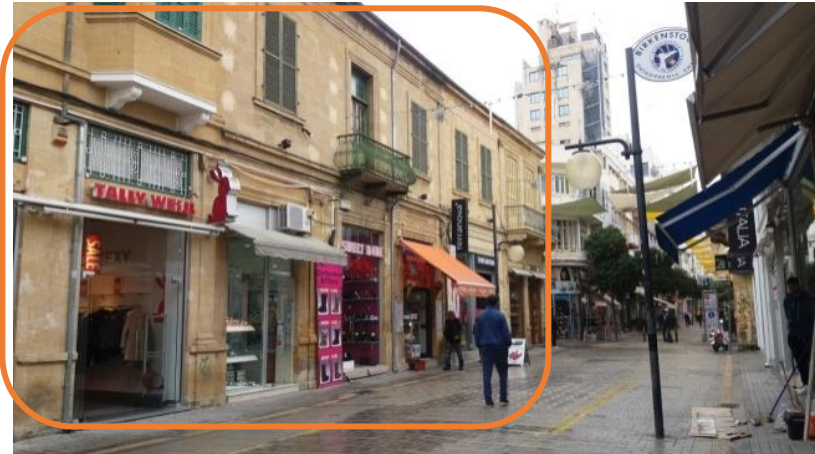
101-105 numaralı yapı 1930 yılında iki katlı zemin katı kişisel ticari yapı üst katı konut olarak tasarlanmıştır. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. Yapının cephesinde herhangi bir cephe kaplaması uygulanmamıştır. Tarihsel süreç içerisinde işlevsel olarak değişime uğramış olan yapı, ticari amaçlı kullanılan yapıya dönüşmüştür (Şekil 4.46).

Şekil 4.46: 101-105 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 107-135

1930 yılında iki katlı konut olarak inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. Günümüzde ticari amaca yönelik kullanılmaktadır. Dış cephesinde herhangi bir cephe kaplama malzemesi kullanılmamıştır. 1990 yılında restore edilmiştir. İşlevsel olarak dönüşen yapının iç mekanına da etkisi olduğu gözlemlenmiştir (Şekil 4.47).

Şekil 4.47: 107-135 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 137-141

137-141 numaralı yapı 1950-1960 yılları arasında üç katlı konut olarak inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Günümüzde ise yapının zemin katı ticari amaçlı, üst katlar konut olarak kullanılmaktadır. Dış cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır (Şekil 4.48).

Şekil 4.48: 137-141 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 143-151

Yapı 1960 yıllarında üç katlı konut olarak inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Yapının dış cephesinde kısmi olarak mermer kaplandığı gözlemlenmiştir. Tarihsel süreç içerisinde işlevsel olarak dönüşüme uğrayan yapı, günümüzde zemin katın ticari amaca yönelik kullanıldığı ve üst katların da kullanılmadığı gözlemlenmiştir (Şekil 4.49).

Şekil 4.49: 143-151 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 153-157

153-157 numaralı betonarme yapı 1960 yıllarında üç katlı konut olarak inşa edilmiştir. Yapının dış cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Süreç içerisinde işlevsel olarak dönüşüme uğrayan yapı, günümüzde zemin katın ticari yapı üst katların ise kullanılmadığı gözlemlenmiştir (Şekil 4.50).

Şekil 4.50: 153-157 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 159-163

1960 yılında tek katlı ticari amaca yönelik inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Dış cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Günümüzde ise işlevini sürdürmektedir (Şekil 4.51).

Şekil 4.51: 159-163 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 165-169

165-169 numaralı yapı, 1930 yılında iki katlı , zemin katı kişisel ticari üst katı ise konut olarak tasarlanmıştır. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. Yapının dış cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Günümüzde ise işlevsel olarak dönüşen yapı ticari amaca yönelik kullanılmaktadır (Şekil 4.52).

Şekil 4.52: 165-169 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 171-179

Yapı, 1962 yılında Mangli tarafından ticari amaca yönelik inşa edilmiştir. Kat sayısı onüç olan bu yapı Ledra Caddesi'nin en yüksek binası olmaktadır. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. 2016 yılında restore edilip yeniden ticari amaca yönelik kullanıldığı gözlemlenmiştir. Dış cephesi kompozit kaplanmıştır (Şekil 4.53).

Şekil 4.53: 171-179 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 181-185

1970 yılında inşa edilmiş olan yapı iki katlı konut olarak tasarlanmıştır. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. İşlevsel olarak dönüşüme uğrayan yapı günümüzde ticari amaca yönelik kullanılmaktadır. Dış cephesinde mermer kaplandığı gözlemlenmiştir (Şekil 4.54).

Şekil 4.54: 181-185 nolu binların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 187-191

187-191 numaralı yapı 1960-1970 yılları arasında inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Üç katlı konut olarak tasarlanan yapı, günümüzde işlevsel olarak dönüşüme uğrayarak ticari amaca yönelik kullanıldığı gözlemlenmiştir. Yapının cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır (Şekil 4.55).

Şekil 4.55: 187-191 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 193-195

1940 sonrasında inşa edilmiş olan yapı sarıtaştan inşa edilmiştir. İki katlı konut olarak tasarlanmıştır. Fakat günümüzde işlevsel dönüşüme uğramış, ticari amaca yönelik kullanıldığı gözlemlenmiştir (Şekil 4.56).

Şekil 4.56: 193-195 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 197-201

1940 yılında iki katlı konut olarak inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. Tarihsel süreç içerisinde işlevsel olarak dönüşüme uğramış olan yapı günümüzde ticari amaca yönelik kullanıldığı gözlemlenmiştir. Yapının dış cephesinde herhangi bir cephe kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Ancak 1990 yılında cephesi restore edilmiş, birinci kat sıvanmış ve boyanmış olduğu görülmektedir (Şekil 4.57).

Şekil 4.57: 197-201 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 203

203 numaralı yapı 1940 yılında iki katlı konut olarak inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. Dış cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kaplanmamıştır. İşlevsel olarak dönüşüme uğramış olan yapı günümüzde ticari amaca yönelik kullanıldığı gözlemlenmiştir (Şekil 4.58).

Şekil 4.58: 203 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 205-211

1936 yılında iki katlı konut olarak inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. Cephe kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Tarihsel süreç içerisinde yapı işlevsel olarak dönüşüme uğramıştır. Günümüzde ticari amaca yönelik kullanımı olduğu gözlemlenmiştir (Şekil 4.59).

Şekil 4.59: 205-211 nolu binların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 213-217

1930 yılında üç katlı konut olarak inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. Dış cephesinde herhangi bir cephe kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Ancak sarıtaşla sıvanıp beyaz boyanmıştır. Zaman içerisinde zemin katın ticari yapıya dönüştüğü, üst katların ise kullanılmadığı gözlemlenmiştir (Şekil 4.60).

Şekil 4.60: 213-217 nolu binların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 219-221

1960 sonrası inşa edilen yapı, dört katlı konut olarak tasarlanmıştır. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Yapının dış cephesinde herhangi bir cephe kaplama malzemesi kullanıldığı gözlemlenmemiştir. Süreç içerisinde zemin kat ticari amaca yönelik kullanıldığı, üst katların ise kullanılmadığı görülmüştür (Şekil 4.61).

Şekil 4.61: 219-221 nolu binlerin dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 223

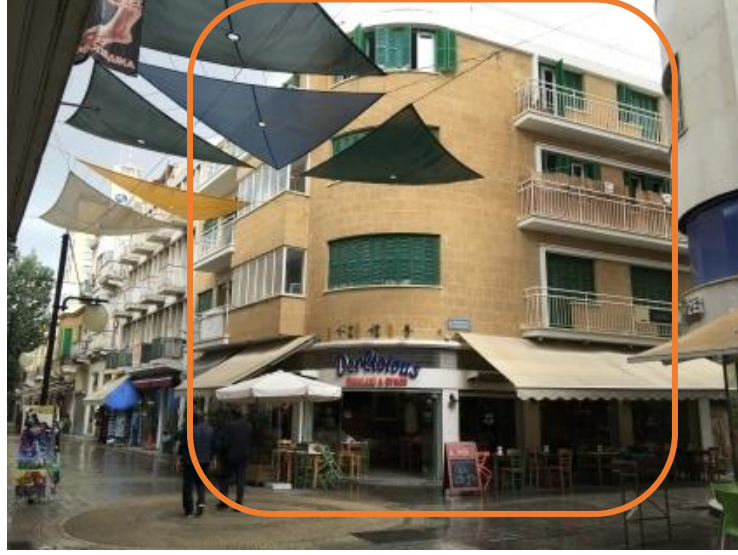
223 numaralı yapı 1930 yılında dört katlı konut olarak inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. Dış cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Günümüzde ise zemin katın ticari yapıya dönüştüğü, üst katların ise konut olarak işlevlerini sürdürdükleri gözlemlenmiştir (Şekil 4.62).

Şekil 4.62: 223 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 225-227

1930 yılında dört katlı konut olarak inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. Dış cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Süreç içerisinde zemin kat ticari amaca yönelik kullanıldığı, üst katların ise konut olarak işlevlerini sürdürdükleri gözlemlenmiştir (Şekil 4.63).

Şekil 4.63: 225-227 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 229-231

229-231 numaralı yapı, 1960 yıllarında altı katlı ticari yapı olarak inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Dış cephesinde herhangi bir cephe kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Yapı günümüzde işlevini korumaktadır (Şekil 4.64).

Şekil 4.64: 229-231 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 268-258

1940-1950 yılları arasında dört katlı konut olarak inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Yapının dış cephesinde herhangi bir cephe kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Boya tekniği olarak sprit uygulanmıştır. Günümüzde işlevsel olarak dönüşüme uğramış olan yapı ticari amaca yönelik kullanılmaktadır (Şekil 4.65-66).

Şekil 4.65: 268-258 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

Şekil 4.66: 268-258 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 256-A

256-A numaralı yapı 1940-1950 yılları arasında dört katlı konut olarak inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. 1970 ve sonrasında ise işlevsel dönüşüme uğrayan yapı günümüzde ticari amaca yönelik kullanılmaktadır (Şekil 4.67).

Şekil 4.67: 256/A nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 254-248

1970 yıllarında ticari amaca yönelik inşa edilmiştir. İki katlı olan yapıda yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Dış cephesinde kısmi olarak kompozit kaplanmıştır. Günümüzde ise ticari işlevselliğini sürdürmektedir (Şekil 4.68).

Şekil 4.68: 254-248 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 246-240

246-240 numaralı yapı tek katlı ticari amaca yönelik tasarlanmıştır. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Dış cephesine mermer kaplandığı gözlemlenmiştir. İşlevsel olarak dönüşüme uğramamıştır. Günümüzde ticari amaca yönelik kullanılmaya devam etmektedir (Şekil 4.69).

Şekil 4.69: 246-240 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 238-236

238-236 numaralı yapı 1930-1940 yılları arasında sarıtaştan inşa edilmiştir. Üç katlı konut olarak tasarlanan yapı günümüzde işlevsel olarak dönüşüme uğramış ve ticari amaca yönelik

kullanıldığı görülmüştür. Yapının üçüncü katı konut olarak kullanılmaya devam etmektedir (Şekil 4.70).

Şekil 4.70: 238-236 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 234-230

1930-1940 yılları arasında inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır.üç katlı konut olarak tasarlanan yapı, günümüzde zemin katının ticari amaca yönelik, üst katların ise kullanılmadığı gözlemlenmiştir (Şekil 4.71).

Şekil 4.71: 234-230 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 228-224

1930-1940 yılları arasında inşa edilen yapı, iki katlı konut olarak tasarlanmıştır. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. Dış cephesine herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Günümüzde işlevsel olarak ticari amaca yönelik kullanıldığı görülmüştür (Şekil 4.72-73).

Şekil 4.72: 228-224 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

Şekil 4.73: 228-224 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 216-212

216-212 numaralı yapı 1960 yıllarında inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Dört katlı olan yapı ticari amaca yönelik tasarlanmış ve günümüzde de işlevini sürdürdüğü gözlemlenmiştir (Şekil 4.74).

Şekil 4.74: 216-212 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 210-206

210-206 numaralı yapı 1940-1950 yılları arasında üç katlı, zemin katı ticari amaca yönelik, üst katlar ise konut olarak tasarlandığı görülmüştür. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılan yapının cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Günümüzde ise yapı işlevsel olarak dönüşüme uğramış ve ticari amaca yönelik kullanıldığı gözlemlenmiştir (Şekil 4.75-76).

Şekil 4.75: 210-206 nolu binlerin dış görünüşü (Anıl, 2016)

Şekil 4.76: 210-206 nolu binlerin dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 204

204 numaralı yapı 1960-1970 yılları arasında ticari amaca yönelik inşa edilmiştir. İki katlı tasarlanan yapıda yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Cephesi alüminyum kaplandığı görülmüştür. Günümüzde işlevini sürdürdüğü görülmüştür (Şekil 4.77).

Şekil 4.77: 204 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 200

200 numaralı yapı 1960 yıllarında inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Üç katlı konut olarak tasarlanan yapının günümüzde işlevsel olarak dönüştüğü, ticari amaca yönelik kullanıldığı gözlemlenmiştir (Şekil 4.78).

Şekil 4.78: 200 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 198

1970 yıllarında inşa edilmiş olan yapı dört katlı konut olarak tasarlanmıştır. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Dış cephesinde mermer kaplanmıştır. Günümüzde işlevsel olarak ticari yapıya dönüştüğü görülmüştür (Şekil 4.79).

Şekil 4.79: 198 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 196-188

196-188 numaralı yapı 1960-1970 yılları arasında dört katlı konut olarak tasarlanmıştır. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Yapının dış cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Günümüzde ticari amaca yönelik kullanıldığı, işlevsel olarak yapının dönüştüğü gözlenlenmiştir (Şekil 4.80).

Şekil 4.80: 196-198 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 244

1970 yıllarında ticari amaca yönelik inşa edilmiş olan tek katlı yapının dış cephesi mermer ile kaplandığı görülmüştür. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Günümüzde işlevini sürdürdüğü tesbit edilmiştir (Şekil 4.81).

Şekil 4.81 : 244 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

238-A

238-A numaralı yapı 1940 yıllarında dört katlı konut olarak inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. Dış cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi

kullanılmamıştır. Günümüzde yapının işlevsel olarak dönüştüğü ve ticari amaca yönelik kullanıldığı gözlemlenmiştir (Şekil 4.82).

Şekil 4.82: 238/A nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 204

1930-1940 yılları arasında dört katlı konut olarak inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. Günümüzde yapı yeniden restore edilip, işlevsel olarak ticari amaca yönelik kullanılmaya başlandığı gözlemlenmiştir (Şekil 4.83).

Şekil 4.83: 204 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

Yarı Açık Kamusal Mekan (No: Numarasına ulaşamamıştır.)

Ledra Arcade olarak adlandırılan yarı açık kamusal mekan, çeşitli kafelerin birarada bulunduğu üzeri polikarbon malzemesi ile kapalı ve her iki cephesinden de geçişi sağlanan mekan olduğu görülmektedir (Şekil 4.84-85).

Şekil 4.84: Ledra Arcade ön cephe (Anıl, 2016)

Şekil 4.85: Ledra Arcade arka cephe (Anıl, 2016)

Mc Donald's (No: Numarasına ulaşamamıştır)

Ledra Arcade'in sağ tarafında bulunan kafelerden bir tanesi olduğu görülmektedir. Yapının inşası 1980 ve sonrası olduğu öngörülmektedir. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Ticeri amaca yönelik işlevini sürdürmektedir (Şekil 4.86-87).

Şekil 4.86: Mc Donalds ön cephe (Anıl, 2016)

Şekil 4.87: Mc Donalds ön cephe (Anıl, 2016)

No: 156

156 numaralı yapı, 1930-1940 yılları arasında iki katlı konut olarak inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. Dış cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Ancak yapının pencere ve balkon detaylarından anlaşıldığından dolayı daha sonraki yıllarda yapıldığı öngörülmektedir. İşlevsel olarak dönüşüme uğrayan yapı, günümüzde ticari amaca yönelik kullanıldığı gözlemlenmiştir (Şekil 4.88).

Şekil 4.88: 156 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 154-152

154-152 numaralı yapı, 1930 yılında iki katlı konut olarak inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. Dış cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Günümüzde ticari amaca yönelik kullanıldığı, işlevsel olarak dönüştüğü gözlemlenmiştir (Şekil 4.89).

Şekil 4.89: 154-152 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 150-138

150-138 numaralı yapı 1950 yıllarında ticari amaca yönelik inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Dış cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Günümüzde ticari amaca yönelik işlevini sürdürdüğü gözlemlenmiştir (Şekil 4.90).

Şekil 4.90: 150-138 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 126-122

Yapı 1960-1970 yılları arasında ticari amaca yönelik inşa edilmiştir. İki katlı olan yapının dış cephesinde cam malzemesi vitrin amaçlı kullanılmaktadır. Günümüzde işlevsel olarak ticari amaca yönelik kullanıldığı gözlemlenmiştir (Şekil 4.91-92).

Şekil 4.91:126-122nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

Şekil 4.92:126-122 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 120

120 numaralı yapı, 1970-1980 yılları arasında dört katlı konut olarak inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Dış cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Günümüzde zemin kat ticari amaca yönelik kullanılmakta, üst katlar ise konut olarak kullanılmaya devam etmektedir (Şekil 4.93).

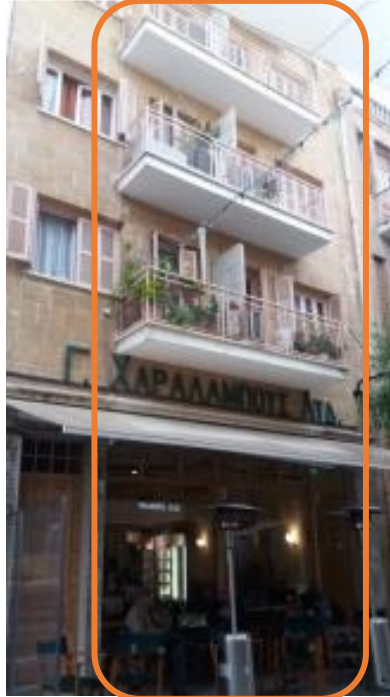
Şekil 4.93: 120 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 118

1940 yılında beş katlı konut olarak inşa edilmiş olan yapının cephesinde herhangi bir cephe kaplama malzemesi kullanılmamıştır.yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. Günümüzde zemin kat ticari amaçlı kullanılmakta, üst katlar ise konut olarak kullanılmaktadır (Şekil 4.94-95).

Şekil 4.94: 118 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

Şekil 4.95: 118 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 116-114

116-114 numaralı yapı 1940 yıllarında üç katlı konut olarak inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. Yapının dış cephesinde herhangi bir cephe kaplama malzemesi kullanıldığı gözlemlenmemiştir. Günümüzde zemin katın ticari amaca yönelik kullanıldığını, üst katların ise kullanılmadığı gözlemlenmiştir (Şekil 4.96).

Şekil 4.96: 116-114 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 112-90

1960 yıllarında zemin kat ticari, üst kat ise konut olarak inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Yapı, günümüzde işlevselliğini sürdürmekte olduğu gözlemlenmiştir (Şekil 4.97).

Şekil 4.97:112-90 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

Açık Kamusal Mekan

Ledra Caddesinde 112-90 ile 88-80 numaralı yapılar arasında konumlandırılmış olan mekan, insan topluluklarını sosyal ilişkiler çerçevesinde biraraya getirmektedir. Günümüzde de işlevini sürdürmektedir (Şekil 4.98).

Şekil 4.98: Açık kamusal alanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No:88-80

Ledra Caddesi'ndeki tespit edilmiş olan yapılar arasında en eski yapı olduğu gözlemlenmiştir. 1892 yılında iki katlı konut olarak inşa edilmiş olan yapının dış cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. Günümüzde ise ticari amaca yönelik kullanıldığı gözlemlenmiştir (Şekil 4.99).

Şekil 4.99: 88-80 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 78-70

78-70 numaralı yapı 1960-1970 yılları arasında dört katlı konut olarak inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Dış cephesinde, zemin katı mermer kaplandığı gözlemlenmiştir. Günümüzde işlevsel olarak zemin katın ticari amaca yönelik kullanıldığı görülmüş, üst katların ise konut olarak işlevlerini sürdürdükleri gözlemlenmiştir (Şekil 4.100).

Şekil 4.100: 78-70 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 68

68 numaralı yapı, 1960-1970 yılları arasında inşa edildiği öngörülmektedir. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Dört katlı olan yapı ticari amaca yönelik tasarlanmıştır. Dış cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Günümüzde University of Cyprus, Faculty of Engineering, Department of Architecture olarak kullanılmaktadır (Şekil 4.101).

Şekil 4.101: 68 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 66-62

Yapı 1940 yılında sarıtaştan inşa edilmiştir. Üç katlı olan yapı kapalı otopark olarak kullanılmaktadır (Şekil 4.102).

Şekil 4.102: 66-62 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 60

1930-1940 yılları arasında ticari amaca yönelik inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. Dış cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Yapı, Lokmacı Rum Sınır Kapısı'nda (Yeşil Hat) olduğundan günümüzde kullanılmamaktadır (Şekil 4.103).

Şekil 4.103: 60 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

Lokmacı Rum-Türk Sınır Kapısı

Lokmacı Kapısı, Lefkoşa Surlar içerisinde trafiğe kapalı olan bir bölgede yer almaktadır. Bu sebepten dolayı geçişler yaya olarak sağlanmaktadır. Kıbrıs adasını ikiye bölen yaklaşık uzunluğu 180 kilometre olan Yeşil Hat üzerindeki yedi ayrı gümrük kapısından biridir. 1963-1964 olayları sırasında kapatılan geçiş, 3 Nisan 2008 tarihinde yeniden açılmıştır. Yeşil Hattı bulunan yapılar, 1963 öncesinde ticari amaç için kullanılmaktaydı. Fakat günümüzde bu bölgede bulunan mevcut yapıların hiçbirisi kullanılmamaktadır (Şekil 4.104).https://tr.wikipedia.org/wiki/Lokmac%C4%B1_Kap%C4%B1s%C4%B1

Şekil 4.104: Lokmacı Rum-Türk sınır kapısı (Anıl, 2016)

No: 16-7

Arasta Bölgesi diye adlandırılan mekandaki yapılar, 1920-1930 yılları arasında ticari amaca yönelik inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. Yapılarda kısmi olarak cephe kaplama malzemesi kullanılmıştır. Günümüzde de, Lokmacı Kapısının da açılması ile birlikte ticaret de geliştiğinden, yapılar yeniden restore edilip Aynı işlevlerini sürdürmektedirler (Şekil 4.105-106).

Şekil 4.105: 16-7 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

Şekil 4.106: 16-7 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 9

1920-1930 yılları arasında iki katlı konut olarak inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak ahşap ve kerpiç kullanılmıştır. Kagir yapının dış cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Günümüzde ticari amaca yönelik kullanıldığı gözlemlenmiştir (Şekil 4.107).

Şekil 4.107: 9 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 11-38

11-38 numara aralığındaki yapılar, 1920-1930 yılları arasında ticari amaca yönelik inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. Yapılarda kısmi olarak cephe kaplama malzemesi kullanılmıştır. Günümüzde de, Lokmacı Kapısının da açılması ile birlikte ticaret de geliştiğinden, yapılar yeniden restore edilip Aynı işlevlerini sürdürmektedirler (Şekil 4.108).

Şekil 4.108: 11-38 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

Yakın Doğu Bank (No: Numarasına ulaşılammıştır)

Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Yapı dört katlı olup ticari amaca yönelik kullanılmaktadır. Önceki yapının Hüseyin Songur’a ait, ticari amaca yönelik kullanıldığı öngörülmektedir. Dış cephesi kompozit kaplanmışır (Şekil 4.109).

Şekil 4.109: Yakın Doğu Bank (Anıl, 2016)

No: 1-7

1920-1930 yılları arasında ticari amaca yönelik tasarlanmıştır. İki katlı olan yapı sarıtaştan inşa edilmiştir. Dış cephesinde kısmi olarak kaplama malzemesi kullanıldığı

gözlemlenmiştir. Yapı 1955 yılından itibaren Türkiye İş Bankası olarak, ticari amaca yönelik kullanıldığı görülmüştür (Şekil 4.110-111).

<http://www.halkinsesikibris.com/m/index.php?islem=detay&id=31840>

Şekil 4.110: 1-7 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

Şekil 4.111: 1-7 nolu binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 11 Vakıflar (Evkaf)

1930-1940 yılları arasında inşa edilmiştir. Evkaf'a ait bir yapı olduğu bilinmektedir. Dış cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Kapalı kamusal mekan olarak işlevini sürdürmektedir (Şekil 4.112).

Şekil 4.112: 11 nolu yapı Vakıflar (Evkaf) (Anıl, 2016)

Eski Polis Binası (Kapalı Kamusal Mekan No: Numarasına ulaşamamıştır)

1920-1930 yılları arasında, kapalı kamusal mekan olarak inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak taş ve ahşap malzemeleri kullanılmıştır. Yarı açık kemerli koridorları yapının İngiliz döneminde yapıldığını göstermektedir. Yapıda cephe kaplaması kullanılmamıştır. Günümüzde kapalı kamusal mekan olarak kullanılmaya devam etmektedir (Şekil 4.113).

Şekil 4.113: Eski Polis Binası (Anıl, 2016)

No: 23-29

23-29 numaralı yapı, 1960 yılından önce inşaa edildiği öngörülmektedir. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Dış cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Konut olarak tasarlanan yapı, günümüzde zemin katın ticari amaca yönelik

kullanıldığını, birinci katın ise konut olarak kullanılmaya devam ettiği gözlemlenmiştir (Şekil 4.114).

Şekil 4.114: 23-29 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 31-37

31-37 numaralı yapı, 1970-1980 yılları arasında üç katlı konut inşa edildiği öngörülmektedir. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Dış cephesinde kısmi olarak kaplama malzemesi uygulandığı gözlemlenmiştir. Yapı işlevsel olarak ticari amaca yönelik kullanıldığından dönüşüme uğramış olduğu gözlemlenmiştir (Şekil 4.115).

Şekil 4.115: 31-37 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 39-47

Yapı 1917 yılında iki katlı konut olarak inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmış olan yapının cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Konut olarak tasarlanan yapı tarihsel süreç içerisinde işlevsel olarak dönüşüme uğramış ve göğüs Hastanesi (kapalı kamusal mekan) olarak işlevini sürdürmüştür. Günümüzde ise yapı yeniden dönüştüğünden zemin kat ticari amaca yönelik kullanılmakta, üst kat ise konut olarak kullanılmaktadır (Şekil 4.116).

Şekil 4.116: 39-47 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 49

49 numaralı yapı, 1940 yıllarında (İngiliz Döneminde) 2 katlı ticari amaca yönelik inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. Dış cephesinde kısmen kaplama malzemesi uygulandığı görülmektedir. Günümüzde zemin katın ticari amaca yönelik kullanıldığını ancak üst katın kullanılmadığı gözlemlenmiştir (Şekil 4.117).

Şekil 4.117: 49 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 51

51 numaralı yapı, 1980 yıllarında üç katlı konut olarak inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Günümüzde, yapının zemin katı ticari amaçlı kullanılmakta ve üst katlar kullanılmamaktadır (Şekil 4.118).

Şekil 4.118: 51 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 53-61

53-61 numaralı yapı, 1960-1970 yılları arasında inşa edildiği bilinmektedir. Dört katlı konut olarak tasarlanan yapının strüktürü betonarmedir. Dış cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Günümüzde, yapının zemin katı ticari amaca yönelik kullanıldığı ve üst katları da konut olarak kullanıldığı gözlemlenmiştir (Şekil 4.119).

Şekil 4.119: 53-61 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 63

1960-1970 yılları arasında inşa edildiği öngörülen yapı, dört katlı konut olarak tasarlanmıştır. Yapının dış cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Günümüzde zemin katın ticari amaca yönelik olarak kullanıldığını ve üst katları da konut olarak kullanıldıkları gözlemlenmiştir (Şekil 4.120).

Şekil 4.120: 63 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 65

65 numaralı yapı, 1970-1980 yılları arasında inşa edildiği öngörülmektedir. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. dört katlı pansiyon olarak tasarlanan yapı, işlevsel olarak dönüşüm göstermiş, zemin katın ticari amaca yönelik kullanıldığı ancak üst katların ise konut olarak kullanıldığı gözlemlenmiştir (Şekil 4.121).

Şekil 4.121: 65 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 67-69

67-69 numaralı yapı, 1960-1970 yılları arasında iki katlı ticari amaca yönelik inşa edildiği öngörülmektedir. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. cephesinde kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Günümüzde ise işlevini sürdürdüğü gözlemlenmiştir (Şekil 4.122).

Şekil 4.122: 67-69 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 71

1930-1940 yılları arasında iki katlı konut olarak inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. dış cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Yapının, günümüzde zemin katının ticari amaca yönelik kullanıldığı, üst katın ise 2007 yılına kadar konut olarak işlevini sürdürdüğü tespit edilmiştir. Üst katın, 2007 ve sonrasında kullanılmadığı gözlemlenmiştir (Şekil 4.123).

Şekil 4.123: 71 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 73

73 numaralı yapı, 1930-1940 yılları arasında konut olarak inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmış ve dış cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Günümüzde ticari amaca yönelik kullanıldığı gözlemlenmiş ve yapının işlevsel olarak dönüştüğü tespit edilmiştir (Şekil 4.124).

Şekil 4.124: 73 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 75

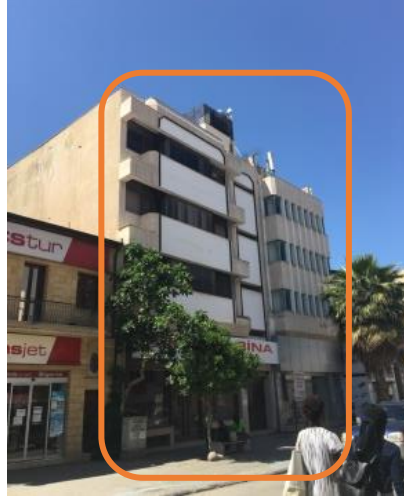
1930-1940 yılları arasında inşa edildiği öngörülen yapı iki katlı konut olarak tasarlanmıştır. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. yapının dış cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Günümüzde ticari amaca yönelik kullanıldığı ve işlevsel olarak dönüştüğü gözlemlenmiştir (Şekil 4.125).

Şekil 4.125: 75 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 77-85

77-85 numaralı yapı, 1960-1970 yılları arasında inşa edildiği öngörülmüştür. Yapı malzemesi olarak brtonarme kullanılmıştır. dört katlı ticari yapının dış cephesinde kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Yapının günümüzde ticari amaca yönelik kullanıldığı gözlemlenmiştir (Şekil 4.126).

Şekil 4.126: 77-85 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 87

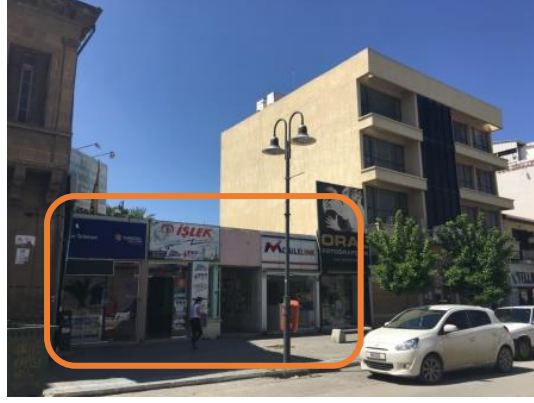
Yapı, 1931 yılında iki katlı konut olarak inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. Dış cephesinde kısmi olarak beyaz kompozit kaplandığı görülmektedir. Yapının, günümüzde zemin katının ticari amaca yönelik kullanıldığı, üst katın kısmi olarak kullanılmadığı gözlemlenmiştir (Şekil 4.127).

Şekil 4.127: 87 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 89-93

89-93 numaralı yapı, 1960-1970 yılları arasında inşa edildiği öngörülmektedir. Tek katlı ticari amaca yönelik tasarlanmış olan bu yapı, günümüzde de aynı işlevi sürdürdüğü gözlemlenmiştir (Şekil 4.128).

Şekil 4.128: 89-93 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 95

95 numaralı yapının 1974 sonrası inşa edildiği öngörülmektedir. Ticari amaca yönelik tasarlanan dört katlı yapının dış cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Günümüzde de aynı işlevini sürdürdüğü gözlemlenmiştir (Şekil 4.129).

Şekil 4.129: 95 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 97-99

1940 yıllarında inşa edilen iki katlı yapı, ticari amaca yönelik tasarlanmıştır. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. Dış cephesinde kısmi olarak beyaz kompozit kaplanmış olduğu görülmüştür. Günümüzde işlevini sürdürdüğü gözlemlenmiştir (Şekil 4.130).

Şekil 4.130: 97-99 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

No: 105

105 numaralı yapı, 1940-1950 yılları arasında ticari amaca yönelik inşa edildiği öngörülmüştür. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanıldığı ve cephesinde herhangi bir kaplama malzemesi kullanılmadığı görülmüştür. Günümüzde aynı işlevini sürdürmüş olduğu gözlemlenmiştir (Şekil 4.131).

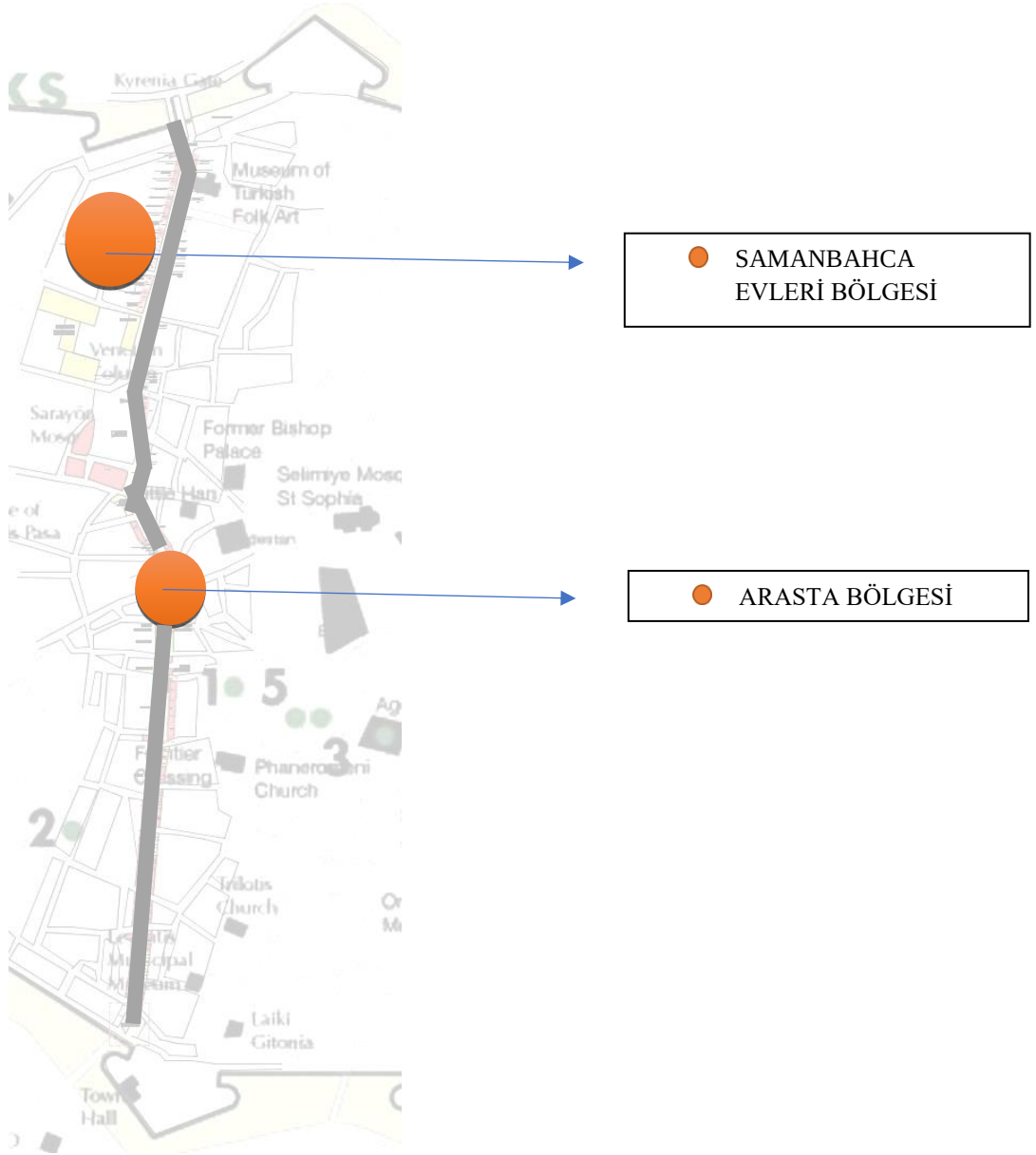

Şekil 4.131: 105 nolu binanın dış görünüşü (Anıl, 2016)

Girne Caddesi ve Ledra Caddesindeki yapılar, Lynch'in kent analiz yöntemine göre kenar ögesi olarak sınıflandırılmıştır. İnceleme kapsamında, yapıların cepheleri göz önünde bulundurulursa, yapı malzemesine göre çeşitli dönemlere ait yapıların olduğu görülmektedir. Örneğin yapı malzemesi sarıtaş olan yapıların genelinin İngiliz dönemine ait oldukları gözlemlenmiştir. Yapılardaki kat sayılarına bakılacak olunursa, 70'li yıllarda inşa edilen yapıların kat sayılarının ikiden fazla olduğu görülmüştür. İşlevsel olarak incelendiğinde ise yapıların orjinal işlevinin değişip, farklı işleve yönelik kullanıldığı gözlemlenmiştir.

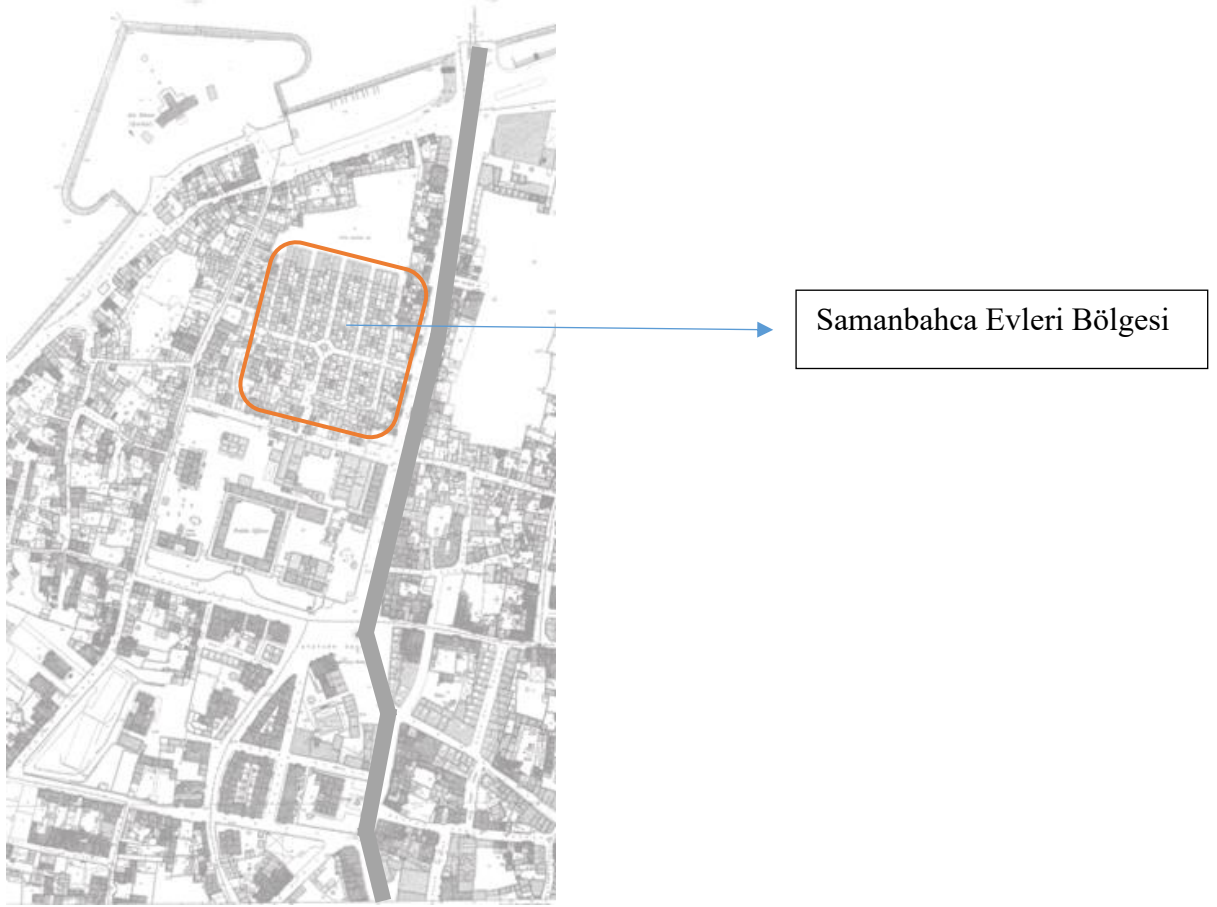
4.1.3 Bölgeler

Bölgeler; kentin orta veya büyük ölçekli alanlarını kapsamaktadır. Yollar ve kenarlara göre daha baskın algılanmaktadır. İnsanların algısı kent ölçeğine göre değişim göstermektedir (Şekil 4.132). Bölgeler, yapı malzemesi, kat sayısı ve işlevsel olarak birbirine benzeyen yapıların bir arada oluşturdukları yapı gruplarıdır. Bu bağlamda söz konusu aks çerçevesinde Kıbrısta'ki ilk toplu konut örneği olan Samanbahçe Evleri ve ticari kullanıma yönelik olan Arasta Bölgesi (çarşısı) dikkati çekmektedir. Her iki bölgenin de aks kapsamında olması, Lynch'in kent analiz yöntemi doğrultusunda inceleme yapılmasını desteklemiştir.

Şekil 4.132: Girne Kapısı – Eleftheria Meydanı Aksı’ndaki bölgeleri gösteren harita (1984 UNDP haritası temel alınarak yazar tarafından üretilmiştir)

4.1.3.1 Samanbahca evleri bölgesi

Şekil 4.133: Aksın kuzeyinde bulunan Samanbahca konutlarını gösteren harita (Lefkoşa Belediyesi arşivinden)

Samanbahca evleri, 19. yüzyılda Suriçi’nde yaşayan halkın sebze, meyve gibi ihtiyaçlarının karşılanması için faaliyet gösteren bir bahçe olmaktaydı. Tarihsel süreç içerisinde, gerek nüfusun artması gerekse de maddi durumları yetersiz olan vatandaşlar için, toplu konut yapılması uygun bulunmuştur. 1900 yıllarında bahçe yerine sosyal bir siteye dönüştürülmüştür ve bu Kıbrıs’taki ilk sosyal konut projesi olmuştur (Haşim, 1986). Bu yapılar, Girne Kapısı’nın güneydoğusunda ve Mevlevi Tekkesi’nin batısında Şaban Paşa’ya ait arazi üzerine konumlandırılmıştır.

Birbirine bitişik 68 konut ve meydanında altıgen planlı ve kubbe örtülü çeşmesinin bulunduğu site 1900’de tamamlanmıştır. Yapı biçimleri ve teknikleri aynı olan evler, tek katlı, 85 m2 ve iç mekanlarında ise sofaya açılan iki odası bulunmaktadır. 1949 ve 1955

yıllarında konuta ek mekanlar yapılarak günümüzdeki şeklini almıştır. 2003 – 2004 yılları arasında UNDP’nin desteği ile Evkaf Dairesi tarafından restore edilmiştir (Şekil4.134-135).

Şekil 4.134: Aksın kuzeyinde bulunan Samanbahca konutlarını gösteren şekil (Anıl, 2016)

Şekil 4.135: Aksın kuzeyinde bulunan Samanbahca konutlarını gösteren şekil (Anıl, 2016)

4.1.3.2 Arasta Bölgesi

Şekil 4.136: Aksın kuzey-doğusunda bulunan Arasta bölgesini gösteren harita (Lefkoşa Belediyesi arşivinden)

No: 28-7-9

Arasta Bölgesi diye adlandırılan mekandaki yapılar, 1920-1930 yılları arasında ticari amaca yönelik inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. Yapılarda kısmi olarak cephe kaplama malzemesi kullanılmıştır. Günümüzde de, Lokmacı Kapısı'nın da açılması ile birlikte ticaret de geliştiğinden, yapılar yeniden restore edilip aynı işlevlerini sürdürmektedirler (Şekil 4.137-138).

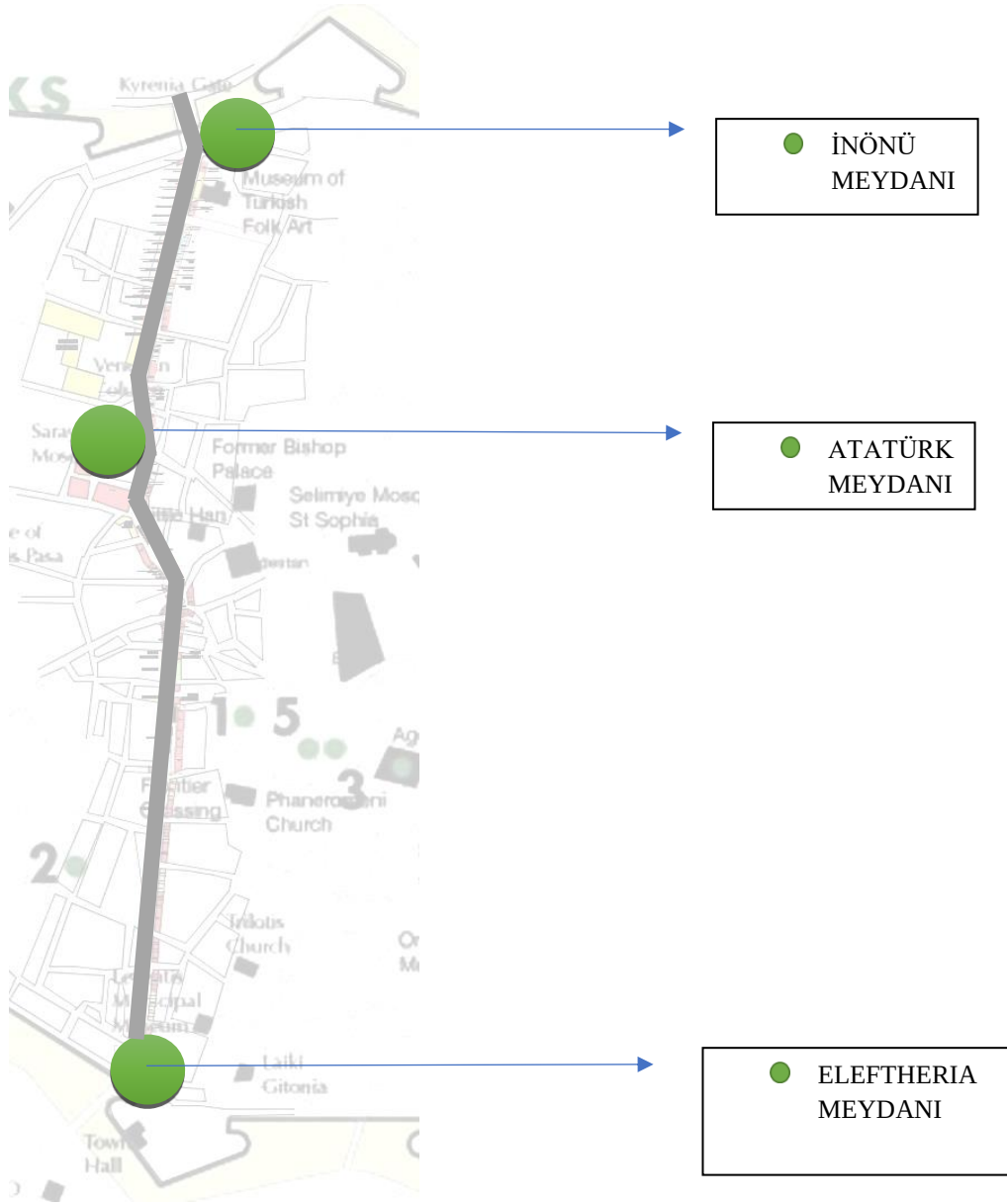
Şekil 4.137: No: 28-7-9 binaların dış görünüşü (Anıl, 2016)

Şekil 4.138: Arasta Bölgesinin görünüşü (Anıl, 2016)

4.1.4 Düğüm noktaları

Düğüm/Odak Noktaları; kentin bir bölümünden diğerine geçiş noktalarını oluşturmaktadır. Yol kavşakları, ulaşım sisteminde kesintilere yol açtığından dolayı düğüm notlalarına örnek gösterilebilir. Kapalı meydanlar ise fiziksel faaliyetleri de barındırdığından odak noktası olarak da tanımlanabilmektedir (Şekil 4.139).

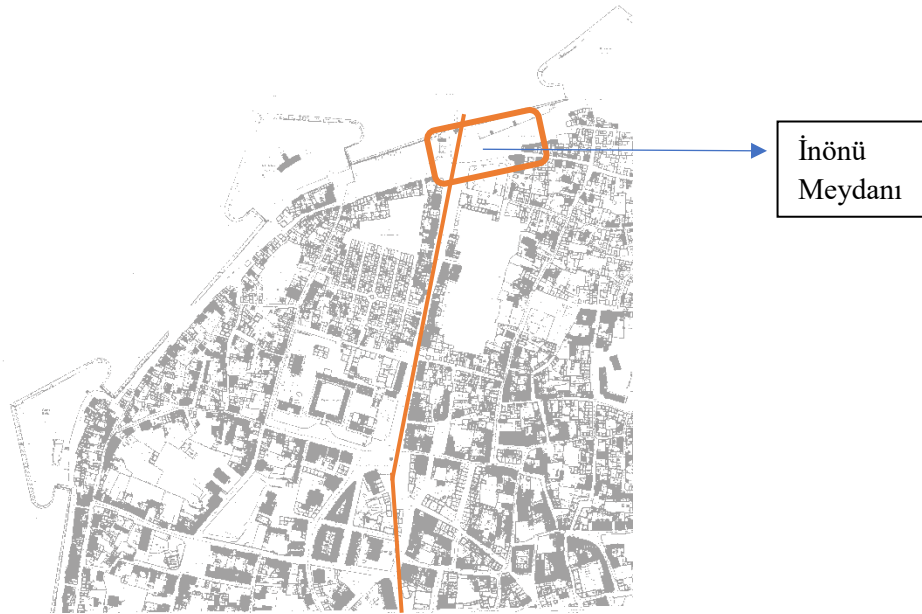

Şekil 4.139: Girne Kapısı – Eleftheria Meydanı Aksı’ndaki düğüm noktalarını gösteren harita (1984 UNDP haritası temel alınarak yazar tarafından üretilmiştir)

Açık kamusal mekanlar, kentlerin kalbi olarak tanımlanabilmektedir. Toplumların sosyal çerçevede ilişkilerini sağladıkları, etkileşim gösterdikleri mekanlardır. Bu sosyal etkileşimi en iyi şekilde açıklayan açık kamusal mekanlar meydanlar olmaktadır. En önemli özellik ise kamusal mekan olarak meydanların oluşumu esnasında mekansal nitelikler belirlenirken, topluma nasıl hizmet ettiği. Kent meydanları, zaman içerisinde yaşamın odak noktası haline almış ve bu durum kentin tarihteki somut belgesi olarak günümüzde ışık tutmaktadır.

Devamlılık sözkonusu olduğunda, meydanların kentin merkezi olduğu anlaşılmaktadır. Meydanları amacına yönelik çeşitlendirmek mümkündür. Dünya ülkelerine bakacak olursak, resmi geçit törenleri ve mitingler doğrultusunda Kızıl Meydan, Rusya'nın ve Moskova'nın simgesi haline gelmiştir. Roma'da bulunan Piazza Navona, Venedik'teki San Marco dikkat çeken diğer Dünya örneklerinden olmaktadır. Bu bağlamda örnekler çoğalabilmektedir çünkü meydanların kent merkezi olması kaçınılmazdır.

4.1.4.1 İnönü meydanı

Şekil 4.140: İnönü Meydanı'nı gösteren harita (Lefkoşa Belediyesi arşivinden)

Kent meydanlarının politik kimlik kazanmasını toplumsal hareketler belirlemektedir. Buna göre Girne Kapısı – Eleftheria Meydanı aksı üzerinde bulunan İnönü Meydanı, ülkedeki sosyo-politik dönüşümler, sosyal ve kültürel etkinlikler çerçevesinde önemli bir kamusal mekan olmaktadır. Girne Kapısı'na çok yakın konumlandırılması ve günlük yaşamdaki ticari işlevlerin de etkisi ile toplanma alanından ziyade bir geçiş noktasını anımsatmaktadır. Bu durumu ile günlük yaşama dahil olmasa da politik açıdan çok önemli bir yere sahiptir (Şekil 4.141).

Şekil 4.141: İnönü Meydanı

2002 yılında Annan Planı çerçevesinde birçok politik miting düzenlenmiştir. Annan Planı, BM eski genel sekreteri Kofi Annan tarafından Türk ve Rum kesimleri halinde bölünmüş, Kıbrıs Adası'nın bağımsız bir devlet olarak birleştirilmesini öneren Birleşmiş Milletler planıdır. 2002-2003 yıllarında düzenlenmiş olan kitlesel mitingler doğrultusunda simgesel bir anlam kazanmıştır. Bununla birlikte 2004 yılında referandumda evet oyunu desteklemek amacı ile gerçekleşen miting, Kuzey Kıbrıs'ın en kalabalık mitingi olmuştur (Şekil 4.142).

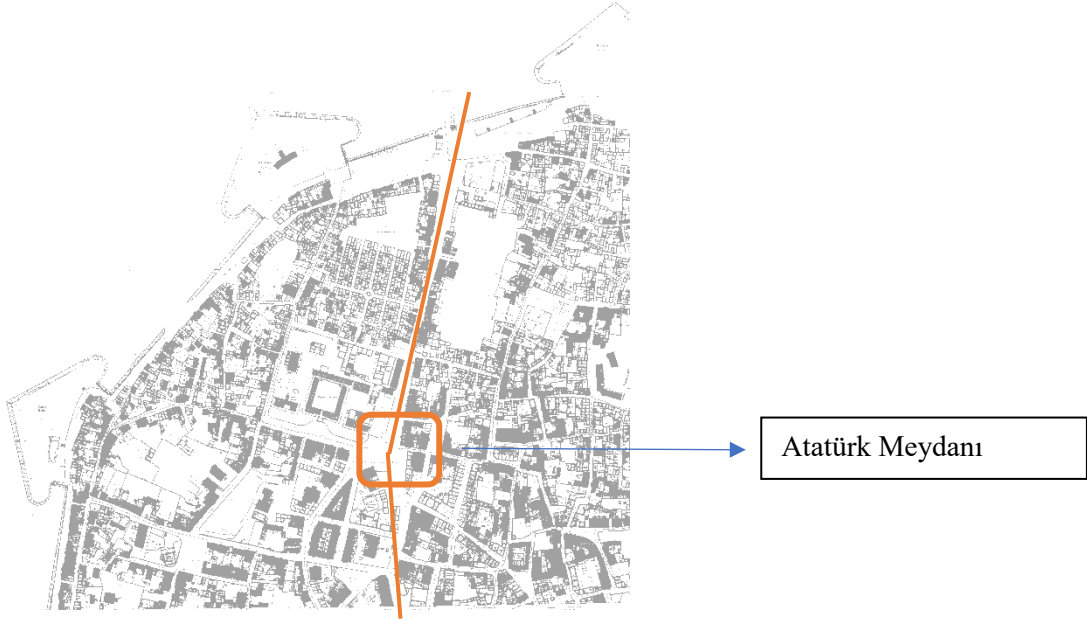

Şekil 4.142: İnönü Meydanı Politik Miting 2004

Meydanların bazen sıradan bezen ise toplumsal mücadele alanı olarak özgürce kullanılması demokrasiyi gerektirmektedir. Demokratik toplumlarda meydanlar insanları biraraya

getirmesine olanak sağlamaktadır. Bu bağlamda sağcı veya solcu tüm toplantılar demokrasiye katkı sağlamaktadır.

4.1.4.2 Atatürk meydanı

Şekil 4.143: Atatürk Meydanı'nın harita üzerindeki konumu (Lefkoşa Belediyesi arşivinden)

Atatürk Meydanı (şekil 4.144-145), geçmiş tarihte Lüzinyanlılar tarafından inşa edilen sarayın bulunduğu meydandır. Halk dilinde Sarayönü Meydanı olarak da adlandırılmaktadır ve Lefkoşa Kenti'nin önemli açık kamusal mekanlarından biridir. Uzun yıllar politik amaçlı mitingler düzenlenerek temsil ettiği düşüncelerin sembolü haline gelmiştir. Meydan, 2000 yılı öncesine kadar farklı politik görüşteki siyasi partilerin miting alanlarını oluşturmuştur. Yıllardır süregelen Kıbrıs sorunu çerçevesinde düzenlenen mitinglerin bitiş noktası ise İnönü Meydanı olmaktadır. Zaman içerisinde sol düşünceli parti grupları miting alanlarını İnönü Meydanı'nda gerçekleştirmeye başlamış ve Atatürk Meydanı da sadece sağ görüşlü parti gruplarının düzenlediği meydan haline gelmiştir. Sağ görüşlü parti gruplarının bu mekana duyduğu aidiyet duygusu, sağ partinin merkez binasının bu alanda olmasının büyük rolü olmaktadır.

Lefkoşa'nın merkezinde yer almaktadır ve Sarayönü Meydanı olarak da adlandırılmaktadır. Yapılan araştırmalar sonucu Sarayönü Meydanı'nın doku oluşumu, Lüzinyan Dönemine

(1191-1489) dayandığı görülmüştür, (Türkan, 2008). Meydana ismini veren Saray, 1427 yılında Lüzinyanlar tarafından, Le Baume Sarayı ismi ile bugünkü meydanın kuzeybatısına inşa edilmiştir. Merkezinde bulunan dikilitaş, gri renkte granitten bir sütun olup, Venedikliler tarafından Salamis harabelerinden getirilmiştir. Meydan, tarihsel süreç içerisinde geçirmiş olduğu değişimle birlikte günümüzde de Lefkoşa'nın simgesi olarak varlığını sürdürmektedir. 1943 yılında bugünkü adı olan Atatürk Meydanı olarak bilinmektedir

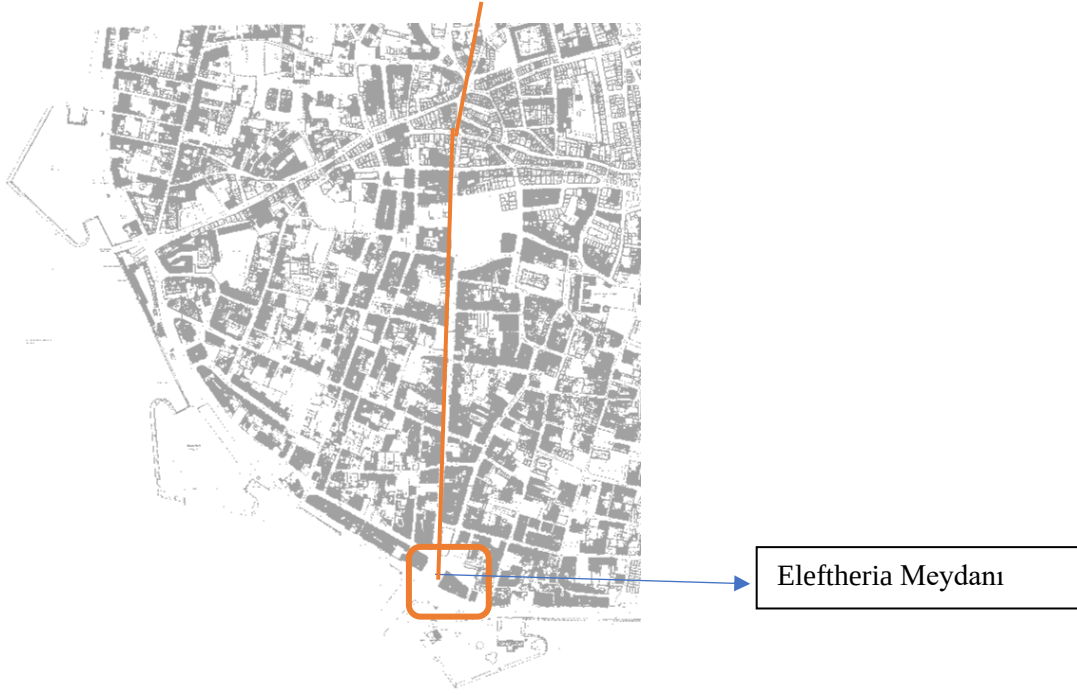

Şekil 4.144: Atatürk Meydanı 1950 yılları (Tuncer Bağışkan'ın arşivinden)

Şekil 4.145: Atatürk Meydanı 2016

4.1.4.3 Eleftheria meydanı

Şekil 4.146: Eleftheria Meydanı'nı gösteren harita (Lefkoşa Belediyesi arşivinden)

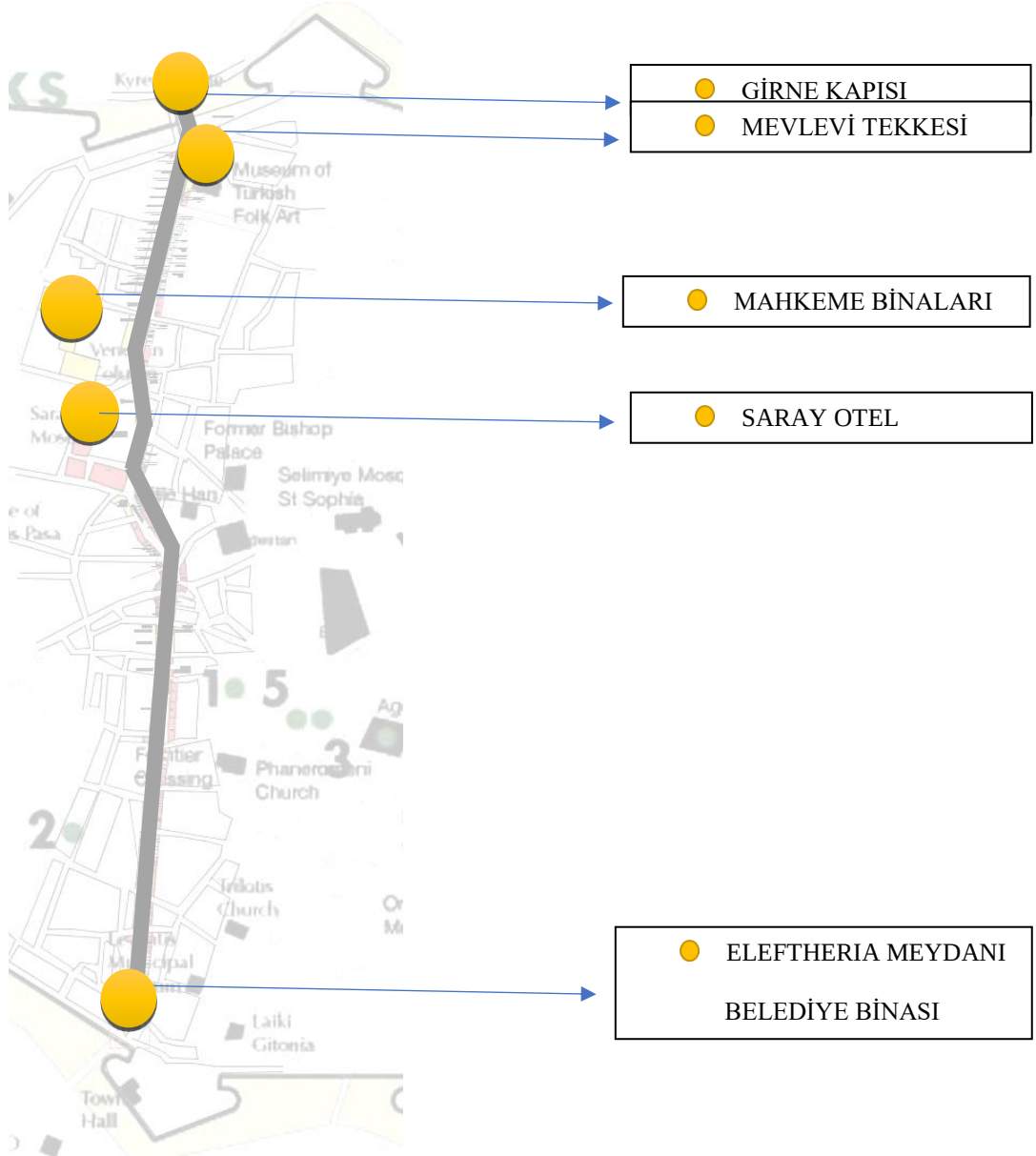
Kentlerin kalbi olarak niteleyebileceğimiz kamusal açık alanlar, toplumların sosyal etkileşimlerini yansıtan aynalar gibidir. Meydanlar, bu etkileşimi görünür kılan en etkili ve etkileyici kamusal mekanlardır ve bu anlamda da, kentlerin vitrini olarak kabul edilebilir. Meydanların toplumun sosyal yapısıyla Şekillenen kendine özgü mekansal özellikleri vardır. Geçmişten günümüze yaşamın odak noktası olan kent meydanları, kentin tarihine ışık tutan somut bir belge gibidir. Tarihsel süreçteki devamlılığı göz önüne alındığında, kent meydanları genellikle kentin merkezi olma özelliğine sahiptir (<http://www.havadiskibris.com/kent-meydanlarinin-sosyo-politik-donusumu-inonu-meydani/>). Eleftheria Meydanı, Lefkoşa surlarının güneybatısında Tripoli (Deghirmen) ve D'Avila (Kara İsmail) Burçları'nın arasındaki surların bir kısmının yıkılmasıyla açılan meydandır. Meydan surların dışındaki Omiru Caddesi'ne bağlanmaktadır. Meydan için yapılan iyileştirme projesini Zaha Hadid ve ekibi kazanmıştır. Projenin inşası devam etmektedir (Şekil 4.147).

Şekil 4.147: Eleftheria Meydanı (Anıl, 2016)

4.1.5 İşaret öğeleri (Landmark)

İşaret Öğeleri; kentte bulunan noktasal referans olarak tanımlanabilmektedir. Mekanda bulunan yapılardan daha yüksek, kişiler tarafından belirli bir mesafeden algılanabilmektedir (Şekil 4.148) (Lynch, 1973). Bu öğeler, kentin biçimlenişinde önemli rol oynamaktadır. Bir yapının veya anıtın işaret öğesi olabilmesi için tarihi bir geçmişi ve o kentin kimliğinin sembolü haline gelmesi gerekmektedir. Çalışma kapsamında sözkonusu Girne Kapısı, Mevlevi Tekkesi, Mahkeme Binaları, Saray Otel aksın işaret öğelerini (landmark) oluşturmaktadırlar.

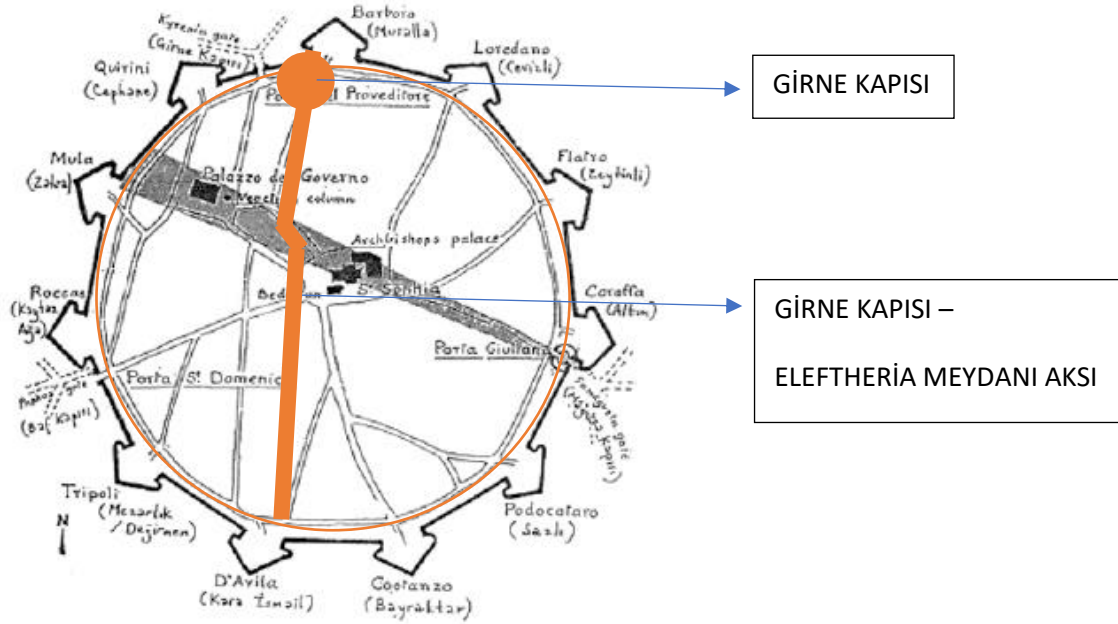

Şekil 4.148: Girne Kapısı – Eleftheria Meydanı Aksı üzerindeki işaret öğelerini gösteren harita (1984 UNDP haritası temel alınarak yazar tarafından üretilmiştir)

4.1.5.1 Girne kapısı

Lefkoşa Surlarının Baf Kapısı, Mağusa Kapısı ve Girne Kapısı olmak üzere üç adet kapısı bulunmaktadır. Girne kapısı, 1562 tarihinde Venedikliler zamanında inşa edilmiştir. Daha sonra Lüzinyanlar tarafından surlar yıkılıp yerine onbir burcu ve üç adet kapısı bulunan surlar inşa edilmiştir. O dönemlerde Girne Kapısı Lefkoşa Kenti'nin surlarının bir parçası olmaktadır ve kente giriş çıkışı sağlayan bir sınır-kenar ögesi konumundaydı. Yapı

günümüze kadar korunduğundan Lefkoşa Kenti'nin ve Kıbrıs Adası'nın tarihi değerlerinden biri olmakla birlikte incelenen aksın işaret ögesi olarak tanımlanmaktadır (Şekil 4.149-150). Yapının kente bakan güney cephesinde 3 ayrı mermer kitabe yer almaktadır. Latince yazılar içeren ortadaki büyük kitabede, kapının "MDLXII" (1562) yılında inşa edildiği kayıtlıdır (http://northcyprustur.ru/tr/_120.html). Yapının strüktürü sarı taş yığma olup, üstteki kubbe Osmanlı Dönemi'ne aittir (1571 sonrası). 1930'lu yıllarda İngiltere'den ithal araçların gelmesi ile kapının her iki yanındaki eğimli geçit yıkılıp, araçların da geçebileceği yol haline getirilmiştir (Şekil 4.151).

Şekil 4.149: Girne Kapısı'nın aks üzerindeki konumu (Newman, 1985 haritası temel alınarak yazar tarafından yeniden üretilmiştir)

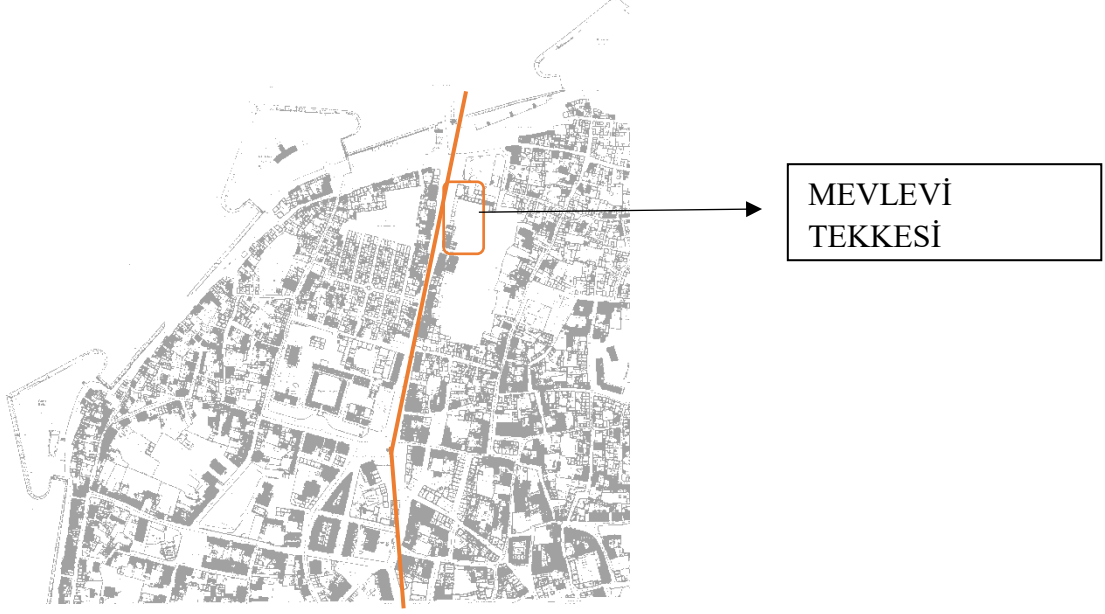

Şekil 4.150: Girne Kapısı 1564 (Tuncer Bağışkan'nın arşivinden)

Şekil 4.151 : Girne kapısı 2016 (Anıl, 2016)

4.1.5.2 Mevlevi tekkesi (No: 186)

Şekil 4.152 : Mevlevi Tekkesi'nin konumunu gösteren harita (Lefkoşa Belediyesi arşivinden)

Mevlevi Tekkesi; Lefkoşa'da bulunan Girne Kapısı'nın hemen gerisinde yer alan Osmanlı Dönemi'nin en önemli tarihi ve mimari yapılarından birisidir. Yapı sarı taş yığma olup herhangi bir cephe kaplama malzemesi kullanılmamıştır. Cemaliye Vakfı'na aittir. Mevlevi Mezhebi'nin Anadolu'daki merkezi Konya, Suriye'de Halep, Kıbrıs'ta ise Lefkoşa Mevlevi Tekkesi idi. Mevlevi Tekkesi'nin XVII y.y başlarında 1593 yılında Arab Ahmet Paşa Mevlevi hanesi inşa edilmiş ve Emine Hatun'un bağışladığı arazi üzerine kurulduğu bilinmektedir. Mevlevi tarikatının Kıbrıs'ta bir uzantısı olarak kullanılan Mevlevihane, daha önce kurulan Arap Ahmet, fetihten sonra adaya gelen Türk'lerin çoğu Konyalı olduğundan dolayı Mevlana'nın hayat tarzını kaul etmek istemişler ve Lefkoşa'da bu tekkeyi kurmuşlardır. Zamanla ölen Mevlevi ilerigelenleri arka odalara gömülerek türbe haline getirilmiştir. Tekke şu an müze olarak kullanılmakta, Mevlevi giysileri, müzik aletleri ve etnografik malzemeler sergilenmektedir (Şekil 4.153-154).

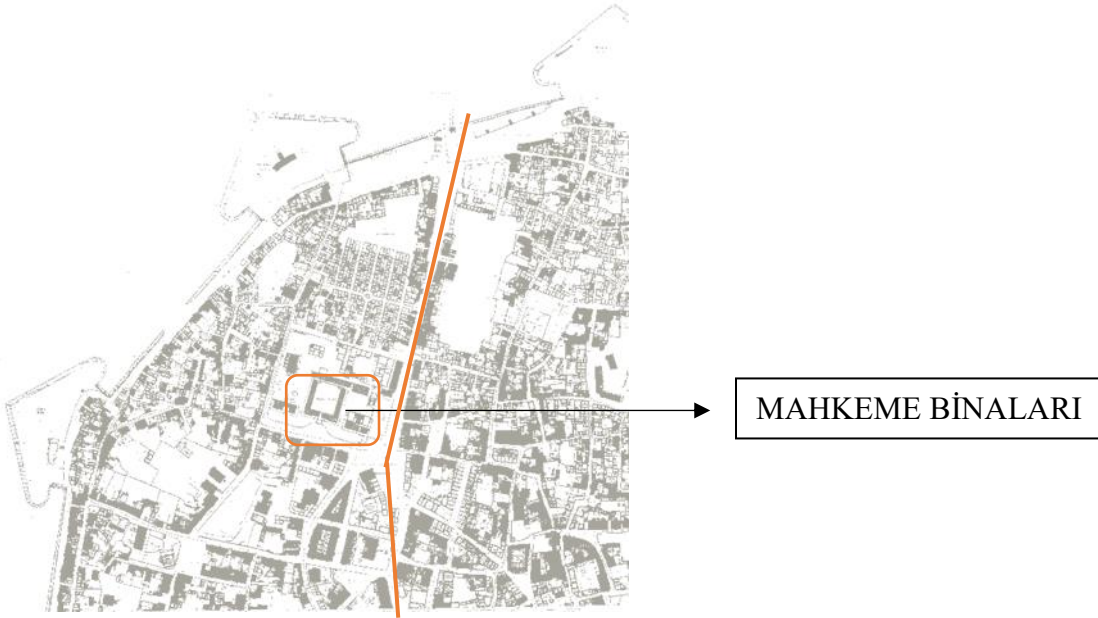

Şekil 4.153: Mevlevi tekkesi 1950 öncesi
(Tuncer Bağışkan'ın arşivinden)

Şekil 4.154: Mevlevi tekkesi 2016
(Anıl, 2016)

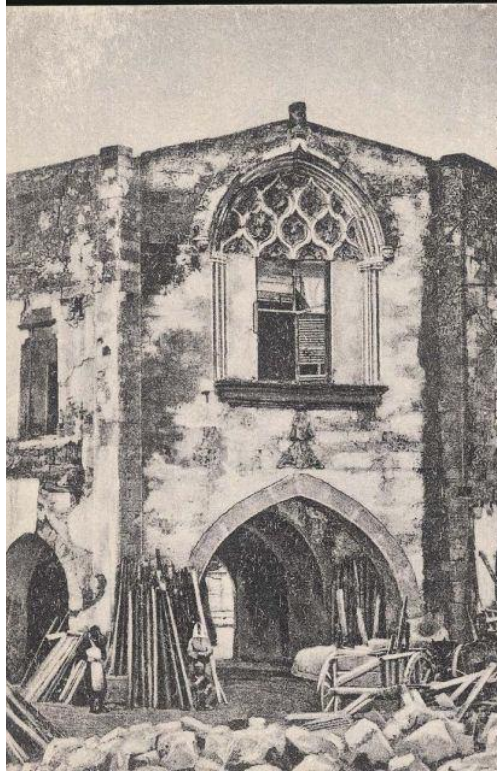
4.1.5.3 Mahkeme binaları

Şekil 4.155: Mahkeme Binaları'nın konumunu gösteren harita (Lefkoşa Belediyesi arşivinden)

Yapı, Lüzinyanlılar döneminde Lüzinyan Kraliyet Sarayı olarak inşa edilmiştir. Lefkoşa o dönemde de başkent olarak bilinmekteydi. 1589 yılında yapı Venedikliler tarafından, daha sonra da Osmanlı Hükümeti döneminde değişikliğe uğramış ve vali konağı olarak işlevini

sürdürmüştür. İki katlı yapının planı dikdörtgen şeklinde, giriş kapısından sonra orta avluya ulaşılmaktaydı ve üst kata avluda mevcut olan merdivenle çıkılmaktaydı (Şekil 4.156). Valinin dairesi üst kattaydı ve geriye kalan bölümler ise yaşam alanını oluşturmaktaydı. Zemin katın kullanımı, daire, ahır ve merkez hapishane olarak üç bölümden oluşmaktaydı. Yapı, Osmanlı döneminde vali konağı ve hapishane olarak işlevini sürdürmekteydi. Çeşitli restorasyonlardan geçerek 19 yy. da İngiliz döneminde kamu binası olarak inşa edilmiştir. Binanın temeli 14 Haziran 1900 tarihinde Yüksek Komiser tarafından atıldıktan sonra inşaat 1904 yılında tamamlanmıştır. Yapı malzemesi olarak sarıtaş kullanılmıştır. Üstü kapalı kemerli koridorları, tipik İngiliz Koloni dönemini yansıtmaktadır. Yapının, günümüzde de işlevini sürdürdüğü gözlemlenmiştir (Şekil 4.157-158).

Şekil 4.156: Lüzinyan Sarayı'nın iç avlusu (Ufuk Gazi, 2013)

Şekil 4.157: Lüzinyan Sarayı ve Hükümet Konağı 1904 (Ufuk Gazi, 2013)

Şekil 4.158: Mahkeme Binaları 2016 (Anıl, 2016)

4.1.5.4 Saray Hotel (No: Numarasına ulaşamamıştır)

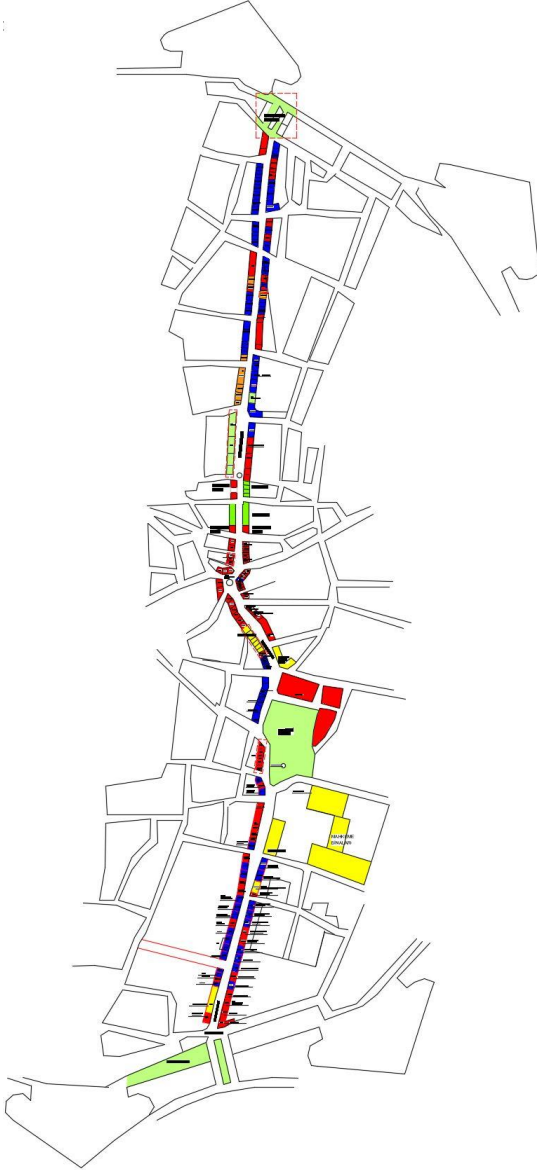
Şekil 4.159: Saray Otel'in konumunu gösteren harita (Lefkoşa Belediyesi arşivinden)

Saray otelin temellerinin 1960 yıllarında atıldığı öngörülmektedir. Sekiz katlı yapı ticari amaca yönelik tasarlanmıştır. Yapı malzemesi olarak betonarme kullanılmıştır. Dış cephesi kısmi olarak siyah kompozit ve mozaik kaplanmış olduğu gözlemlenmiştir. Girne Caddesinin işaret öğelerinden olan bu yapı, günümüzde de işlevini sürdürdüğü görülmektedir (Şekil 4.160).

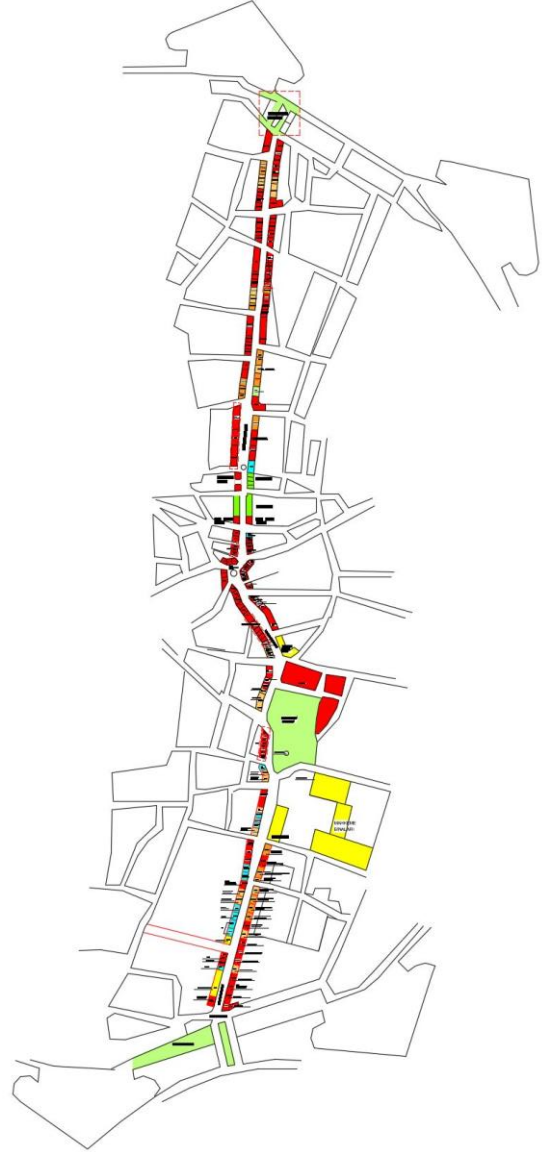

Şekil 4.160: Saray Hotel (Anıl, 2016)

Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı üzerindeki yapıların orjinal işlevlerini ve yeni kullanım işlevini gösteren şekiller aşağıda belirtilmiştir (Şekil 4.161-162).

Şekil 4.161: Aks üzerindeki binaların orjinal işlev haritası

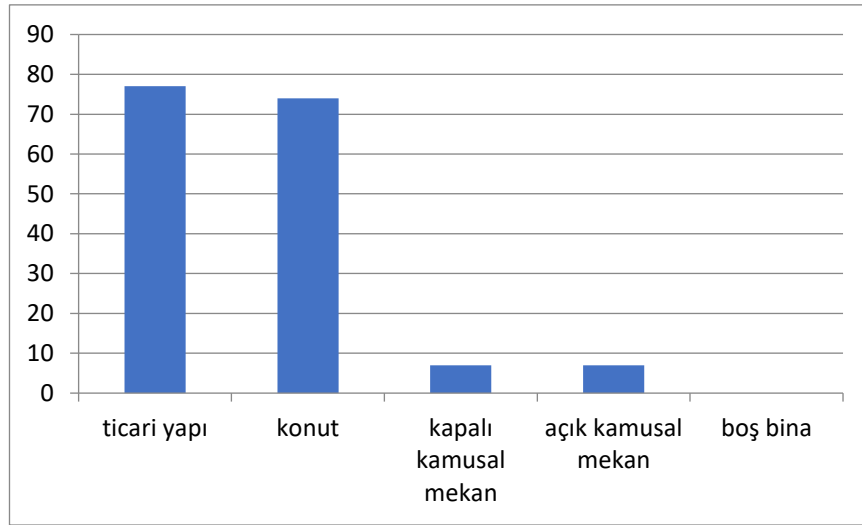
Şekil 4.162: Aks üzerindeki binaların yenikullanım işlev haritası

	TİCARİ YAPI		TİCARİ YAPI + KONUT
	KONUT		TİCARİ YAPI + BOŞ YAPI
	KAPALI KAMUSAL MEKAN		BOŞ YAPI
	AÇIK KAMUSAL MEKAN		SINIR (YEŞİL HAT)

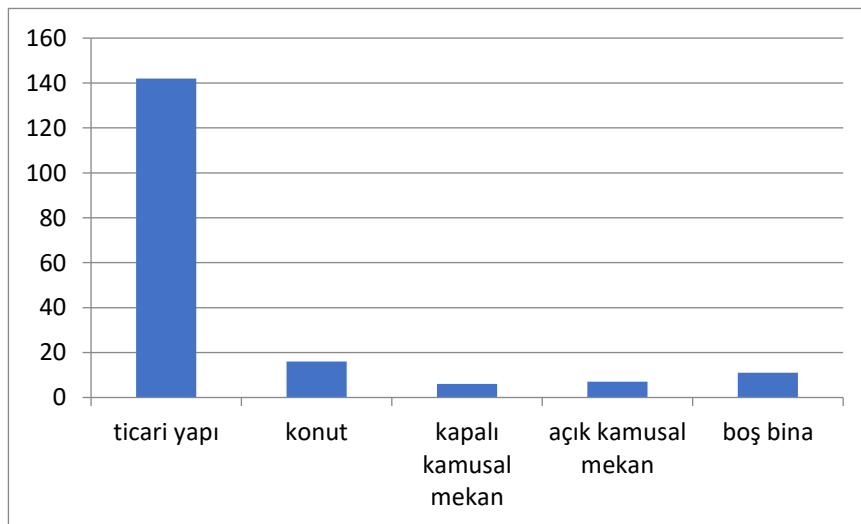
Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı üzerindeki tespit edilen yapılarla ilgili işlev haritalarında, ticari yapılar, konutlar, kapalı ve açık kamusal mekanlar, boş yapılar ve yeşil hat farklı renklerle ifade edilmiştir. Buradan da anlaşılacağı üzere, orjinal işlev haritasında mevcut olan yapılardaki konut fonksiyonunun yeni kullanım işlev haritasında farklı işlevlere dönüştükleri gözlemlenmiştir.

4.3 Transformasyona Uğrayan ve Uğramayan Yapıların Grafiksel Anlatımı

Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı aksı üzerindeki yapıların işlevlerinin orjinal ve yeni kullanım işlevini gösteren grafiksel anlatım aşağıda belirtilmiştir (Şekil 4.163-164).

Şekil 4.163: Önceki işlevi gösteren grafik anlatım

Şekil 4.164: Sonraki işlevi gösteren grafik anlatım

Yukarıda belirtilen tablodaki verilere göre, tez kapsamında bulunan aks doğrultusundaki dönüşümler ifade edilmektedir. Bu da bize aksta bulunan ve önceden konut olarak kullanılan yapıların günümüzde ticari yapılar haline dönüştüğünü göstermektedir. Bu verilere göre önceden yetmişdört adet konut varken günümüzde sadece onaltısı konut olarak kullanımına devam etmektedir.

4.4 Bölüm Özeti

Girne Kapısı'ndan başlayıp Eleftheria Meydanı'nda son bulan aksın üzerindeki yapıların genelindeki değişimlerin, konutların ticari yapılara dönüştüğü ve buna bağlı olarak önceden konut olarak kullanılan yapıların azaldığı gözlemlenmiştir. Nüfusun artmasına rağmen açık ve kapalı kamusal mekanlarda azalma olduğu gözlemlenmiştir. Bu da kamusal mekanların giderek aks üzerinden çıkıp şehrin başka bölgelerine kaydığını göstermektedir. Ayrıca önceden hiç boş yapı yokken, günümüzde boş (kullanılmayan) yapılar ortaya çıkmıştır. İncelenen aksın ticari yönde bir gelişim göstermesinden dolayı ve de belirtilen bölgenin gerek trafiğe kapalı olması gerekse de park yerlerinin olmaması, insanların yaşam alanlarını şehrin farklı noktalarına taşımasına sebep olduğu görülmüştür.

Sürekli çoğalan nüfus ve çoğalan ihtiyaçlar doğrultusunda yapılardaki kullanım değişime uğramaktadır. Bundan dolayı da yapılardaki transformasyon gelecek yıllarda da gözlemleneceği düşünülmektedir.

BÖLÜM 5

SONUÇ

Tüm Dünya genelinde farklı nedenlerle kurulan kentler politik üst yapı ve ekonomik alt yapı arasında pek çok girdi ile gelişmiş, değişmiş ve bugüne kadar ulaşmışlardır. Sürekli değişen ve gelişen sosyo-ekonomik koşullar başta olmak üzere pek çok nedenle kentlerde sürekli bir dönüşümle biçimsel varlıklarını sürdürmek zorunda kalmışlardır. Günümüzde de kentler halan sürekli yine yeniden büyük bir yapılanma ve dönüşüm içerisindedirler. Kentlerin varoluşlarının temel öğeleri sokaklardır. İnsanların dünyaya bakış açısının değişmeye ve gelişmeye başlaması ile mimari doku, caddeler ve sokakların da değişime uğradığı görülmektedir. Toplumsal yaşamın mekanını sokaklar oluşturmaktadır. Kentin biçimlenişi, toplumsal, siyasal ve sanatsal güçlerin bileşenleri olarak ortaya çıkmaktadır.

Kentler tüm dünya genelinde, kültür farkı olmaksızın değişim göstermektedir. Durağan bir yapısı olmayıp sürekli hareketlilik arz etmektedir. Yapısal olarak kentler, gerek teknolojinin gelişmesi ile gerek ekonomik şartlar, gerekse de politik sebeplerden dolayı sürekli değişim göstermektedir. Toplumun ekonomik ve politik değişimi sözkonusu ise bu dönüşüm kaçınılmazdır. Genel olarak bu dönüşüm kent merkezlerinde yaşanmaktadır. Yaşam alanı kent çeperinde iken kent dışına gidildiği gözlemlenmiş, tarihsel süreç içerisinde yeniden çöküntü hale gelmiş yapılar restore edilerek yeni yaşam alanlarını tanımlamışlardır. Herkesin bildiği gibi Avrupa kentlerinde bir dönem kent çeperine taşınan konut bölgeleri, bir dönem sonra kent mekanlarına geri dönmüştür. Tüm eski ticaret merkezleri tekrardan konut bölgelerine dönüşmesi dikkati çekmektedir. Bu süreç Lefkoşa Kenti'nde de görülmektedir. Bu dönüşüm sınır kapılarının açılması ile değişmiştir. Dönemsel olarak farklılıklar görülmüştür. Daha önce de söylendiği gibi alt ve üst yapılardaki değişim kentin, binaların, sosyal yaşamın değişim nedeni olmuştur.

Sınır kapılarının açılması ile Güney Kıbrıs'taki Ledra Caddesi'nde de canlanma sözkonusu olmuştur. Sınır kapılarının kapalı olduğu dönemlerde Makarios Caddesi daha canlı iken kapıların açılmasıyla Ledra Caddesi'nin de canlandığı hatta daha canlı olduğu görülmektedir. Yeni mekanların açılması, kapalı binalara işlev verilerek yeniden

kullanılmaya başladığı dikkati çekmektedir. Bununla birlikte sıklıkla kullanılmayan paralel caddenin de bu etkiyle canlandığı, meydanın kafelerle dolarak sosyal etkinliklerin merkezi haline geldiği görülmektedir.

Kentlerin varoluşlarının temel öğelerinden biri olan sokaklar, İnsanların dünyaya bakış açılarının değişmeye ve gelişmeye başlamasıyla sokak dokularının da (mimari-kentsel doku), değişime uğradığı görülmektedir. Toplumsal yaşamın mekanını sokaklar oluşturmaktadır. Kullanılmayan yapıların geçici sanat mekanlarına dönüştüğü gözlemlenmiş, ayrıca yılbaşı gibi kutlamaların olduğu dönemlerde caddenin trafiğe kapalı olduğu görülmüştür.

Bu tez kapsamında, ele alınmış aksın üzerindeki yapıların değişimi analiz edilmiştir. Bu bağlamda, Girne Kapısı ile Eleftheria Meydanı üzerinde bulunan yapıların tarihsel süreçleri incelenmiştir. Konutların ticari yapılara dönüştüğü ve bunun mukabilinde önceden konut olarak kullanılan yapıların azaldığı gözlemlenmiştir. Farklı medeniyetlerin hüküm sürdüğü dönemlerde kültürel, sosyal, ekonomik ve siyasal değişimlerin yapıları da etkilediği görülmüştür. Zaman içerisinde giderek artan nüfusa karşın kamusal mekanlarda azalma olduğu ve kent çeperinin dışına kayarak işlevini sürdürdüğü görülmektedir. Kent yapısının da değişmesi ile çoğunluğu konut olarak tasarlanmış yapıların ihtiyaca ve toplumsal değişime bağlı olarak farklı işlevlere dönüştüğü dikkati çekmektedir.

İncelenen aksın ticari yönde bir gelişim göstermesinden dolayı ve de belirtilen bölgenin gerek trafiğe kapalı olması gerekse de park yerlerinin olmaması, insanların yaşam alanlarını şehrin farklı noktalarına taşımasına sebep olduğu görülmüştür.

Sürekli çoğalan nüfus ve çoğalan ihtiyaçlar doğrultusunda yapılardaki kullanım değişime uğramaktadır. Bundan dolayı da yapılardaki transformasyon gelecek yıllarda da gözlemleneceği özellikle konutların değişen sosyo ekonomik koşullara bağlı olarak yeniden eski yerlerinde var olmaları düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Alasya, H. F., (1964). Kıbrıs Tarihi ve Kıbrıs'ta Türk Eserleri, Ankara: Ayyıldız.
- Altan, H., (1986). Belgelerle Kıbrıs Türk Vakıflar Tarihi (1571-1974), Lefkoşa: Kıbrıs Vakıflar İdaresi Yayınları.
- Barthes, R., (1997). Göstergebilimsel Serüven, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Bal, H., (1999). Kent Sosyolojisi, Ankara: Turhan Kitabevi.
- Bağışkan, T., (2005). Kıbrıs'ta Osmanlı-Türk Eserleri, Lefkoşa: Kuzey Kıbrıs Türk Müze Dostları Derneği Yayını.
- Barışkın, E., (1994). Geç-modern ve post-modern yaklaşımların kentsel mekanlara yansımaları, *Yüksek Lisans Tezi, İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü*, İstanbul.
- Benevolo, L., (1995). Avrupa Tarihinde Kentler, (Çev. Nur Nirven), İstanbul: Afa Yayıncılık.
- Bilsel, A. A., Bilsel, S. ve Bilsel, C. F. (1991). Kentsel kamu alanlarının düzenlenmesinde kentsel tasarım tekniğinin kullanımına planlama bütününde kuramsal yaklaşım. *Kamu Mekânları Tasarımı ve Kent Mobilyaları Sempozyumu* (s. 39-44), İstanbul: Mimar Sinan Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü.
- Cansever, T., (1996), Şehir, Kent ve Kültür, *Cogito*, s.125-130.
- Çil, E., (2006). Bir Kent Okuma Aracı Olarak Mekan Dizimi Analizinin Kuramsal ve Yöntemsel Tartışması, *Megaron Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi e-dergisi*, 4, 221-230.
- Dixon, W.H., (1879). British Cyprus, London: Champman and Hall.
- Duyguluer, F., (1992). Post modern düşünce ortamında planlama. *II. Kentsel Tasarım ve Uygulamalar Sempozyumu* (s. 17-20), İstanbul: Mimar Sinan Üniversitesi.
- Erdönmez, E., (2005). Açık kamusal kent mekânların toplum ilişkilerindeki etkileri, *Megaron Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi e-dergisi*, 1, 67-85.
- Ergen, B., (2006). Kentsel koruma ve kentsel tasarım ilişkisi üzerine bir araştırma, tokat örneği, *Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü*, İstanbul.
- Ertürk, H., (1997). Kent Ekonomisi, Bursa: Ekin Kitabevi.
- Gazi, U., (2013). Lefkoşa'da ingiliz dönemi imar faaliyetleri, *Yüksek Lisans Tezi, Yakın Doğu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü İç Mimarlık Ana Bilim Dalı*, Lefkoşa.

- Gazioğlu, A. C., (2001). Kıbrıs Türk Tarihi – Türk Dönemi (1570-1878) Lefkoşa: Kıbrıs Araştırma Ve Yayın Merkezi (CYREP).
- Günay, B. ve Selman, M., 1994. Kent, Planlama, Politika, Sanat, Tarık Okyay Anısına Yazılar, Ankara: ODTÜ Mimarlık Fakültesi Yayını.
- Gürkan, H. M., (2006). Dünkü ve Bugünkü Lefkoşa, Toplu Eserler 3, Lefkoşa: Galeri Kültür Yayınları.
- Gürkan, H. M., (2006). Kıbrıs Tarihinden Sayfalar. Lefkoşa: Galeri Kültür Yayınları.
- Gürkan, H. M., (2006). Bir Zamanlar Kıbrıs'ta, Lefkoşa: Galeri Kültür Yayınları 3. Basım.
- Harvey, D., (1999). Postmodernliğin Durumu, Kültürel Değişimin Kökenleri, İstanbul: Metis Yayıncılık.
- Hillier, B. ve Hanson, J., (1984). The Social Logic of Space. UK: Cambridge University Press.
- Hillier, B., Hanson, J. ve Graham H., (1987). Ideas are in things: an application of the space syntax method to discovering house genotypes. *Environment and Planning B: Planning and Design*, 14, 363-395.
- Holton, R. J., (1999). Kentler Kapitalizm ve Uygarlık, (Çev. Rusen Keles), Ankara: İmge Kitabevi.
- Hout, J. L., / Thalmann, S. P., Valbelle, D., (2000). Kentlerin Doğuşu (Çev: A. Bektaş Girgin), Ankara: İmge Kitabevi.
- Jameson, S. C., Hogquist, K.A., and Bevan, M.J., (1994). Specificity, and flexibility in thymics. *Nature*, 369, 750–752.
- Jameson, F., (1990). Postmodernizm ya da Geç Kapitalizmin Kültürel Mantığı, Postmodernizm, İstanbul: Kıyı Yayıncılık.
- Jeffery, G., (1918). A Description of Historic Monuments of Cyprus, London: Zeno.
- Johnston, R. J., (1984). City and Society-An Outline for Urban Geography, London and New York: Routledge Taylor & Francis Group.
- Karaman, Z., (1998). Toprak Kent Yönetimi ve Politikası, İzmir: Anadolu Matbaacılık.
- Karakaş, M., (2001). Tarihsel gelişim sürecinde kent kısıtlı tarihsellik anlayışı üzerine eleştirel bir yaklaşım, Kocatepe Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, *Sosyal Bilimler Dergisi*, 3, 121-132.

- Keshishian, K. K., (1990). Nicosia Capital of Then and Now, Nicosia: The Moufflon Book and Art Center.
- Kılınçaslan, Ö., (2010). Haliç Bölgesinde Çevre Algılama ve Kentsel Kimlik, *İtü dergisi/a, Mimarlık, planlama ve tasarım*, 4, 115-125.
- Kırklar A., (2009). Toplumsal değişim ve türk sinemasında istanbul imgelemi, *Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İletişim Bilimleri Anabilim Dalı, İstanbul*.
- Krier, R., (1979). Urban Spaces, London: Academic Editions.
- Le Corbusier, C. E. J., (1929). A Contemporary City from The City of Tomorrow and Its Planning, The City reader, London: Routledge.
- Lozano, E. E., (1990). Community Design and Culture of Cities, New York: Cambridge University Press.
- Lynch, K., (1960). Kent İmgesi. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Topkapı İstanbul: Yayıncılık Matbaacılık.
- Mariti, G., (1909). Travels In The Island of Cyprus, Translation C.D.Cobham, New York: Cambridge University Press.
- Martindale, D., (2000). Şehir Kuramı (çeviren: Fırat Tunç) İstanbul: İz Yayıncılık.
- Mumford, L., (1966). The City in History: Its Origins, Its Transformations, and Its Prospects, Middlesex: Pelican Book.
- Navari, L., (2003). Maps Of Cyprus, Nicosia: From The Collections Of The Bank Of Cyprus Cultural Foundation.
- Newman, P., (1948). A Guide to Cyprus with Maps, 44 Cilt Vol. 9 - Sayı No. 1 Illustrations and Photographs, Nicosia: Rüstem Yayınevi.
- Newman, P., (1985). A Short History of Cyprus.Nicosia: Zavallis Press Ltd.
- Nicosia Master Plan Second Phase, (1985). Nicosia (south): UNDP/UNCHS (Habitat). Nicosia Central Area, Volume VIII: Invesment Programme, Nicosia.
- Nicosia Master Plan Second Phase, (1985). Nicosia (north): UNDP/UNCHS (Habitat) University of California Press.
- Norberg-Schulz, C., (1988). Roots of Modern Architecture, Tokyo: ADA Edita Tokyo Co. Ltd.

- Ökmen, M., (2003). Ekonomik Dönüşüm Sürecinde Yönetim, Kent ve Kentleşme İlişkileri Üzerine Bir Tartışma, Küresel Sistemde Siyaset-Ekonomi Yönetim (Ed. M.A. Çukurçayır, Konya: Çizgi Kitabevi.
- Özalp, D., (2008). Tarihî kent imajının korunmasında kentsel tasarım – Antakya örneği, *Uzmanlık Tezi, Kültür Ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları Ve Müzeler Genel Müdürlüğü*, Ankara.
- Rapoport, A., (2008). Some Further Thoughts On Culture And Environment, 2004. *Archnet-IJAR, International Journal of Architectural Research* , 2, 16-39.
- Rapoport, A., (1982). The Meaning Of The Built Environment: A Nonverbal Communication Approach, Arizona: University of Arizona Press.
- Rapoport, A., (1977). Human Aspects of Urban Form, Towards a Man-Environment Approach to Urban Form and Design, Oxford UK: Pergamon press.
- Rossi, A., (1982). The Architecture of City, Cambridge MA: The MIT Press,.
- Sağlam, H., (1995). Cumhuriyet Dönemi mimarlık-politika ilişkisi: Turizm konaklama yapıları aracılığı ile irdelenmesi, *Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü*, Ankara.
- Salvator, L., (1983). Lefkosia-The Capital of Cyprus (1881). London: Trigraph.
- Simonds, J. O., (1961). Landscape Architecture: A Manual of Site Planning and Design, New York: Mc Graw-Hill Inc.
- Sökmen, P., (1992). Post urbanizm, kentsel tasarım ve ekonomik politika. II. *Kentsel Tasarım ve Uygulamalar Sempozyumu* (s. 27-30), İstanbul: Mimar Sinan Üniversitesi.
- Topay, M., Gül, A., (2006). Kentsel Peyzaj Düzenlemelerinin Kentsel İmge ve Kentin Kimlik Kazanmasındaki Rolü, *İstanbul Ticaret Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi* (s.275-293). İstanbul: SDÜ Orman Fak. Peyzaj Mimarlığı Bölümü.
- Turkan, Z., (2008). Lefkoşa Tarihi Kent Dokusunda Sarayönü Meydanı Oluşumu Ve Gelişimi, Lefkoşa: Işık Kitabevi Yayınları.
- Uçkaç, L., (2006). Kentsel Tasarımın Kent Kimliği Üzerine Etkileri: Keçiören Örneği, *Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü*, Ankara.

- Venturi R., (1996). Çelişkili Düzeyler: Mimarlıkta ‘Hem O... Hem bu...’ Olgusu, Mimarlıkta Karmaşıklık ve Çelişki, Çev. Serpil Merzi-Özaloğlu, İstanbul: Şevki Vanlı Vakfı Yayınları.
- Weber T., (2000). Şehir ve Cemiyet Şimmel (haz. Ahmet Aydoğan) İstanbul: İz Yayıncılık.
- Wirth, L., (2002). Bir Yaşam Biçimi Olarak Kentlileşme, 20.Yüzyıl Kenti, Derleme ve Çeviri: Bülent Duru, Ayten Alkan, Ankara: İmge Kitabevi.
- Yıldırım, E., (2004). İstanbul’da Kent Mobilyalarının Değerlendirilmesi, Sultanahmet Meydanı Örneği, *Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü*, İstanbul.

İNTERNET KAYNAKLARI

Çelik, Prof. Birten (2012) Kıbrıs Tarihi'nin Kronolojik Takvimi, online. Kıbrıs, erişim tarihi, 15 Kasım, 2016.

<http://www.metu.edu.tr/~birten/tarih.html>, erişim tarihi, Kasım, 2016.

https://tr.wikipedia.org/wiki/Lokmac%C4%B1_Kap%C4%B1s%C4%B1, erişim tarihi, Kasım, 2016.

<http://www.havadiskibris.com/kent-meydanlarinin-sosyo-politik-donusumu-inonu-meydani/>, erişim tarihi, Nisan, 2016.

Kent meydanlarının sosyo-politik dönüşümü: İnönü Meydanı, erişim tarihi, Nisan, 2016.

<http://www.yeniduzen.com/Ekler/adres-kibris/117/sarayonu-meydani-nin-uzak-ve-yakin-gecmisi/606>, erişim tarihi, Nisan, 2016.

<http://www.dw.com/tr/k%C4%B1br%C4%B1sta-lokmac%C4%B1> Nisan, 2016.
[kap%C4%B1s%C4%B1-45-y%C4%B1l-sonra-a%C3%A7%C4%B1ld%C4%B1/a-3235529](http://www.dw.com/tr/k%C4%B1s%C4%B1-45-y%C4%B1l-sonra-a%C3%A7%C4%B1ld%C4%B1/a-3235529), erişim tarihi, 30.06.2016

http://www.kibrispostasi.com/index.php/cat/35/news/26360/PageName/KIBRIS_HABERLERI, erişim tarihi, 05.11.2014.

<http://blog.milliyet.com.tr/lefkosa-surlari/Blog/?BlogNo=167371>, Kasım, 2016.

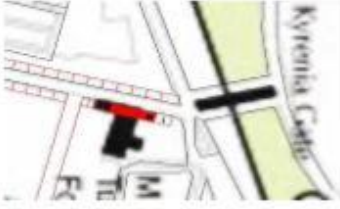
<http://www.kibrispostasi.com/index.php/cat/87/news/190627/PageName/LEFKOŞA>, erişim tarihi, 25.01.17.

SÖZLÜ KAYNAKLAR

- 1- ANIL, C., Haziran, 2016.
- 2- GREGORIADES, A., Haziran, 2016.

EKLER

Ek 1: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, Girne Kapısı, No: 188, No:186 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
			Girne Kapısı, 1562 tarihinde Venedikliler zamanında inşa edilmiştir.	SARITAŞ	1	Suriçine Geçişi Sağlamak	Suriçine Geçişi Sağlamak Tarihi Eser
188			1955	BETONARME	2	1955 tarihinden önce Ford garajı olarak kullanılmaktay dı	1960 yılında yeni işlevlendirilmi p Çiçek Sineması, günümüzde ise Vakıflar'a ait çarşıya (pasaj) dönüştürülmüştür.
186			Mevlevi Tekkesi'nin XVII y.y. başlarında, 1593 yılında Arab Ahmet Paşa Mevlevihanesi i inşa edilmiştir	SARITAŞ	1	Mevlevi tarikatının Kıbrıs'ta bir uzantısı olarak kullanılan Mevlevihane olarak kullanılmaktay dı	Tekke şu an müze olarak kullanılmakta, Mevlevi giysileri, müzik aletleri ve etnografik malzemeler sergilenmekte dir.

Ek 2: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:184, No:182-178, No: 176 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
184			1960-1970	BETONARME	4	KONUT	BOŞ BİNA
182- 178			1970	BETONARME	3	TİCARİ YAPI (BANKA)	TİCARİ YAPI (BANKA)
176			1940	SARI TAŞ KOMPOZİT KAPLAMA	1	KONUT	TİCARİ YAPI

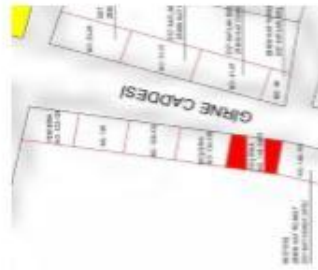
Ek 3: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:174, No:172, No:168-170 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
174			1940	SARITAŞ	2	KONUT	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI 1. KAT DEPO
172			1925	SARITAŞ	2	KONUT	1984 YILINDA MÜZE OLARAK İŞLEVİNİ SÜRDÜRM EKTEDİR
168-170			1900'ün başlarında	KERPIÇ	2	KONUT	BOŞ BİNA

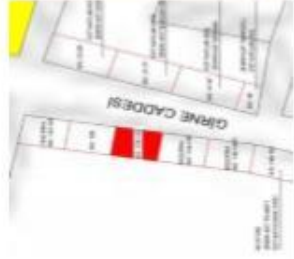
Ek 4: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:166, No:164-178,
No: 160-162 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
166			1900'ün başlarında	KERPIÇ	1	KONUT	BOŞ BİNA
164			1900'ün başlarında	KERPIÇ	1	TİCARİ YAPI (ECZANE)	BOŞ BİNA
160- 162			1980-1990	BETONARME	4	KONUT	ZEMİN KAT DÜKKAN ÜST KATLAR BOŞ KONUT

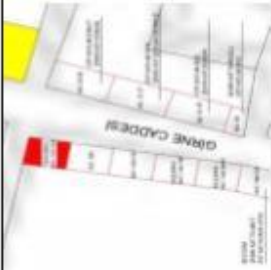
Ek 5: GİRNE KAPISI-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:154-158, No:164-152, No:140-144/1 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIS TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
154- 158			1930-1940	SARITAŞ	2	KONUT	ZEMİN KAT DÜKKAN (TELSİM) 1. KATLAR DEPO
164- 152			1960-1970	SARITAŞ	4	KONUT	ZEMİN KAT TİCARET ÜST KATLAR HUKUK OFİSİ
140- 144/1			1960-1970	BETONARME	3	TİCARİ YAPI	BOŞ BİNA

Ek 6: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:138-134, No:128-132, No: 126 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
134- 138			1960-1970	BETONARME	3	TİCARİ YAPI	BOŞ BİNA
128- 132			1930-1940	SARITAF	2	KONUT	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI 1. KAT DEPO
126			1930	KERPIÇ	1	KONUT	TİCARİ YAPI

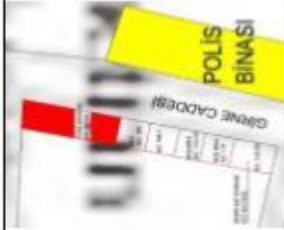
Ek 7: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:122-124, No:116-120, No: 114 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
122-124			2015	BETONARME - KOMPOZİT KAPLAMA	3	TİCARİ YAPI (DENİZ KIRTASIYE)	TİCARİ YAPI
116-120			1960	BETONARME	3	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI ÜST KATLAR KONUT	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI ÜST KATLAR BOŞ
114			1970-1980	BETONARME	5	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI

Ek 8: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:110-112, No: 108/1, No: 106 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
110- 112			1960	BETONARME	2	TİCARİ YAPI (PİKNİK RESTORAN)	BOŞ BİNA
108/1			1960	BETONARME	4	TİCARİ YAPI (MULLA HASAN KAHVEHANE)	BOŞ BİNA
106			1960	BETONARME	4	TİCARİ YAPI	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI ÜST KATLAR BOŞ

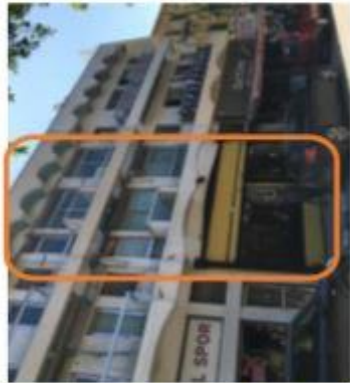
Ek 9: GİRNE KAPISI-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No: 92-104, No: 80, No:78-1-2 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
92-104			1970	BETONARME	4	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
80			1980-1990	BETONARME	4	KONUT	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI ÜST KATLAR BOŞ
78-1-2			1980-1990	BETONARME	3	TİCARİ YAPI	ZEMİN KAT BOŞ ÜST KATLAR TİCARİ YAPI

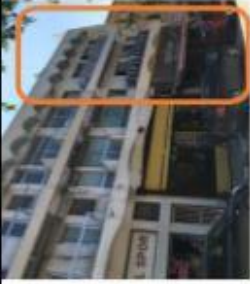
Ek 10: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:76, No:74, No: 72 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIS TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
76			1980-1990	BETONARME	4	KONUT	BOŞ BİNA
74			1950-1960	BETONARME	3	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
72			1950-1960	BETONARME	3	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI

**Ek 11: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:70, No:68,
No: 66-64 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları**

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
70			1950-1960	BETONARME	3	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
68			1950-1960	BETONARME	3	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
66-64			1950-1960	BETONARME	3	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI

Ek 12: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:62-48, No:46-38, No: 32-36 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
62-48			1950-1960	BETONARME	3	TİCAR YAPI	TİCAR YAPI
46-38			1119	SARITAŞ	3	KONUT	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI ÜST KATLAR BOŞ
32-36			1950-1960	BETONARME	4	KONUT	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI ÜST KATLAR BOŞ

Ek 13: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:28-30, No:26, No: 24-186 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NAZİMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
28-30			1937	SARITaş	2	KONUT	TİCARİ YAPI
26			1937	SARITaş	2	KONUT	TİCARİ YAPI
24-186			1937	SARITaş	2	KONUT	TİCARİ YAPI

Ek 14: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:18, No:16, No: 14 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIS TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
18			1930-1940	SARITAS	2	KONUT	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI ÜST KATLAR BOŞ
16			1930-1940	SARITAS	2	KONUT	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI ÜST KATLAR BOŞ
14			1930-1940	SARITAS	2	KONUT	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI ÜST KATLAR BOŞ

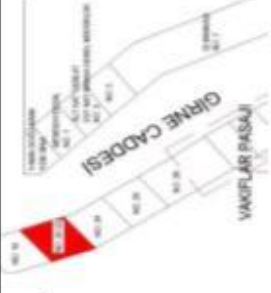
**Ek 15: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan,
No:12 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları**

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
12			1930-1940	SAKI TAŞ	2	KONUT	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI
							ÜST KATLAR BOŞ
			1950-1960	BETONARME	2	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
			1950-1960	BETONARME	2	KAPALI KAMUSAL MEKAN	TİCARİ YAPI
							1974 SONRASI MECLİS TEKRAR KURULUNCA GÜNÜMÜZDEKİ İPASAJ OLARAK İŞLEVİNİ SÜRÜŞTÜRMEKT EDİR.

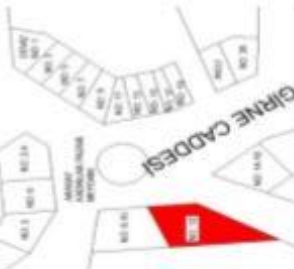
Ek 16: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:28, No:26, No: 24 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
28			1920-1930	SARİ TAŞ	1	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
26			1920-1930	SARİ TAŞ	1	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
24			1920-1930	SARİ TAŞ KOMPOZİT KAPLAMA	1	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI

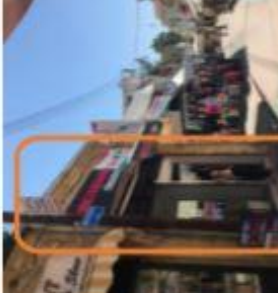
**Ek 17: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:20-22,
No:18, No: 14-16 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları**

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
20-22			1920-1930	SARITaş	1	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
18			1920-1930	SARITaş	1	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
14-16			1920-1930	SARITaş	1	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI

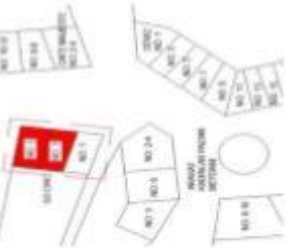
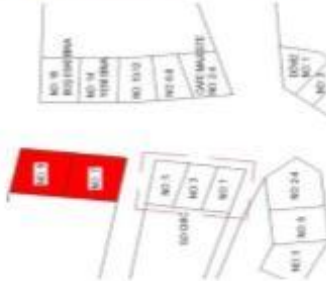
Ek 18: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:12, No:8-10, No: 3 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
12			1920-1930	SARU TAŞ	1	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
8-10			1920-1930	SARU TAŞ	1	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
3			1920-1930	SARU TAŞ	2	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI

Ek 19: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No: 6, No: 2-4, No: 1 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
6			1920-1930	SARITAŞ	2	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
2-4			1920-1930	SARITAŞ	2	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
1			1920-1930	SARITAŞ	2	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI

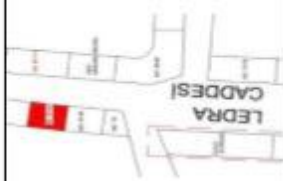
**Ek 20: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:3-5,
No:7-9 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları**

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZENESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
3-5			1920-1930	SARI TAŞ	2	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
7-9			1920-1930	SARI TAŞ	2	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
			03 NİSAN 2008			TÜRK SINIR KAPISI	TÜRK SINIR KAPISI

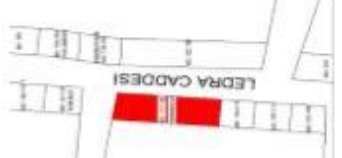
**Ek 21: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:41-73,
No:79, Numaralı Yapıların Analiz Tabloları**

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
41-73			1950	BETONARME	2	TİCARİ YAPI (Açık kamusal mekan Kadınlar Pazarı)	TİCARİ YAPI
79			1932	SARITAŞ	3	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI ÜST KATLAR KONUT	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI ÜST KATLAR KONUT
			1932	SARITAŞ	3	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI (Çerez) ÜST KATLAR KONUT	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI ÜST KATLAR KONUT

Ek 22: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:87-91, No:93-99, No: 101-105 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
87-91			1930-1940 1990 RESTOR E EDİLDİ	SARITAŞ	4	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI ÜST KATLAR KONUT	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI ÜST KATLAR KONUT
93-99			1903	SARITAŞ 1990 YILINDA RESTORE EDİLDİ	2	ZEMİN KAT KİŞİSEL TİCARİ YAPI ÜST KAT KONUT	TİCARİ YAPI
101-105			1930	SARITAŞ	2	ZEMİN KAT KİŞİSEL TİCARİ YAPI ÜST KAT KONUT	TİCARİ YAPI

Ek 23: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:107-111, No:113-115, No: 117-135 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
107-111			1930	SARITAŞ 1990 YLINDA RESTORE EDİLDİ	2	KONUT	TİCARİ YAPI
113-115			1930	SARITAŞ	2	KONUT	TİCARİ YAPI
117-135			1930	SARITAŞ	2	KONUT	TİCARİ YAPI

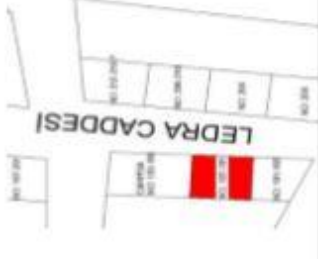
Ek 24: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:137-141, No:143-151, No: 153-157 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
137- 141			1950-60	BETONARME	3	KONUT	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI ÜST KATLAR KONUT
143- 151			1960	BETONARME (AĞAĞA KAPLAMA)	3	KONUT	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI ÜST KATLAR BOŞ
153- 157			1960	BETONARME	3	KONUT	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI ÜST KATLAR BOŞ

Ek 25: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:159-163, No:165-169, No: 171-179 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
159 - 163			1960	BETONARME	1	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
165 - 169			1930	SARITAŞ	2	ZEMİN KAT KİŞİSEL TİCARİ YAPI ÜST KAT KONUT	TİCARİ YAPI
171 - 179			1962	BETONARME	13	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI 2016 RESTORE EDİLDİ (H&M)

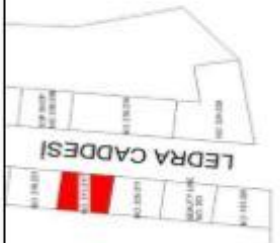
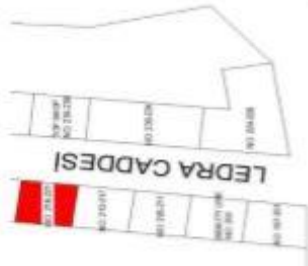
Ek 26: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:181-185,
No:187-191, No: 193-195 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
181 - 185			1970	BETONARME (MERMER KAPLANCA)	2	KONUT	TİCARİ YAPI
187 - 191			1970	BETONARME	3	KONUT	TİCARİ YAPI
193 - 195			1940 SONRASI	SARITaş	2	KONUT	TİCARİ YAPI

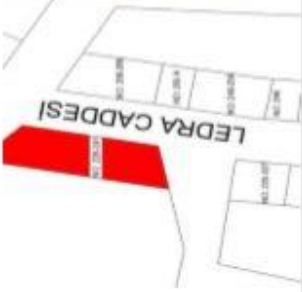
Ek 27: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:197-201, No:203, No: 205-211 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
197 - 201			1940 1990 RESTORE EDİLDİ	SARITAŞ	2	KONUT	TİCARİ YAPI
203			1940 1990 RESTORE EDİLDİ	SARITAŞ	2	KONUT	TİCARİ YAPI
205 - 211			1936	SARITAŞ	2	KONUT	TİCARİ YAPI

Ek 28: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:213-217, No:219-221 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
213 - 217			1930	SARITAŞ	3	KONUT	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI ÜST KATLAR BOŞ
219 - 221			1960 SONRASI	BETONARME	4	KONUT	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI ÜST KATLAR BOŞ BİNA
			1930 1990 YILINDA RESTORE EDİLDİ	SARITAŞ	4	KONUT	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI ÜST KATLAR KONUT

Ek 29: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:225-227, No:229-231 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
225 - 227			1930	SARITAŞ	4	KONUT	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI ÜST KATLAR KONUT
229 - 231			1960	BETONARME	6	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
			1960-70			MEYDAN	MEYDAN

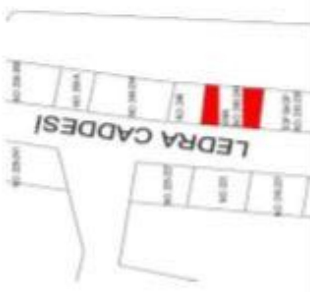
**Ek 30: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan,
Eleftheria Meydanı'nın Analiz Tabloları**

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
						MEYDAN	MEYDAN
			2005				
						MEYDAN	MEYDAN

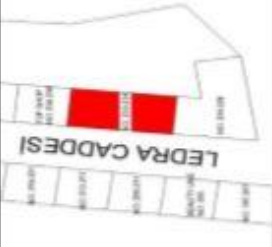
Ek 31: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:258-268,
No:256-A, No: 248-254 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
258 - 268			1940-50	BETONARME (SPRİT)	4	KONUT	TİCARİ YAPI
256 - A			1940-50	BETONARME	4	KONUT	1970 SONRASI TİCARİ YAPI
248 - 254			1970	BETONARME	2	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI

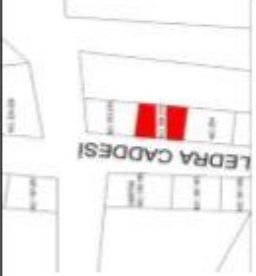
Ek 32: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:246, No:240-244, No: 236-238 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZENESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
246			1970	BETONARME (MERMER KAPLANA)	1	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
240 - 244			1970	BETONARME (TAŞ KAPLANA)	1	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
236 - 238			1930-40	SARITAŞ	3	KONUT	ZEMİN VE 1. KAT TİCARİ YAPI 2. KAT KONUT

**Ek 33: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:230-234,
No:224-228, No: 212-216 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları**

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
230 - 234			1930-40 1990 YILINDA RESTORE EDİLDİ	SARI TAŞ	3	KONUT	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI ÜST KATLAR BOŞ BİNA
224 - 228			1930-40	SARI TAŞ	2	KONUT	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI
212 - 216			1960	BETONARME	4	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI

Ek 34: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:206-210, No:204, No: 200 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
206 210			1940-50	SARITAŞ	2	KONUT	TİCARİ YAPI
204			1960-70	BETONARME ALÜMİNYUM KAPLAMA	2	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
200			1960	BETONARME	3	KONUT	TİCARİ YAPI

Ek 35: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:198, No:188-196, No: 244 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPİ MALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
198			1960-70	BETONARME	4	KONUT	TİCARİ BİNA
188 - 196			1960-70	BETONARME	4	KONUT	TİCARİ BİNA
244			1970	BETONARME (MERMER KAPLAMA)	1	TİCARİ BİNA	TİCARİ BİNA

**Ek 36: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan,
No:238/A, No:204 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları**

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
238 /A			1940 2010 YILINDA RESTORE EDİLDİ	BETONARME SARI TAŞ	4	KONUT	TİCARİ YAPI
204			1940 2010 YILINDA RESTORE EDİLDİ	BETONARME SARI TAŞ	4	KONUT	TİCARİ YAPI
			1980 SONRASI İNŞA EDİLDİĞİ ÖNGÖRÜL MEKTEDİR.	POLİKARBON ÇATI	1	YARI KAPALI KAMUSAL MEKAN	YARI KAPALI KAMUSAL MEKAN

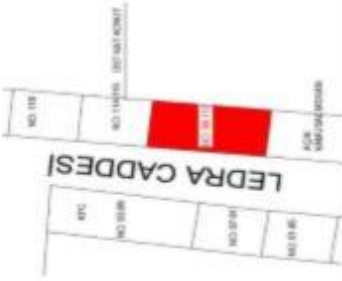
**Ek 37: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan,
No:156, No:152-154 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları**

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
			1980 SONRASI İNŞA EDİLDİĞİ ÖNGÖRÜLMÜŞ TEDİR	BETONARME	2	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
156			1930-40 BALKON VE PENCERELER 1970 YILINDA RESTORE EDİLDİ	SARITAŞ	2	KONUT	TİCARİ YAPI
152 - 154			1930	SARITAŞ	2	KONUT	TİCARİ YAPI

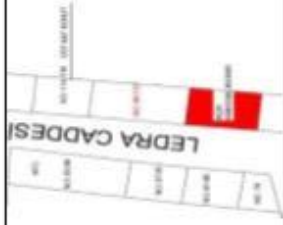
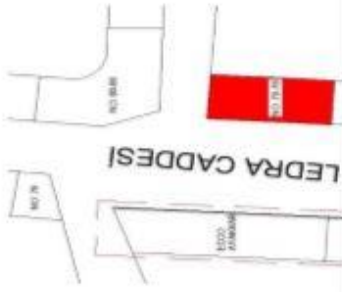
Ek 38: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:138-150, No:122-126, No: 120 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
138 - 150			1950	BETONARME	1	TİCARİ YAPI (MAVROS SPOR MAĞAZASI)	TİCARİ YAPI
122 - 126			1960-70	BETONARME	2	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
120			1970-80	BETONARME	4	KONUT	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI ÜST KATLAR KONUT

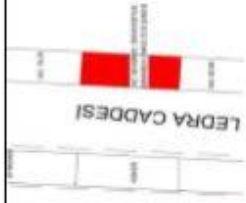
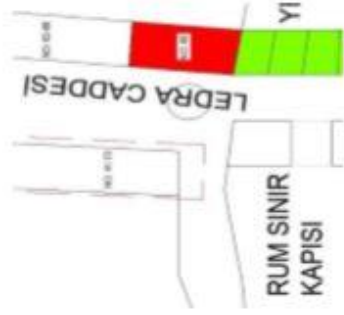
Ek 39: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:118, No:114-116, No: 90-112 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
118			1940	SARITAŞ	5	ZEMİN KAT KAHVECİ	ZEMİN KAR TİCARİ YAPI
114 - 116			1940	SARITAŞ	3	KONUT	ZEMİN KAR TİCARİ YAPI
90- 112			1960	BETONARME	2	1930 YILINDA KONUT	1960 SONRASI TİCARİ YAPI

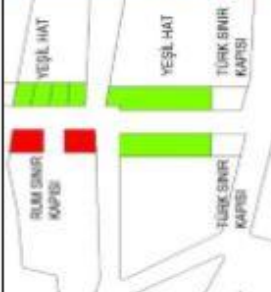
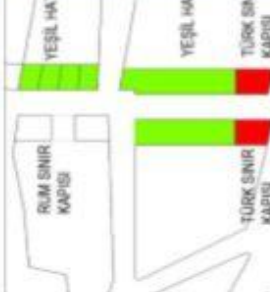
Ek 40: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan,
No:80-88, No:70-78 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
80-88			1892	SARITAŞ	2	KONUT	TİCARİ YAPI
70-78			1960-70	BETONARME (MERMER KAPLAMA)	4	KONUT	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI ÜST KATLAR KONUT

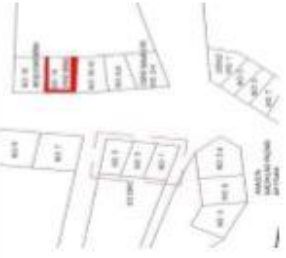
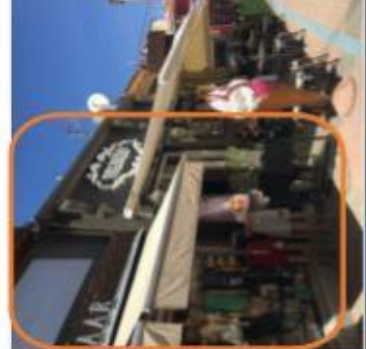
**Ek 41: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:68,
No:62-66, No: 60 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları**

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
68			1960-1970	BETONARME	4	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI (Kıbrıs Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şubesi)
62- 66			1940	SARITAŞ	3	TİCARİ YAPI	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI ÜST KATLAR KAPALI OTOPARK
60			1930-40	SARITAŞ	1	TİCARİ YAPI	BOŞ BİNA

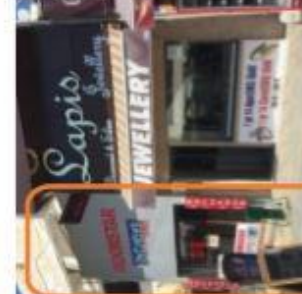
**Ek 42: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan,
No:16 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları**

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
			03 NİSAN 2008	PVC	1	LOKMACI RUM SINIR KAPISI	LOKMACI RUM SINIR KAPISI
			03 NİSAN 2008	PVC	1	LOKMACI TÜRK SINIR KAPISI	LOKMACI TÜRK SINIR KAPISI
16			1920-1930	SARITAŞ	1	TİCARİ YAPI	BOŞ BİNA

Ek 43: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:14, No:10-12, No:6-8 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
14			1920-1930	SARITaş GRİ KOMPOZİT KAPLAMA	1	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
10-12			1920-1930	SARITaş	2	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
6-8			1920-1930	SARITaş SİYAH KOMPOZİT KAPLAMA	1	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI

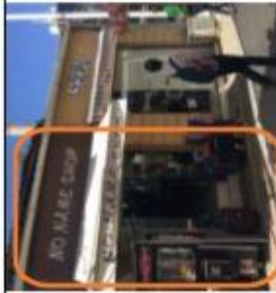
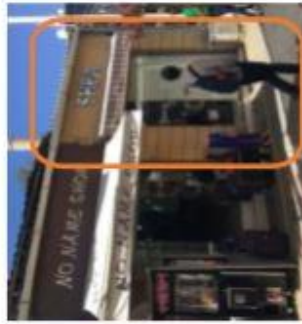
Ek 44: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan,
No:2-4, No:1, No: 3 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
2-4			1920-1930	SARITAŞ	1	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
1			1920-1930	BETONARME GRİ METALİK KOMPOZİT KAPLAMA	2	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
3			1920-1930	BETONARME SIYAH KOMPOZİT KAPLAMA	2	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI

Ek 45: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Uzerinde Bulunan, No:5, No:7,
No: 9 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
5			1920-1930	SARITAŞ	1	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
7			1920-1930	SARITAŞ	1	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
9			1920-1930	SARITAŞ	2	KONUT	TİCARİ YAPI

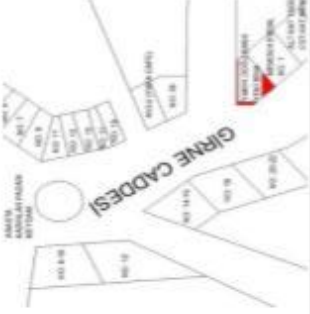
Ek 46: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:11,
No:13, No: 15 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
11			1920-1930	SARITAŞ BORDO KOMPOZİT KAPLAMA	1	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
13			1920-1930	SARITAŞ	1	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
15			1920-1930	SARITAŞ GRİ KOMPOZİT KAPLAMA	1	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI

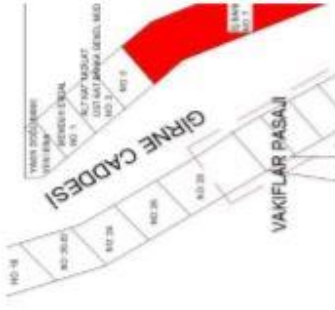
**Ek 47: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan,
No:17, No:19 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları**

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
17			1920-1930	SARITAŞ SİYAH KOMPOZİT KAPLAMA	1	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
19			1920-1930	SARITAŞ AHŞAP KAPLAMA	1	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
YA FA CA FE			1920-1930			TİCARİ AÇIK KAMUSAL MEKAN	TİCARİ AÇIK KAMUSAL MEKAN

**Ek 48: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan,
No38, No:1 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları**

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIS TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
38			1920-1930	SARITAŞ	1	TİCARİ YAPI (ARASTALARAR)	TİCARİ YAPI (ARASTALARAR)
1			1920-1930	BETONARME KOMPOZİT KAPLAMA VE CAM	4	TİCARİ YAPI (HÜSEYİN SONGUR HALI DÜKKANI)	TİCARİ YAPI (BANKA)
1			1920-1930	SARITAŞ	2	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI

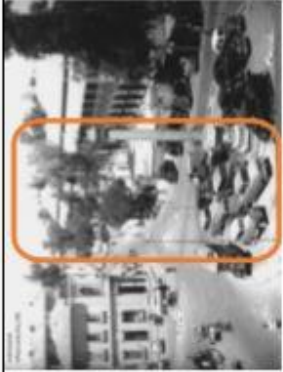
Ek 49: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:3, No:5, No: 7 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
3			1920-1930	SARITAŞ	2	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
5			1920-1930	SARITAŞ	2	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
7			1920-1930	SARITAŞ	2	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI

**Ek 50: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan,
Vakıflar Binası ve Saray Otel'in Analiz Tabloları**

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILİŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
			1930-1940	SARITAF	2	KAPALI KAMUSAL MEKAN	KAPALI KAMUSAL MEKAN
			1960	BETONARME		TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
			2016	BETONARME SİYAH KOMPOZİT KAFLAMA	8	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI

Ek 51: Girne Kapısı-Elleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, Atatürk Meydanı ve Polis Binası'nın Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
			1955			1905 YILINDA LUZINYAN SARAYI DEPREMDE YIKILDI AÇIK KAMUSAL MEKAN	AÇIK KAMUSAL MEKAN
			2016			AÇIK KAMUSAL MEKAN	AÇIK KAMUSAL MEKAN
		 	İNGİLİZ DÖNEMİ 1904	SARITAF	2	KAPALI KAMUSAL MEKAN	KAPALI KAMUSAL MEKAN

Ek 52: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:23-29, No:31-37 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIS TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
23-29			1920-1930	SARITAŞ	2	KAPALI KAMUSAL MEKAN	KAPALI KAMUSAL MEKAN
31-37			1960 ÖNCESİ	BETONARME	2	KONUT	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI ÜST KAT KONUT
31-37			1970-1980	BETONARME	3	KONUT	TİCARİ YAPI

Ek 53: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:39-47, No:49, No:51 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
39-47			1917	SARITAŞ	2	GÖĞÜS HASTANESİ	ZEMİN KAT TİCARİ BİNA
49			1940 İNGİLİZ DÖNEMİ	SARITAŞ	2	TİCARİ BİNA	ZEMİN KAT TİCARİ BİNA
51			1980	BETONARME	3	KONUT	ZEMİN KAT TİCARİ BİNA
							ÜST KAT BOŞ

Ek 54: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:53-61, No:63, No: 65 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
53-61			1960-1970	BETONARME	4	KONUT	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI ÜST KATLAR KONUT
63			1960-1970	BETONARME	4	KONUT	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI ÜST KATLAR KONUT
65			1970-1980	BETONARME	4	TİCARİ YAPI (PANSİYON)	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI ÜST KATLAR KONUT

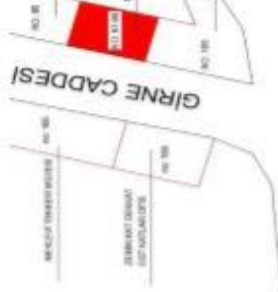
Ek 55: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:67-69, No:71, No: 73 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
67-69			1960-1970	BETONARME	2	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
71			1930-1940	SARITAŞ	2	KONUT	ZEMİN KAT TİCARİ YAPI 2007 YILINA KADAR ÜST KAT KONUT OLARAK İŞLEVİNİ SÜRDÜRMÜ ŞTÜR
73			1930-1940	SARITAŞ	1	KONUT	TİCARİ YAPI

**Ek 56: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:75,
No:77-85, No: 87 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları**

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
75			1930-1940	SARITAŞ	2	KONUT	TİCARİ YAPI
77- 85			1960-1970	BETONARME	4	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
87			1931	SARITAŞ ZEMİN KAT BEYAZ KOMPOZİT KAPLAMA	2	KONUT	ZMİN KAT TİCARİ YAPI ÜST KAT BOŞ

Ek 57: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan, No:89-93, No:95, No: 97-99 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
89-93			1960-1970	BETONARME	1	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
95			1974 SONRASI	BETONARME	4	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI
97-99			1940	SARITAŞ	2	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI

**Ek 58: Girne Kapısı-Eleftheria Meydanı Aksı Üzerinde Bulunan,
No:105 Numaralı Yapıların Analiz Tabloları**

NO	HARİTA	FOTOĞRAF	YAPILIŞ TARİHİ	YAPI NALZEMESİ	KAT SAYISI	ÖNCEKİ İŞLEVİ	ŞİMDİKİ İŞLEVİ
105			1940-1950	BETONARME	4	TİCARİ YAPI	TİCARİ YAPI

NOW VIEWING: HOME > TEZ-2017-18 > GAYE ANIL TEZ

About this page

This is your assignment inbox. To view a paper, select the paper's title. To view a Similarity Report, select the paper's Similarity Report icon in the similarity column. A ghosted icon indicates that the Similarity Report has not yet been generated.

Gaye Anil Tez

INBOX | NOW VIEWING: NEW PAPERS ▼

Online Grading Report Edit assignment settings Email non-submitters									
☐	AUTHOR	TITLE	SIMILARITY	GRADE	RESPONSE	FILE	PAPER ID	DATE	
☐	Gaye Anil	Abstract	0%	--	--		900234602	04-Jan-2018	
☐	Gaye Anil	Conclusion	0%	--	--		900236050	04-Jan-2018	
☐	Gaye Anil	Özet	0%	--	--		900236075	04-Jan-2018	
☐	Gaye Anil	Chapter 4	4%	--	--		900236008	04-Jan-2018	
☐	Gaye Anil	All	7%	--	--		900234808	04-Jan-2018	
☐	Gaye Anil	Chapter 1	8%	--	--		900235889	04-Jan-2018	
☐	Gaye Anil	Chapter 3	8%	--	--		900235968	04-Jan-2018	
☐	Gaye Anil	Chapter 2	14%	--	--		900235933	04-Jan-2018	